

GROOT ROTTERDAM PANORAMA

22 AUGUSTUS 1935 - No. 33

LOSSE NUMMERS 15 CENT

LEES IN DIT NUMMER: EEN MAKELAAR DES DOODS

Het onderzoek van een pas afgelegde huid voor deze in het archief wordt geborgen.

SLANGENFARM

op een bovenhuis

In lange rijen staan de terraria langs den wand, door straallampen op de gunstigst mogelijke temperatuur gehouden.

ER zijn te allen tijde excentriekelingen geweest, die meenden, hun beteekenis het best te kunnen verhoogen door er de griezeligste en gevaarlijkste beesten, behoorlijk getemd, als huisvrienden op na te houden. Hoe onbeduidender een Hollywoodsche filmster bijvoorbeeld, des te exotischer haar lievelingshuisdier.

Maar dat iemand in de beperkte ruimte van een middelmatig grootstadsflat de gifslangen bij honderden zou vertroetelen en telen, dat is een minder alledaagsch feit. En het motief is dan ook geen excentrieke aanstellerij, maar 'n wetenschappelijk onderzoek.

De ophiotoxicologie oftewel slangengiftkunde heeft voor haar onderzoek en experimenten de beschikking noodig over een groot aantal gifslangen, wien het gif regelmatig versch kan worden „afgemolken.“ De inheemsche gifslangen zijn in Noord-West-Europa betrekkelijk zeldzaam: de dieren moeten met veel risico, moeite, kosten en.... onzekerheid van verre worden aangevoerd, en dat maakt, dat aan het in leven houden der eenmaal bemachtigde exemplaren de pijnlijkste zorg en nauwkeurigheid moet worden gewijd.

De kooien van de uit-

gebreide terraria, die hiervoor noodig zijn, worden door straallampen op een constante temperatuur van 30—35 graden Celsius gehouden, waarbij de tropische slangen zich het behaaglijkst gevoelen.

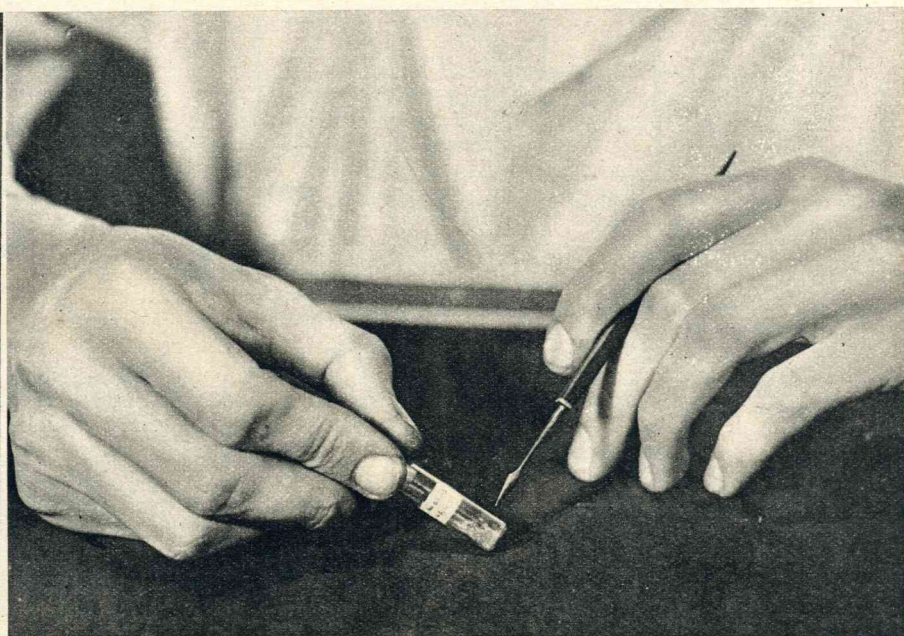
Omtrent elk dier afzonderlijk wordt zorgvuldig boek gehouden. Het gewicht der genuttigde voederdieren wordt geregistreerd, de hoeveelheid gif, die een slang bij elke afname geleverd heeft, haar

De giftand is geborgen in eene huidscheede, die bij het bijten teruggetrokken wordt.

Uitgeholde boomstammen vormen een der doelmatigste verpakkingen, waarin de slangen haar reis van vaak meerdere weken afleggen.

Een buisje met gedroogd gif van een koperkop-slang. De koperkop-slang veroorzaakt de meeste gevallen van slangenbeet in de Vereenigde Staten.

gewichtstoename of -verlies, het aantal der vervellingen, het optreden en de behandeling van ziekten, alles wat in het leven van het dier maar van eenig belang is.

De voeding der gifslangen bestaat uit muizen, ratten, marmotten, konijnen, vogels en hun eieren, hagedissen, slangen, kikvorschen, visch en insecten: deze voederdieren worden den slangen levend voorgezet en door haar gedood. Men heeft bij doelmatige behandeling der dieren niet den last, die in dierentuinen wel eens optreedt, dat de slangen niet eten willen of geen jongen voortbrengen. Na wilden strijd tusschen de mannetjes om het wijfje voltrekt zich de paring en na eenige maanden worden de jongen geboren, die reeds onmiddellijk in het bezit van hun gevaarlijk gif-apparaat zijn.

Elke 10 à 14 dagen wordt den slangen het gif afgenomen. Voorzichtig, om haar niet te kwetsen, wordt de slang bij den hals gegrepen, de giftanden worden over den rand van een laag glazen schaaltje geschoven, waarin het dier dan zijn vloeibaar gif spuit, dat een heldere wit- of geel-achtige kleur bezit. Dit wordt dan, volgens een bijzonder procédé ingedroogd, in goed gesloten buisjes bewaard, telkens bij slechts milligrammen tegelijk.

Daar het van belang is, geregeld het gif van één-zelfde slang ook afzonderlijk te kunnen onderzoeken, moet de mogelijkheid bestaan, ieder dier met zekerheid terug te kennen. Daartoe biedt de teekening der huid een onfeilbaar hulpmiddel.

Elke paar weken legt de slang haar opperste huid af: de teekening en de schubben blijven echter in alle opvolgende huiden, van de geboorte tot den dood, van ieder dier onveranderd. En geen twee slangen stemmen in deze teekening volkomen overeen. Zoo-doende biedt het huiden-archief een even volledig

Het gif wordt in een laag glazen schaaltje opgevangen, waarover de giftanden neergebogen worden.

en veilig herkenningsmiddel voor den slangen-voerscher als de vingerafdrukken vormen voor den criminalist.

Met het gif worden in de laboratoria voor allerlei doeleinden proeven genomen, bijvoorbeeld om sera te vervaardigen, die genezing brengen na slangen-

beet of die immuniteit daartegen verschaffen kunnen. En het laatste doel is, uit het gif der slang ook geneesmiddelen te bereiden tegen die kwalen der menschheid, waarvoor totnogtoe geen kruid gewassen is.

F.d'A.

Doode exemplaren komen in de spiritus-verzameling, die reeds een menigte zeldzame en interessante exemplaren bevat.

ONGELUKKIG IN HET SPEL

door John D. Claverten

NEEN, dat gaat niet," zei Harry Dought tegen zijn spiegelbeeld, voor hij 's avonds in bed stapte. „Een doodgewone burgerjongen met zoo'n fijne pop van deftige afkomst; neen, dat gaat beslist niet. Wees wijs, Harry Dought, en stel het resoluut uit je hoofd. Beter ten halve gekeerd dan ten heele gedwaald. Je zal je een hoop verdriet besparen, als je naar mijn wijzen raad luistert. En dus... wat doe je, Harry Dought?"...

Het nemen van een besluit kostte hem precies tien seconden. En het ging vergezeld van een krampachtige slikbeweging. Toen knikte hij vastberaden zijn spiegelbeeld toe.

„Je hebt gelijk, vriend Harry. Zij en ik zijn collega's, maar daarom zijn we nog niet gelijk. Het motto van dezen tijd heet weliswaar aanpassing, maar standen passen zich niet aan. De hogere tenminste niet aan de lagere. 't Is uit, ik wil niet blijven droomen..."

„Tietlalala," neuriede Harry en daarmee stapte hij in bed.

Den volgende morgen wachtte hij May Weston op aan den bus van Santa Barbara.

„De laatste keer," nam hij zich stellig voor.

Toen het meisje uitstapte, begroette zij hem met een zonnigen glimlach.

„Hallo, wat laat vanmorgen?" vroeg zij, hem de hand reikend.

„Geeft niet, ik heb allen tijd," zei hij met een onverschillig air.

Zorgvuldig zijn passen afmetend naar de hare, liep hij naast haar den weg af naar het radiostation van de Staatstelegrafie.

„Ik heb een verassing, en geen plezierige," her-nam hij plotseling.

„Iets ernstigs?" informeerde het meisje bezorgd.

„Neen, dat gelukkig niet. Ik heb gisteren alleen de aanzegging gekregen, dat ik met morgen te beginnen een half uur vroeger moet komen."

„Hé, wat jammer!" klonk het spontaan.

De ernst waarmee ze het zei deed hem goed. En voor een oogenblik herleefde de hoop in zijn hart. Doch wrevelig schudde hij het hoofd. Het was pure dwaasheid, zich bewust te laten misleiden door een hersenschimmig verlangen. Vriendschap is heel iets anders dan liefde en een meisje als May, dat in stand en ontwikkeling ver boven hem stond, zou nooit meer dan vriendschap kunnen koesteren voor een burgerjongen als hij. En wellicht zelfs dat nog niet eens. Niet meer aan denken, het moest nu uit zijn met die droomen....

„Ja, 't is wel jammer," bromde hij. „Laat 'ns kijken, hoelang doen we die morgenwandeling nu al samen? Is het geen vier maanden?"

„Bijna vijf, precies zoolang ik aangesteld ben," antwoordde May. „Het spijt me, ik was er heelemaal aan gewend, dat je daar 's morgens stond te wachten."

Er klonk iets sentimenteels in haar stem, dat geheel paste bij haar fijnbesneden poppengezicht en haar droomerige oogen. Hij was er door geroerd, maar ook deze laatste aanvechting wist hij te bedwingen. Het ging nu eenmaal niet en met op den ouden voet door te gaan kon hij alleen zichzelf maar martelen.

Zij stonden aan den tweekringsprong. May moest recht uit en hij linksaf, naar het radiostation van de kust-wacht, dat 'n half uur loopens verder lag. Hij verneemde het haar aan te zien en strekte zijn hand uit. „Nu, ik wensch je het beste, May. En dank voor de vriendschap, die ik van je mocht ondervinden."

„Het beste, Harry, en geen dank," glimlachte het meisje. „Veeleer moet ik jou erkentelijk zijn."

„Mij, waarvoor?" deed hij licht verbaasd.

„Wel, ik heb het alleen aan jou te danken, dat ik zoo spoedig wegwijs was in dit wereldje, dat me onbekend was. Maar zeg, we spreken elkander toch

zeker nog wel, al gaan we 's morgens niet meer samen?"

„O ja," zei hij vaag, „we zijn de wereld niet uit. We zullen elkander nog best eens ontmoeten."

Het meisje schudde hem flink de hand en met een hartelijk hoofdknikje ging zij verder.

Harry liep fluitend den weg af. Hij was blij, dat hij door den zuren appel had heengebeten. 't Was beter zoo, hij voelde niets voor de romantiek van een onbegrepen liefde, zooals dat heette. Een meisje, dat geboren was en thuishoorde in de beste kringen, en in Sacramento twee jaar uit liefhebberij voor ingenieur had gestudeerd, kon nooit bestemd zijn de vrouw te worden van iemand, die in een achterbuurt geboren was. Zelfs niet, al was zij door de crisis dood-arm geworden, zoodat zij hard moest werken voor haar levensonderhoud, en al had hij zich ópgewerkt uit den put, waarin zijn jeugd was ondergegaan. Het was het beste zóó; als hij haar niet meer dagelijks zag, zou hij haar spoedig genoeg vergeten....

Het duurde zes volle weken, voor hij het meisje weer ontmoette. Het was op het kantoor van de Staatstelegrafie, waar hij toevallig iets had te doen. Hij zag haar in de hal en schrok van haar uiterlijk. Op haar tenger gezichtje lag een ernstig bezorgde uitdrukking en haar oogen stonden droevig.

„Hallo, wat scheelt eraan, May?" informeerde hij hartelijk.

Op het gelaat van het meisje verscheen een blijde lach, die echter terstond weer plaats maakte voor diepen ernst.

„'t Gaat thuis niet zoo goed, als we wenschten," zei ze bedrukt. „Ik heb je immers al eens verteld, dat m'n moe zoo tobde met haar gezicht?"

Hij herinnerde zich iets vaags: zij had alleen nog een moeder en die scheen nogal eens ziek te zijn....

„Ja, en wat is er met haar?" vroeg hij belangstellend.

„Het wordt elken dag erger met haar oogen, soms kan zij urenlang niets zien. Vreeselijk, vind je niet? En dan voor iemand van nog geen vijftig jaar!"

„Verschrikkelijk," stemde hij toe. „En is er niets meer aan te doen?"

Het meisje haalde de schouders op. „Heel weinig in deze omstandigheden. De dokter zegt, dat zij geheel kan genezen, als zij zich eenigen tijd laat opnemen in het Ooglijdersinstituut in Sacramento. Maar die behandeling kost twaalfhonderd dollar en je begrijpt...."

Hij zag haar iets wegslikken en begreep....

„'t Is treurig," zei hij. „Dat geld speelt toch maar een allesbeheerschende rol in de wereld. Zelfs gezondheid en levensgeluk zijn er vaak van afhankelijk...."

Zij bleven nog eenige minuten praten over onverschillige onderwerpen en peinzend ging hij naar huis. Op zijn kamer ontsloot hij zijn geldkistje en telde een rol banknoten. Het was precies zeventienhonderd dollar, de vrucht van jarenlange onthouding en zuinigheid.

Hoofdschuddend plaatste hij er zich mee voor den spiegel. „Het gaat immers niet!" zei hij tegen zichzelf. „Voor dit geld koop je noch gezondheid voor die vrouw, noch levensgeluk voor je zelf. Dit geld is waardeloos, zoowel voor hen als voor jou. Ze zouden het weigeren, als je 't hen wou leenen en ze zouden je met een verachtelijk gebaar de deur wijzen, als je de pretentie had er je levensgeluk mee te willen kopen. Alles is betrekkelijk, de waarde van het geld en óók die van een uitspraak...."

Hij sloot het kistje weg en nam de krant ter hand. Een oogenblik later viel zijn blik op een vet omlinjende advertentie.

„Haast u! Over drie dagen vangt de trekking aan van de Californische Premieloterij. Prijzen van 1000

tot 100.000 dollar. Prijs per lot 2.50 dollar. Haast u, nog slechts twee dagen lotenverkoop!"

Met het hoofd in zijn handen bleef hij zitten peizen. Hier vond hij een middel, om te helpen met zijn geld. 't Was eigenlijk dwaas, altruïstisch bij de mieren af, bepaald belachelijk en sentimenteel. Wat ging hem May's moeder aan? En May? Het ging immers tóch niet! Was het geen idioterie, zich de allures aan te meten van 'n millionair en zonder de minste kans op waardeering de vruchten af te staan van kleine en groote, soms pijnlijke offers gedurende een reeks van jaren? Natuurlijk, op den keper beschouwd was het een goedaardige soort krankzinnigheid, waarover je het beste deed maar nooit met 'n psychiater te spreken....

„'t Kan me niets schelen wat het is, tóch doe ik het!" zei hij voor den spiegel. „Dat blinde mensch ken ik niet, en ik heb niet meer medelijden met haar dan met anderen in zoo'n geval. Maar op May's gezichtje wil ik den lach terugzien. En voor de rest gaat het niemand aan, wat ik met mijn eigen geld uitvoer. Ook den wijzen, maar egoïstischen meneer Dought niet, die zich precies weet te herinneren, hoeveel zweetdruppels en ontbering hem dat geld heeft gekost...."

Den volgende morgen belde hij May op, voor de eerste maal, sinds hij haar kende.

„Hallo, May, ik had je iets te vragen," begon hij luchtig.

„En dat is?" klonk het bedrukt van den anderen kant.

„Ik kan nog 'n lot koopen van de Californische Premieloterij. Ik heb er echter al een paar, zullen we dat eene samen nemen?"

„Och, ik ben altijd zoo ongelukkig," aarzelde het meisje.

„Prachtig, dat komt dan goed uit," zei hij enthousiast. „Als twee gelukkigen samen spelen komt er niets van terecht. Ik ben altijd erg gelukkig in het spel. Je weet wel: en ongelukkig in de liefde."

„Spreek je uit ervaring?" vroeg het meisje en hij meende belangstelling in haar stem te beluisteren.

„Uit bittere ervaring," trachtte hij te schertsen, maar zijn lachje klonk als 'n ingehouden snik. „Nu, wat doen we, May, samenspelen? Dan bel ik even op, dat Carlton het lot voor me reserveeren kan, begrijp je. Ieder één vijf en twintig. Doe het maar, je weet nooit waar je geluk verborgen zit."

„Nu, goed dan," stemde May toe en 't klonk echt of zij dacht dat zij er hem het meeste genoeg mee deed.

Zijn oogen lachten, toen hij de telefoon ophing. Hij bestelde een lot, één van de driehonderdduizend, die onverkocht waren gebleven van het miljoen. Anders speelde hij nooit, maar thans wilde hij tenminste zijn kans hebben.

Een dag na de trekking verscheen hij opgewonden in de hal van de Staatstelegrafie. Blij lachend zwaaide hij met een trekkingslijst.

„May, gefeliciteerd! Een prijs van vijf en twintig honderd dollar. Ieder twaalf honderd vijftig."

Hij danste zoo blij als een kind en het meisje scheen een bezwijming nabij.

„Moe...." zei ze met tranen in de oogen. „God-dank uitkomst, moe...."

„Wat heb ik je gezegd?" vroeg hij, toen de opwinding wat bedaard was. „Gelukkig in het spel en ongelukkig in de liefde...."

Zij keek hem onderzoekend aan. „'t Is jammer, heel jammer," zei ze langzaam. „Ik geloof, dat je beter verdient...."

„Zij heeft nooit iets gemerkt," dacht hij een beetje teleurgesteld. En toen, bitter: „Hoe zou ze ook op de gedachte komen, dat 'n achterbuurtjongen ooit zijn oogen zou durven opslaan naar iemand als zij...."

De teleurstelling zette een domper op zijn vol-doening, dat hij haar een een groote vreugde had kunnen bereiden. Doch toen hij op zijn kamer twaalfhonderd en vijftig dollar uit zijn geldkistje telde en glimlachend het lot verscheurde, dat zij voor gezamenlijke rekening hadden gekocht en waarop een niet gevallen was, dacht hij niet meer aan haar antwoord. Hij had een glimlach gekocht op May's gelaat en dien glimlach zou hij altijd blijven beschouwen als iets eighens van haar, waarin alleen hij zich verlustigen mocht....

's Middags bracht hij haar het geld. Zij was enthousiast, als een kind met 'n vollen halve-centen-spaarpot, hoewel zoo'n bedrag vroeger nauwelijks betekenis voor haar moest hebben gehad. Zij dankte hem uitbundig en keek hem plotseling eenigszins verlegen aan.

„Je hebt me het volle deel uitbetaald, heb je den lotenverkooper niets gegeven?"

„Wien? Carlton? Welneen, die verdient genoeg,” lachte hij.

„O, maar ik dacht dat het gebruik was,” hernam ze. „Zie je, uit louter dankbaarheid omdat moe geholpen is, zou ik er graag vijftig dollar van afgestaan hebben. Gedeelde vreugd is dubbele vreugd, zegt men. Zou je 't misschien nog willen doen, Harry?”

„Volstrekt niet noodig!” antwoordde hij beslist. „Onze prijs bedraagt vijf en twintig honderd dollar en daar hebben we recht op...”

Zij drong niet langer aan en na korten tijd ging hij heen. Na dien dag hoorde of zag hij weinig meer van May. Hij belde haar tweemaal op in vier weken tijds om te vragen, hoe het met haar moeder ging en verheugde zich in de gunstige antwoorden, die hij kreeg. En kort daarop werd hij gewikkeld in een amusant avontuurtje, waarin zijn teleurgesteld hart naar een heilzame afleiding zocht en dat hij als een middel aangreep, om ook de laatste herinneringen aan May op de vlucht te jagen.

Elken morgen als de kustwachtzenders verzorgd en gecontroleerd werden, maakten de telegrafisten van de gelegenheid gebruik, om elkander 'n korten groet of een belangwekkend nieuwtje te seinen.

Op een morgen, zeven weken na de loterijtrekking, had hij op de voorgeschreven 27 M. golf afgestemd en zond hij het gebruikelijke bericht uit.

„Hallo, Santa Rosa; halo Santa Nicholas; halo Santa Clemente; halo Baai Monica; met Kaap Concepcion; kom ik goed over?”

Alle kustwachtstations van de Santa Barbara Eilanden gaven antwoord, Santa Rosa het laatst.

„Hallo Kaap Conception, met Santa Rosa; aangename kennismaking. Ik ben een Zij, bent u een Hij of ook een Zij?”

„Een nieuweling,” mompelde hij en glimlachend legde hij zijn hand op den seinsleutel.

„Ik ben een Hij, zes en twintig jaar oud, rood haar, blauwe oogen, sproetig gezicht, gelittekende neus, kunstgebit en platvoeten. Wenscht u nog meer te weten, jongedame?”

De scherts ging over en weer.

„Eenig, die caricatuur van u zelf. Hebt u werkelijk rood haar?”

„Jawel, jongedame.”

„Ik dweep met rood haar; hoe heet u?”

„Kaap Conception.”

„Ik vraag hoe u heet?”

„Dat is dienstgeheim.”

„Flauw vind ik dat...”

Plotseling klonk het teeken, dat de contrôle geschied was. En onmiddellijk daarop volgden een reeks vliegensvlug afgeseinde morseteekens: „Kaap, praten op 57 M. golf”...

De geschiedenis werd geheimzinnig: de jongedame van Santa Rosa wenschte niet beluisterd te worden door de andere kustwachtposten...

Den volgenden morgen had hij nauwelijks op de 57 M. golf afgestemd, of de ontvanger begon te tikken.

„Hallo Kaap, Amor in den aether. Hoe maakt u het vanmorgen?”

„Heel goed, dank u,” seinde hij. „Hoe heet Amor eigenlijk?”

„Santa Rosa.”

„Dat 's flauw.”

„Ik geef u met gepaste munt terug van gisteren, meneer. In ernst: is u verloofd?”

„Neen, ik ben al te leelijk.”

„Ik houd óók van leelijke mannen, als ze rood haar hebben. Leelijke mannen zijn zoo machtig interessant. Verbeeld u zich óók, dat u meer verstand hebt dan een knappe man? En dat u het in de politiek beslist tot minister zou brengen, als u uw uiterlijk niet zoo tegen had?”

De vragen en antwoorden vlogen over en weer, totdat de contrôle er een eind aan maakte. Tien dagen duurde dat spelletje voort in den aether. Soms was het heel ernstig, dan weer schertsend of spotkend. Het meisje van Santa Rosa begon een geheimzinnige aantrekkingskracht op hem uit te oefenen. Vaak trachtte hij zich voor te stellen hoe zij eruit zag, maar in welke gestalte of ouderdom zijn verbeelding haar ook schiep, altijd bezat zij het fijn-besneden poppengelaat en de droomoogen van May.

Den elfden dag had het onbekende meisje een verrassing.

„Ik kom morgen naar Santa Barbara,” seinde zij. Hij geloofde het niet. „U schertst,” antwoordde hij.

„In ernst: ik kom naar Santa Barbara. Morgenmiddag kom ik aan.”

Nu geloofde hij het. „Komt u voor dienst?”

„Ja, en om kennis met u te maken. Komt u? Vijf uur is Child's, achterste tafeltje rechts.”

Hij moest plotseling denken aan May en kreeg weinig lust om te gaan.

„Misschien,” seinde hij. „Zeker beloven kan ik het niet. Hoe ziet u eruit? Als het achterste tafeltje bezet is, kan ik u niet vinden.”

„Raad eens, hoe ik eruit zie.”

Hij had May's gelaat voor zich en beschreef het tot in bijzonderheden.

„Prachtig,” seinde het meisje. „Als twee druppels water. Doet u soms aan televisie? Dus u komt?”

„Misschien, maar u moet er niet op rekenen,” antwoordde hij en daarop werd de verbinding verbroken. Het was zijn laatste geheime gesprek met Santa Rosa, den volgenden dag kreeg hij geen antwoord op de afgesproken golfengte.

Om twee uur 's middags was hij gereed en begaf hij zich naar huis. Hij had nog steeds niet besloten wat hij doen zou, doch de nieuwsgierigheid en een onverklaarbaar gevoel van onrust deden het hem om half vijf niet langer op zijn kamer uithouden.

Het regende en Child's restaurant was dicht bezet. Met moeite wrong hij zich tusschen de tafeltjes door en eindelijk was hij aan de achterste rij. En toen dacht hij een oogenblik, dat hij het slachtoffer was van een hallucinatie.

Aan het tafeltje zat May, met een vuurrood gelaat en lachende oogen. Vlug stond zij op en reikte hem de hand.

„Jij... jij...” kon hij slechts uitbrengen, verbijsterd door dit wonder.

„Ik... ik kon niet anders,” fluisterde zij. „Ik heb weken gewacht en je kwam niet meer opdagen. En ik begreep, dat je niet durfde. Vind je 't... héél erg voor een meisje?”

„Neen,” fluisterde hij gelukkig. „heelemaal niet, toen je wist dat ik van je hield en niet durfde spreken...”

Hij begreep alles nog niet en bleef haar aanstaren, of hij zijn oogen niet geloofde.

„Nu, waarom zeg je niets?” lachte zij.

Hij kreeg eindelijk moed en haalde diep adem. „Ik begrijp het nog niet goed, zie je, May. Ja, ik snap dat je niet op Santa Rosa geweest bent, maar vanuit het radiostation van de staatstelegrafie hebt geseind. Maar hoe kwam je achter mijn geheim? Toen ik je zeven weken geleden zei, dat ik gelukkig was in het spel en ongelukkig in de liefde, maakte ik uit je houding op, dat je me niet begreep. En nu... o ja, dat spreekwoord gaat natuurlijk voor ons niet meer op. 't Moet zijn: gelukkig in het spel én gelukkig in de liefde...”

May schudde het hoofd. „Het spreekwoord is heel goed, lieve jongen, 't Is óngelukkig in het spel en gelukkig in de liefde. Ik weet allang, dat je niets gewonnen hebt in die loterij. Ik ging naar Carlton toe, om hem die vijftig dollar tóch te geven. En toen hij zei, dat het een vergissing moest zijn, omdat je een niet had, begreep ik alles, alles. 't Blijft dus bij het oude: ongelukkig in het spel...”

„De rest fluister ik straks wel in je oor,” zei Harry Dought met een zachten glimlach en toen nam hij haar hand.

MEISJE VAN 'T LAND

De verfkeuken — de hartader van het bedrijf.

BEHANGSEL- PAPIER

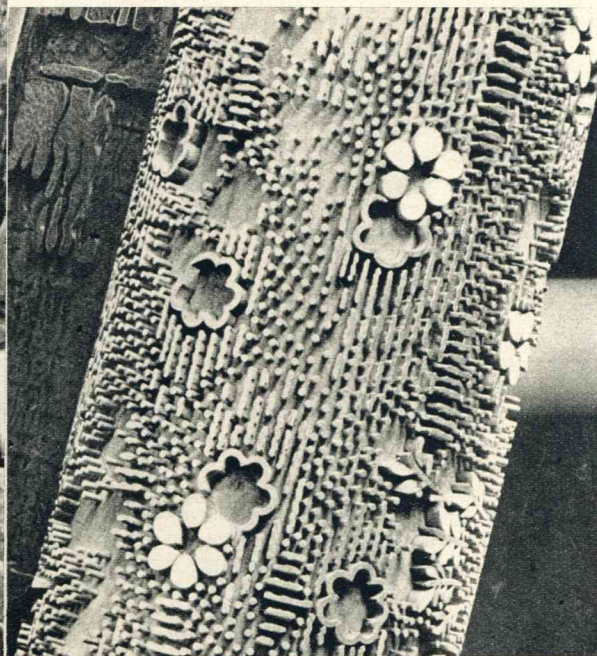
HOE de mensheid vanaf haar schepping bezig is geweest op allerlei wijzen de wanden van haar woningen te versieren en het interieur gezellig te maken, vertellen u dikke historische boeken.

Van de in de rots gegrifte figuren der holbewoners via de kostbare, handbewerkte gobelins naar machinaal gedrukt behangselpapier is een heele sprong.

Ten gerieve onze lezers brachten wij een bezoek aan de behangselpapier-fabriek van Rath en Doodeheefver en kregen zodoende 'n indruk van 't ingewikkelde fabricageproces.

Met de intrede van den sierkunstenaar in de industrie bleek het ook noodig hem vertrouwd te maken met de technische mogelijkheden der behangselpapierdrukmachine. Hierbij werd uitgegaan van het principe, dat het mogelijk moet zijn, in een land, welks architecten wereldberoemd zijn en waar het verbruik van behangselpapier groot is dan in elk ander land, papieren te fabriceren, die passen in Nederlandsche woningen.

Voor ieder, die een huis bewoont, is behangselpapier een zeer belangrijk cultuur-element, want het hangt dan toch maar van de wanden af, hoe de mooie meubeltjes zullen uitkomen.

Een détail van een behangsel-drukwal, die het patroon op het papier drukt. Er zijn behangsels waarvoor twaalf en meer van deze drukwalsen noodig zijn.

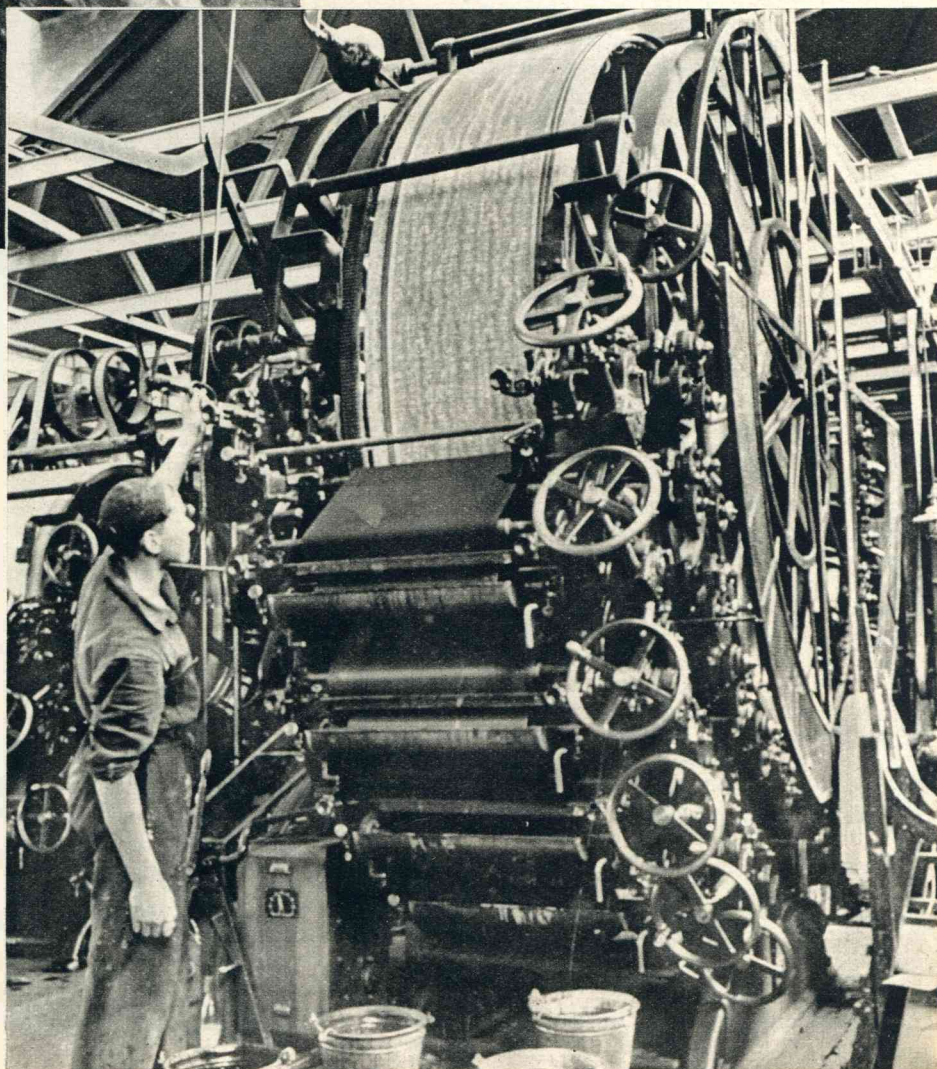
Kleeren maken den man, maar.... behangsel-papier maakt de woning.

De fabriek maakt per jaar ca. 10 miljoen rollen, dus voor ongeveer één miljoen kamers.

De voornaamste machines zijn die, welke het dessin of patroon op het papier aanbrengen, de drukmachines dus. Het papier komt op de machines in enorm dikke rollen en verlaat deze weer, in verschillende kleuren bedrukt.

Het essentieele deel der drukmachines zijn de walsen, welke het patroon op papier drukken. Voor elke kleur uit het dessin loopt een wals, waarop zich gedeelten van het dessin bevinden, welke in 'n bepaalde kleur op het papier moeten worden af-

Na eenige uren van voorbereiding, noodig voor het instellen der machine en het zuiver afdrukken van het dessin, wacht hier de drukker op het sein van den technischen chef om de machine in beweging te brengen, die tot 4000 rol per dag kan drukken.

Een netwerk van kettingen en staal achter een der drukmachines.

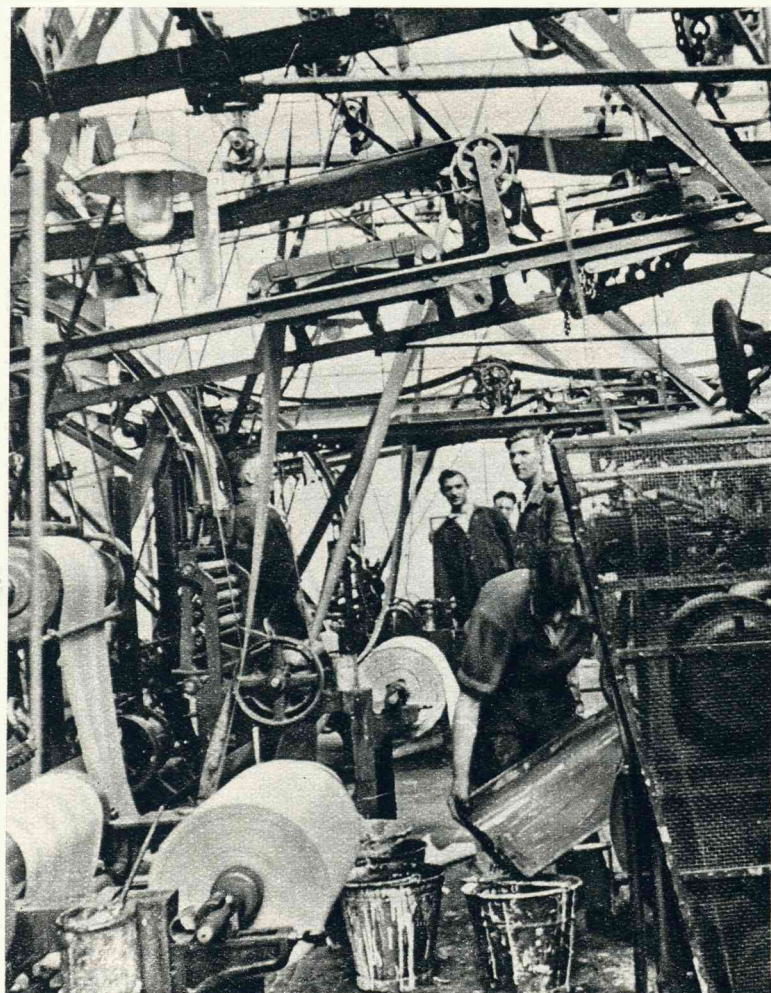
gedrukt. Deze walsen zijn zeer kostbaar, zij zijn geheel uit de hand vervaardigd uit stukjes en strookjes koper en vilt, aangebracht op een houten cylinder. De omtrek van 'n wals is juist één patroon. Daar nu voor één dessin meerdere walsen, drie tot twaalf, noodig zijn, deze geheel met de hand bewerkt moeten worden en de buitenomtrek precies gelijk moet zijn, zal men inzien dat het samenstellen van de walscombinatie voor één dessin zeer gecompliceerd is.

Een ander belangrijk deel van het proces is het aanbrengen der verfstof op de walsen; deze mag niet te veel doch ook niet te weinig zijn. Dit gaat als volgt in z'n werk:

Bij elke drukwals bevindt zich een bak met verf; hierin loopt een dunne wals, waarover een doek of band zonder eind, ter breedte van de drukwals, die de verf mede-neemt en, aan de andere zijde over een tweede wals loopend, deze verf aan de drukwals medeelt. Het eventuele teveel wordt weer door een rakel of mes van den verfdook verwijderd.

De aldus op het papier gebrachte verf heeft geruimen tijd noodig om te drogen, alvorens het papier opgerold kan worden.

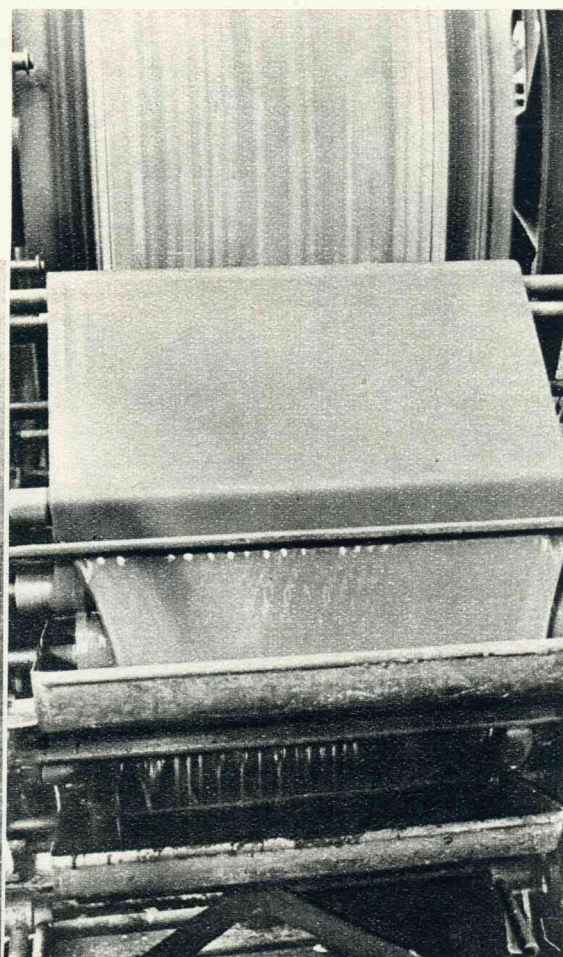
Een ingenieuze installatie om het drogen te bevorderen, welke veel ruimte in beslag neemt, is achter de drukmachine opgesteld. De behangsel-papierbaan wordt door die installatie automatisch opgehangen, lussen vormend van elk 4 à 5 M. diep.

De schatkamer van de fabriek. Hierin worden de kostbare walsen bewaard.

Deze lussenreeks schuift steeds c.a. 20 c.M. voort over een lange ruimte (40 meter), waaronder een verwarmingsbuis loopt die een warmte van ± 100 gr. Fahrenheit ontwikkelt. Aan het einde van den drogingsweg, dus 2×40 meter, zijn de eerste uit de machine gekomen lussen droog. Na droging wordt de bedrukte papierbaan opgerold tot groote rollen, om later, in kleine rolletjes verdeeld, verkocht te worden.

Hiermee is slechts in grove trekken geschetst de wordingsgang van het behangselpapier.

Verf, voeding voor de walsen. Uit den verfbak, via viltwals en koperen wals en den band zonder eind wordt de verf aan de drukwals overgedragen, welke ze dan eindelijk op het papier brengt.

In lange banen hangt het bedrukte papier hier achter de drukmachine te drogen. Automatisch schuiven de banen langzaam voort en na een 80 meter lange wandeling is het behangsel-papier droog en kan worden opgerold.

DE SPIERING VEROVERT EEN MEER

*Een overweldigende
aanwas van deze
vischsoort*

PESSIMISTEN hebben voorspeld, dat in het jaar 1955 de groote veerbooten, die het bekende Michigan-meer in Noord-Amerika oversteken, een urenlange vertraging zullen onder vinden, omdat ze zich een weg zullen moeten banen door een dichte massa spieringen. In ieder geval stelt men zich den toestand zoo voor, dat omstreeks dien tijd ongekende zwermen van deze vischsoort het meer zullen bevolken. Dezelfde profeten beweren, dat sleepbooten en jachten gedoemd zullen zijn renteloos aan de steigers te blijven liggen, daar ze er eenvoudig geen kans toe zullen zien door deze horden van zilver-kleurige waterbewoners heen te komen.

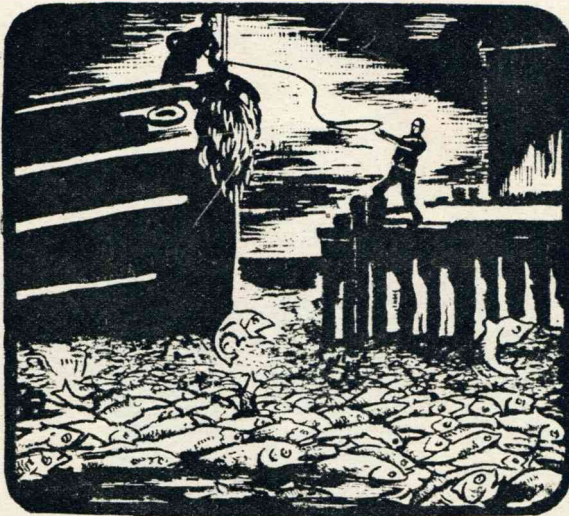
En deze menschen durven zich aan zoo'n sombere voorspelling te wagen, omdat ze zich bezorgd maken over het machtige leger van spieringen, dat in betrekkelijk weinige jaren uit enkele kleine scholen is voortgekomen. De snelheid, waarmede deze vermeerdering heeft plaats gevonden, is zoo overweldigend, dat men zich in wetenschappelijke kringen ongerust maakt over de toekomst van den handel. Men acht het niet uitgesloten, dat deze ernstig zal worden benadeeld of wel geheel onmogelijk gemaakt.

De indringer vertoont zich ook in de andere groote meren en wint ieder jaar terrein. Hij vult de netten van de visschers en zwemt in het voorjaar de rivieren op om in het slob en het grint miljoenen eieren te leggen. De autoriteiten van de betrokken staten hebben de voedingsgewoonten van dezen visch laten onderzoeken. Zijn lengte varieert van 7½ tot 15 cm. en hij heeft een zoetigen smaak. Overigens blijkt hij te klein om een bedreiging te kunnen vormen voor volwassen forellen, snoeken, baarzen en andere bewoners der meren.

Het gevaar van den Atlantischen spiering zit in het aantal. Men wilde probeeren den Sebagozalm, tegelijk met andere vischsoorten, in de groote meren te kweken en bracht toen ook den spiering in deze wateren, met de bedoeling, dat hij als voedsel zou kunnen dienen voor de nieuw te telen soorten. Maar de „overgeplante” zalm kon niet wennen en nu is door een grillige speling van de natuur de stand van zaken zoo, dat de spiering de jongen verorbert van den snoek, den witvisch, den baars en den haring, terwijl het juist de bedoeling was, dat hij de maag van deze visschen zou vullen.

Bij wijze van experiment werden in 1912 ruim 21 miljoen eieren in de meren gebracht. Aanvankelijk gebeurde er niets en men nam aan, dat de visch in zijn vreemde omgeving niet kon aarden.

Maar in 1921 stelde men eensklaps de aanwezig-

heid van een onbekende vischsoort vast in een kreek, die uitstroomt in een der meren. Boeren, die 's avonds passeerden, hoorden een vreemd, kabbelend geluid en bij een nader onderzoek bleek, dat het water als het ware „dicht zat” met spiering, die zich in stroomopwaartsche richting een weg baande. Hun aantal was zoo groot, dat de bovenste laag gedeeltelijk op de oevers terecht kwam.

Op deze manier begon de groote spiering-„run” en weldra kwamen ook van andere zijden berichten binnen, dat zich eveneens groote scholen van deze visschen hadden vertoond. Tot zelfs op verren afstand van de groote Amerikaansche meren werd de spiering gesignaleerd en niet lang daarna begon men reeds aanzienlijke hoeveelheden in de veel noordelijker gelegen Canadeesche wateren te vangen.

Het centrum vindt men echter in Green Bay, een van de meest waardevolle vischgronden in het Michigan-meer. Om een idee te geven van den omvang, dien deze vischsoort heeft gekregen, kan dienen, dat in 1934 twee visschers binnen den tijd van vijf uur een hoeveelheid vingen van 6.700 pond

en ten slotte met de vangst moesten ophouden, omdat ze op waren van vermoeidheid.

In plaats van zich te verheugen over dezen nieuwen rijkdom, klinken er onder de visschers heftige protesten, omdat de spiering als een ernstige bedreiging wordt beschouwd. De netten raken er zoowel in den zomer als in het najaar onklaar door.

Onderzoekingen, die werden ingesteld door eenige professoren van de universiteit in Michigan, hebben bewezen, dat de spiering de jongen van andere visschen verslindt. Men vond in hun magen zoowel de resten van jonge baars als van jonge witvisch.

Misschien zal men eens den dag verwenschen, waarop men besloot deze Atlantische vischsoort in de meren te introduceeren. Hun vruchtbaarheid en vraatzucht beteekenen een groot gevaar voor de andere meerbewoners. Ze werden uit hun natuurlijke woonplaats in den machtigen oceaan gehaald, waar de natuur er voor had gezorgd, dat een al te groote voortplanting tot de onmogelijkheden behoorde. De mensch heeft ze echter in een andere omgeving geplaatst, waar ze in de gelegenheid waren zich op een ongekende manier te vermenigvuldigen. Tenzij de natuur op een of andere wijze tusschenbeide komt, zal de spiering in de toekomst heer en meester zijn in de groote meren van Noord-Amerika.

Wanneer de jaarlijksche spiering-„run” plaats vindt, dat wil zeggen, wanneer in de periode dat ze kuit schieten ontzaglijke hoeveelheden van deze gevinde wezens vanuit den Grooten Oceaan de rivieren opzwellen, komen talrijke nieuwsgierigen kijken. Het gebeurt namelijk, dat op gedeelten, waar de rivier smal en ondiep is, de visschen elkaar in den letterlijken zin van het woord uit het water schuiven en talloos op de oevers en de zandbanken achterblijven. De steeds terugkeerende waanzin, die deze visschen ieder jaar opnieuw drijft naar de plaatsen waar ze werden uitgebroed, behoort tot een der vele ondoorgroondelijke verschijnselen in de natuur.

In ieder geval is de toestand tijdens de laatste jaren zoo geworden, dat men zich in geïnteresseerde kringen in Noord-Amerika met dit probleem is gaan bezighouden uit vrees, dat het op een zeker oogenblik afmetingen zal aannemen, die niet meer zijn te overwinnen.

Wij voor ons gelooven, dat menig amateur-visscher, die vaak urenlang aan den waterkant zit, met als poover resultaat, dat hij één onnoozel spierinkje thuis brengt, bij het lezen hiervan de verleiding zal voelen om in het Michigan-meer eens een uurtje te gaan hengelen.

TER VISCHVANGST
OP HOOG ZEE

GROOT ROTTERDAM

KANTOOR: STATIONSWEG 24 - ROTTERDAM
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 50540 - GIRONUMMER 101981

„BOSCHJE!” roept de conducteur

U moet eens opletten, geachte lezers, op welk een flinke, we zouden bijna schrijven, trotsche wijze iedere tramconducteur den naam afroept, bij de desbetreffende halte, van dat echt Rotterdamsche plekje, 't welk vanouds „Boschje” wordt genoemd. „Boschje!” roept de conducteur dan, met verheffing van stem.

En waaruit bestaat dat „Boschje” dan heelemaal? Wel, ge ziet het zelf: Uit een omheind gazonnetje, waarop drie of vier boomen prijken. Voilà tout!

Maar 't is zoo'n echt, gezellig, knus, oud hoekje van de groote Rottestad. 't Is een hoekje, met een dusdanige „sfeer”, zooals er weinige te vinden zijn, in welke stad van 't lieve vaderland dan ook.

Het „Boschje” is klein, maar gerenommeerd. Het is een bescheiden plekje, maar met een bijzonder en sympathiek karakter.

Men moet die oude trappenhuizen, met de antieke fraaie geveltjes maar eens gaan bewonderen.

Men weet niet, wat men ziet; men waant zich nog in den gemoedelijken, ouden tijd. Kijk eens, welk een aardige bloemversiering in de vensterbanken, en daar ginds, het kleurige bord, waarop men kan zien en lezen, dat de heer onderbrandmeester daar woont.

Wat verder zien we zoowaar een open raam, gelijkvloersch, waarachter, temidden zijner uitgestalde leesten, een „schoester” ijverig werkt. Welk een indrukwekkend gezicht in dezen gemechaniseerden tijd.

De katholieke kerk, in den hoek, heeft een zeer fraai front, dat ons denken doet aan de sier der Fransche gothiek.

Zoo is er meer te genieten in het „Boschje” — we noemden reeds het aardige grasveldje — het plekje, waar elke Rotterdammer oprecht van houdt.

H.

De bekende Boschjes-kerk.

Kindertjes gekiekt in 't Boschje.

Rechts: De schoenmakerij aan de straat. — Boven woont de onderbrandmeester, zooals we zien.

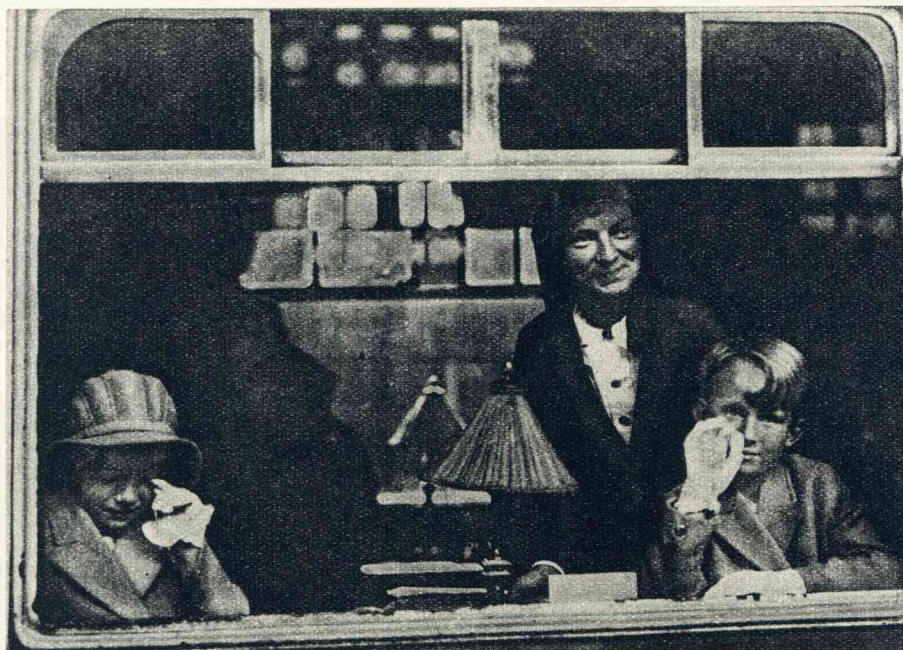
„Boschje!” roept de conducteur.

Een wolkbreuk, die Zondag boren Den Haag gewoed heeft, zette verschillende punten van de stad onder water. Nabij het Rijswijksche viaduct biedt de jeugd hulp aan een „gestranden” automobilist.

BINNEN DE GRENZEN

De Belgische koningskinderen, die geruimen tijd bij burgemeester v. d. Mortel te Noordwijk vertoefden, zijn Zaterdag j.l. naar Brussel teruggekeerd. Een opname van het vertrek uit Den Haag.

WAT WEET U van de Siameesche tweelingen?

Wat is u bekend omtrent den levensloop, de jeugd, de ontdekking, de exploitatie, het huwelijk en den dood van de aaneengegroeide tweelingbroeders Chang en Eng Bunkers, die als de echte oorspronkelijke Siameesche tweelingen, overal waar zij in de wereld werden tentoongesteld, het grootste opzien baarden? Waarschijnlijk niet zoo heel veel!

Een onzer medewerkers nu, Rudolf van Weert, heeft zich de moeite genomen aan de hand van velerlei authentieke gegevens een levensbeschrijving samen te stellen van dit zeldzame broederpaar, die uiterst interessant genoemd mag worden en waarvan de publicatie in het volgend nummer een aanvang neemt.

De bekende Amerikaansche filmacteur Wallace Beery bracht een kortstondig bezoek aan ons land. Een prent van de aankomst op Schiphol, waar hij met bloemen verwelkomd wordt.

NIEUW DORDRECHT IN DE CHRISPIJNBUURT

Fraaie bouw aan het Mauve-plein.

Twee oudjes in de jonge buurt.

Het gezellige buurpraatje.

Vroolijk kampeeren aan de Zeehavenlaan.

Doorkijkje vanuit de P. A. de Genestetstraat.

IEDERE stad van beteekenis heeft haar uitgebreide nieuwe wijken.

Zoo bezit het oude, schilderachtige Dordt o.m. de nieuwe en rianten Chrispijnbuurt.

Het is daar vroolijk, licht, ruim, nieuw, enfin, in één woord: aangenaam. Aardig zijn ook de straatnamen.

Zoo kieke onze camera-man in de z.g. schildersbuurt. De straten dragen de namen der groote Nederlandsche schilders: Maris (drie gebroeders), de kleine reus Josef Israëls, de fijn-tintige schilder Mauve, enz. Uit de schrijverswijk kieke hij straten wier namen gewijd zijn aan den dichter de Genestet en anderen. Gelukkig het land en de stad, waar men zijn kunstenaars eert. Kunstenaars, de goede natuurlijk, zijn menschen, die ons bijna den hemel op aarde kunnen brengen, met hun fonkelende geesten en hun kinderlijke harten.

Het moet prettig zijn voor ons, om te wonen in een straat, die een naam bezit van een groot kunstenaar.

We brengen hier nu de kieke uit de nieuwe stads-
wijk, de bekende Chrispijnbuurt te Dordt.

DE GRIJZE WOLVIN

door Edward Curzon

DEN geheelen nacht had de grijze wolvin rond de hut gedwaald. In het maanlicht joeg haar monsterachtige schaduw als een dreigend fantoom langs de besneeuwde vlakke en haar gehuil doorsneed de stilte van den vries-kouden nacht met de huiveringwekkende doodsklacht van een wezen, dat in stervensnood verkeert. Tegen den morgen verdween zij in het bosch en stierf haar laatste kreet weg op het jagen van den wind, die plotseling kwam aanfluiten door de toppen der lorkenboomen.

„Er is bepaald iets aan de hand met dat mormel,” zei John Perkins 's morgens tegen zijn dochter, terwijl hij de slede met een vracht pelsen belaadde. „Zij was alleen, de troep schijnt haar uitgestooten te hebben. Je mag wel oppassen, zoodra het donker wordt.”

„Ik zal vroeg sluiten, vader,” beloofde Mary geruststellend. Zij streelde de honden, oinhelsde haar vader, en wierp een onderzoekenden blik op de slede. „Is alles nu in orde?”

„Alles in orde, tot morgen,” antwoordde John Perkins, zich aan den kop van de hondenspannen plaatsend. Op het laatste oogenblik wendde hij zich nog eens om. „Ik hoop niet, dat Hayes je lastig komt vaarsen...”

Zijn stem klonk bezorgd, doch Mary glimlachte. „Als hij komt, houd ik de deur gesloten, vader. Maar hij zal niet komen, hij weet immers niet dat u weg bent.”

„Hij is als de duivel en die kent ook het meest geschikte oogenblik waarop hij moet verschijnen,” bromde Joe Perkins. Toen klakte hij met zijn tong en leidde de blaffende honden op het bosch toe, in de richting van Churchill.

Mary was niet bang. Zij hield het zichzelf met nadruk voor, terwijl zij haar werk deed. Zij behoefde niet bang te zijn. Bill Hayes was een schurk, voor wien geen mensch aan de boorden van het Groote Berenmeer, hetzij man of vrouw, zich veilig kon achten. Maar hij was niet alwetend en hij kon dus onmogelijk bekend zijn met het feit, dat haar vader naar Churchill vertrokken was. Had hij er de lucht van gekregen, dan was er inderdaad reden geweest voor vrees. Bill Hayes had het hen nooit vergeven, dat zij hem in handen van de politie hadden gespeeld, toen deze hem zocht voor een van zijn talrijke misdrijven. Hij had gezworen zich te zullen wreken en zij had genoeg kwaad van hem gehoord, om zijn komst als een groot gevaar te beschouwen.

Verder was er de grijze wolvin, een geslepen, bloedgierig monster, dat een bijna legendarischen ouderdom moest hebben bereikt. Zij was de aanvoerster van een wilde horde wolvengebroed, dat in maanlichte nachten als een huilend legioen gorgonen langs de vlakke joeg. Zij scheen thans door den troep in den steek te zijn gelaten, want nog nooit tevoren had zij zich alleen vertoond. Maar van haar viel niets te vreezen; zoodra het donker werd kon zij de deur sluiten. En geen wolf of wolvin had ooit het kunststuk vertoond, een gesloten hut te openen. Neen, er was heelemaal geen reden om angstig te zijn...

Langzaam verstreek de dag. Door de toppen der lorkenboomen huilde nageestig de wind. Het gaf haar een sterk gevoel van verlatenheid en het deed haar telkens weer denken aan het gehuil van de grijze wolvin, dat haar 's nachts in de ooren had geklonken als de doodsklacht van een gevloekte ziel bij haar rusteloos zwerven door de ruimte der eeuwigheid.

Tegen twaalf uur ging de wind liggen. In de peilloos diepe stilte werd het gevoel van alleenzijn nog sterker. Zij begon te zingen, maar de klanken van haar stem klonken haar in de ooren als hulpreken. Toen, tegen twee uur, kwam de schemering aansluipen. Een kwartier later was het donker en vanaf dat oogenblik vervulde haar een onbestemde angst voor een naderend onheil. Zij sloot de hut en bleef voor het venster roerloos naar de besneeuwde vlakke en de vage contouren van 't lorkenbosch zitten staren.

Tergend traag verstreek de tijd. Zij at en nam weer plaats voor het venster. In de hut was alleen het zachte geknetter van de houtblokken in de kachel hoorbaar. Daarbuiten was alles stil, huiveringwekkend stil. En in die stilte klonk plotseling het geblaf van een hond. Van één hond en het werd niet beantwoord. Zij wist wat dit betekende. Het was geen

slede die naderde, maar een man op ski's. En hij was voor de gezelligheid vergezeld van een hond...

„Bill Hayes,” sidderde zij, met een voorgevoel, dat haar onfeilbaar toescheen.

Zij stond op, overweldigd door een hevigen angst. Wankelend liep zij naar de kast en nam er op den tast een revolver uit. Voorzichtig legde ze het wapen op tafel, bang dat het af zou gaan. Voor geen geld ter wereld zou zij het afgeschoten hebben en nog veel minder zou zij er een mensch mee hebben kunnen dooden. Zelfs niet, als het om haar eigen leven ging, stelde zij zich voor. Maar het wapen kon misschien indruk maken. Hayes had ook slechts één leven te verspelen...

Het hondengeblaf naderde. Daartusschen door werd het snuiterend geluid hoorbaar van ski's, die door de broze sneeuwkorst sneden. En toen gleed er een vage schaduw voor de hut.

„Hallo, John Perkins, doe eens open!” schreeuwde een dronken mannenstem.

Het was Bill Hayes. Mary stond bij de tafel, bevend van angst en met een gevoel, of zij in onmacht zou vallen. Haar hand rustte op de kolf van de revolver en in haar verbeelding brandde het koude staal een pijnlijke wonde in haar vleesch.

„Hallo, komt er nog wat van?” brulde Hayes.

Met bovenmenselijke inspanning wist zij zich eenigszins te beheerschen.

„Vader is ziek, kom overmorgen maar eens terug!” riep zij flink.

„Ha, ben jij daar?” lalde de schurk. „Is-ie ziek? Doe dan toch maar open! Ik ben net de goeie dokter, dien-ie hebben moet.”

Mary deed een stap naar de deur, zonder het te weten, in een plotselinge opslaaing van drift. „Als ik opendoe, gaat meteen deze revolver af, Hayes!” riep zij dreigend.

De man daarbuiten begon hoonend te lachen. „Het mocht wat, een revolver in zoo'n klein knuistje! Boy, laat je eens hooren, vriend...”

De hond begon verwoed te blaffen. Mary hijgde van angst. Het geblaf werd niet beantwoord, de man wist nu dat de honden niet thuis waren...

„Ho, stil maar, boy!” vermaande hij. En toen, spottend: „Zoo, zoo, is de haas niet thuis? Nou, dan kom ik nog eens terug, als hij wel thuis is. Zal je 't hem zeggen?”

Luid grinnikend verwijderde hij zich. Het snisteren van de sneeuwschoenen klonk zwakker en stierf tegelijk weg met het korte hijgen van den hond. Toen was het weer stil rond de hut, angstwekkend stil...

Mary stond verstijfd aan de tafel. Zij was niet opgelucht door dat heengaan, eer het tegendeel. Bill Hayes zou terugkomen, hetzij vanavond of vannacht, maar kómen deed hij zeker. En onverwachts, bij verrassing...

Er kon geen sprake van zijn te gaan slapen. Zij moest waken, dien heelen vreeselijken nacht door. En als de man opnieuw kwam opdagen, hem door bedreigingen vrees trachten aan te jagen. Het was een overweldigend angstig vooruitzicht, een marteling, die boven haar krachten ging.

Langzaam kwam zij tot zichzelf. Zij streek een lucifer aan en schrok van de spookachtige schaduwen, die het licht uit het duistere niet te voorschijn riep. Huiverend wierp zij een blik op de klok. Het was acht uur en over twaalf uur op zijn vroegst zou haar vader terugkeeren. Twaalf uren, het leek een grondelooze eeuwigheid met die kwellingen in het vooruitzicht en die bedreiging voor oogen. En zij kon niet vluchten. De naaste hut lag hoogstens een uur verder, maar buiten lóerde misschien Bill Hayes, die er hoogstwaarschijnlijk rekening mee hield, dat zij niet alleen zou durven blijven...

AMAZONE

Hulpeloos zette zij zich weer aan het venster. Er verstreek een uur en nog een uur. Uit het bos kwamen geluiden aanzweven, zwakke geluiden van ontwakend leven. Een uil krijschte zijn doodsangst uit, hij was gevallen als het eerste offer van den nacht. De jacht was geopend door de lynch; de vos en de wolf zouden hem weldra volgen.

Met moede, brandende oogen peilde Mary de duisternis. Op twintig meter afstand sloop een schim voorbij, die zich weer oploste in de schaduwen van den nacht. Een wolf, die zich moedig voelde, omdat er geen licht in de hut scheen.

Plotseling doorsneed een langgerekt gehuil alle andere geluiden. Mary ontstelde en stond op. Terstond ging zij echter weer zitten.

„De grijze wolvin,” ried ze.

Het huilen ging over in een jammerkreet, een klacht, die iets menselijks had. Toen was het eensklaps weer stil. Voor de hut verscheen een vage schaduw. Het was de grijze wolvin, zij zag het nu duidelijk. Zij stond met wijd geopenden bek te kijken, de bloedroode tong slap neerhangend, alsof zij doodvermoed was van een lange jacht. Tegen de blanke sneeuw teekenden zich duidelijk de trillende flanken af en nu en dan liep er een rilling door haar oud lichaam, alsof het geteisterd werd door een hevige koorts.

„Zij moet gewond zijn, misschien door een klem geraakt,” dacht Mary.

De grijze wolvin liep traag rond de hut. Opnieuw klonk haar roep, doch niet wild, aanvurend en bloed-dorstig zooals anders, maar smartelijk lijdend. Zij snuffelde rond, jankte zacht en sloop naar de schuur. Daar hoorde Mary haar minutenlang bezig onder het afdak, waar het hout voor de kachel en de zakken van het hondenvoer lagen. En daarop werd alles weer stil rond de hut, de grijze wolvin scheen zich verwijderd te hebben. In het bos echter kolkte een jachtig leven en broedde de Dood felle smart-kreten uit, die schril de gewijde rust van de smetteloos blanke vlakte verstoorde.

Weer verstreek er een uur.

„Nog acht,” telde Mary. Er was 'n soort berusting over haar gekomen. De spanning van het wachten was verslapt, haar zenuwen hadden het opgegeven onder den druk. Zij dacht niet meer en zij verroerde zich niet. Zij kon alleen nog maar staren en dat deed zij, zonder iets te zien.

Eensklaps doorliep haar een rilling, zij werd zich bewust van gevaar. Scherp keek zij uit over de vlakte. Zij zag niets, op dertig meter afstand van de hut hing een ondoordringbaar gordijn, dat de wereld volkomen afsloot. Maar toch was er gevaar, al was het onzichtbaar. Zij wist het zoo zeker, dat zij sidderend opstond en zich halverwege tusschen de tafel en de deur plaatste. Zoo wachtte zij af, elke zenuw weer tot het uiterste gespannen.

Nauwelijks hoorbaar kwam er een zacht gerucht nadersluipen. Mary sidderde. Hayes had zijn ski's ergens achtergelaten en kwam loopend op de hut toe. Bij elke schrede knierste de sneeuwkorst onder zijn voeten. Hij was heel dichtbij... thans stond hij voor het venster en trachtte naar binnen te zien. Duidelijk zag zij zijn neus, zijn halfgeopenden mond met de afgebroken tanden en zijn wilde, gluiperige oogen. En opnieuw strekte zij haar hand naar de revolver uit. Toen haalde zij diep adem. Zij moest hem bang maken, imponeeren door bedreigingen...

„Drie tellen, om je in veiligheid te stellen, Hayes! Als ik drie gezegd heb, gaat de revolver af. Een...”

Buiten klonk een woedende uitroep. En de gestalte voor het venster week haastig opzij.

„Nou kan je schieten!” hoorde de man.

„Kom maar binnen,” tartte Mary. „Door het venster of de deur, raken zal ik je!”

Weer klonk er een verwensching. „Ik zal je een ander lesje lezen,” schreeuwde de man daarbuiten. „Schuif het venster op en gooi onmiddellijk die revolver weg. Ik tel óók tot drie en bij drie haal ik daar wat droge takkebossen weg, om de heele hut in brand te steken. Een...”

Mary wankelde. Aan deze mogelijkheid had zij niet gedacht. Bill Hayes was in staat zijn bedreiging uit te voeren, hij had zwaarder misdaden op zijn geweten dan brandstichting.

„Twee...” hoorde de man buiten.

Radeloos tastte zij naar de revolver. Zij deed er een pas mee naar het venster, doch even snel trad zij weer terug. Het wapen was het eenige middel, waarmee zij den schurk eerbied kon inboezemen, zij mocht er zich niet van ontdoen.

„Drie...” klonk het plotseling. Hayes begon

ZOMERSPORT

sarcastisch te lachen. „Eindelijk een vuurtje om mijn voeten te warmen...”

Mary was een bezwijming nabij. Zij greep zich vast aan de tafel en luisterde. De schurk verwijderde zich in de richting van de schuur. Onder het afdak lag de brandstof voor het grijpen en binnen eenige minuten zou de kurkdroog gestookte hut in licht-laaie staan. En dan...

Haar radelooze gedachten werden plotseling doortitst door een helse verwensching van buiten. Er klonk een kort gehuil, een gebrul en een vreeselijke hulpkreet, die zelfs het rumoerige nachtleven in het lorkenbosch even tot zwijgen bracht. Toen volgden de geluiden elkander op met verbijsterende snelheid. Een zijgende worsteling en een hijgende, stotende ademhaling. Heesche keelklanken van een dier en onderdrukte kreten. De val van een zwaar lichaam en een hulpkreet, die niets menselijks meer had. Een schot, een gejaak. Nóg een schot en een gehuil. En toen niets meer dan een zwak gerentel, dat spoedig wegstierf in 'n laatsten, schorren snik. Alles was weer stil rond de hut. En de bedreiging scheen verdwenen...

Mary, overweldigd door het raadsel der duisternis, deed een stap naar de deur. Maar de spanning was te groot geweest. Haar wilskracht liet haar los en het volgend oogenblik zeeg zij ineen. En toen

viel er een sluier over haar verbijsterde gedachten...

Mary ontwaakte door een hevig gebons op de deur. „Doe open, kind, doe open! Wat is er gebeurd? Doe open...”

Het was de stem van haar vader. Zij herinnerde zich alles en alle angst, die in haar was achtergebleven, verdween als bij tooverslag. Zij richtte zich overeind en haalde den balk voor de deur weg. „Goddank, je leeft!” barstte John Perkins los. „k Zag je liggen door het venster en ik twijfelde eraan, of je niet dood was. Maar de gesloten deur en hier Bill Hayes...”

Er rees een schorre snik in zijn keel, die zijn wanhoop van de laatste minuten deed verkeeren in blijdschap.

„Kijk eens...” zei hij met een vreemde stem.

Mary trad de hut uit. Vier meter terzijde van de deur, vóór het afdak, lag Hayes uitgestrekt. Roerloos, stijfbevoren, met doorgebeten keel en zijn revolver naast zich. En op de hoop takkenbossen lag de grijze wolvin. Met haar verstijfd lichaam dekte zij nog in den dood het geheimzinnige raadsel van den afgelopen nacht: drie blinde wolvenwelpen, die bibberend en met wijd geopende bekjes om het leven smeekten...

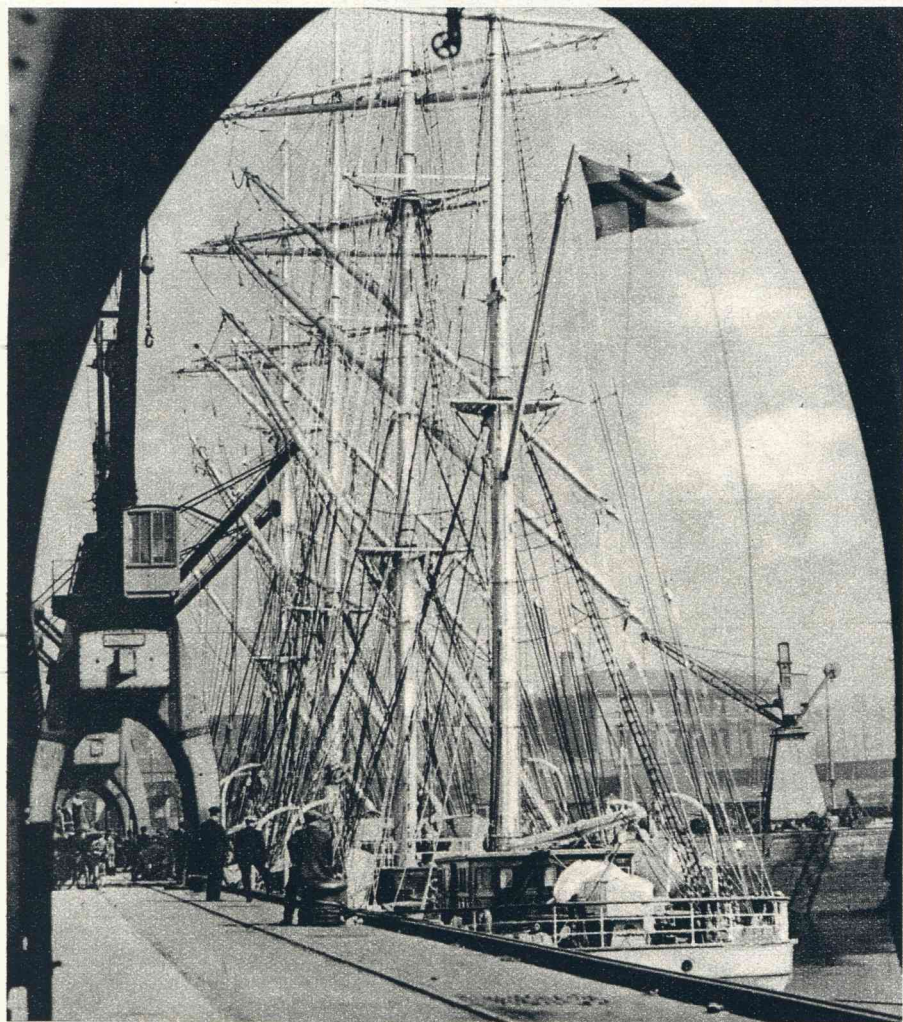

De moderne zwarte huzaren — de Engelsche tanksoldaten in hun nieuwe uniforms — op weg naar Farnborough, waar ze met hun stalen rossen aan de manoeuvres deelnamen.

VAN HEINDE EN VERRE

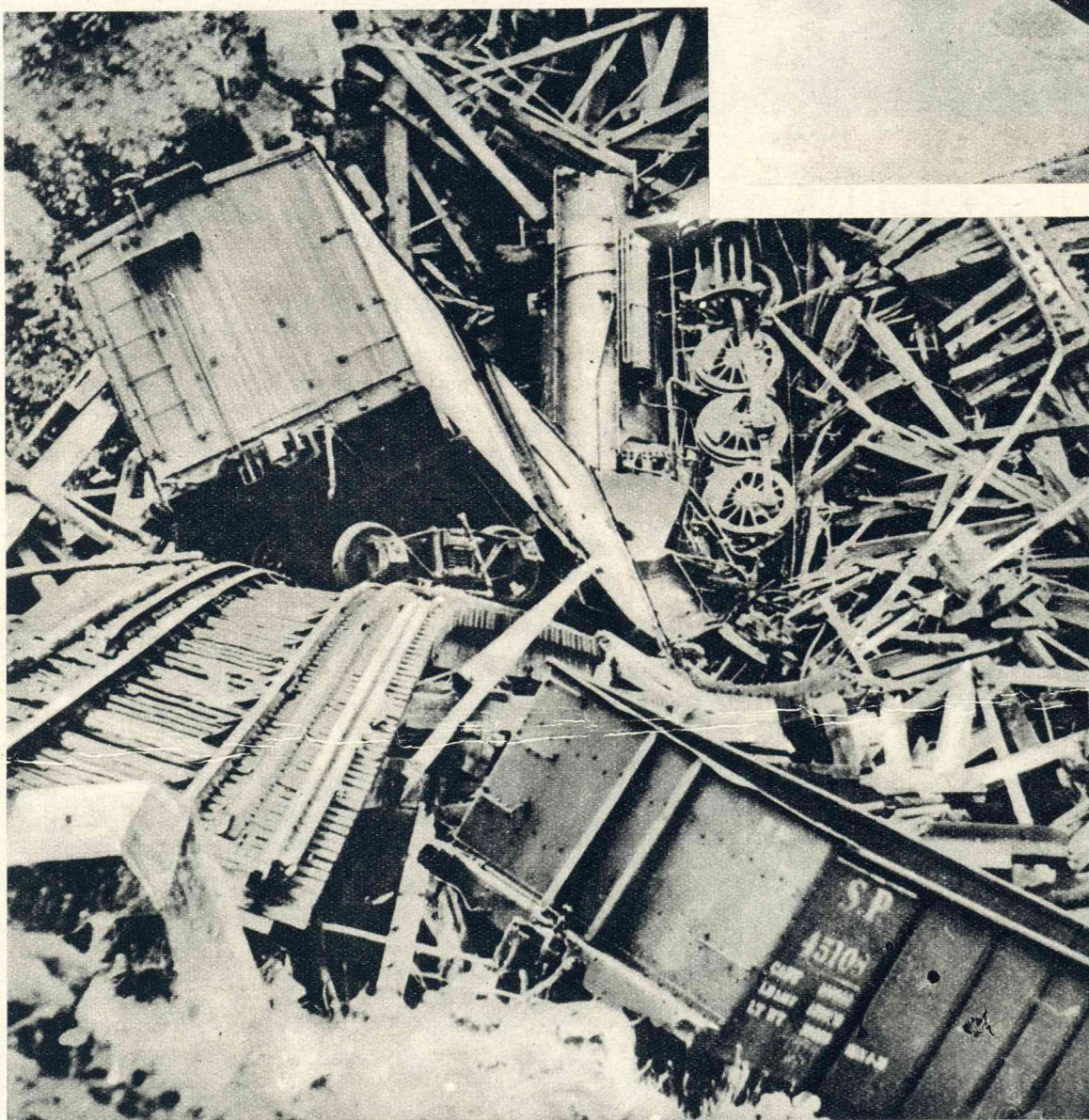
Samranda Braescu, een Roemeense sportvliegster, wil een recordvlucht van Londen naar Kaapstad ondernemen. Ze houdt het record voor vrouwen in parachute-springen met vertraagde opening en werd door koning Carol onderscheiden. Door inzamelingen onder de Roemeense bevolking werd zij tot den aankoop van een race-vliegtuig in staat gesteld; op het oogenblik maakt ze op het vliegveld te Reading (Engeland) proefvluchten, alvorens den gevaarlijken tocht aan te vangen.

Het zeilschip „l'Avenir" is na een reis welke vijf maanden duurde van Australië in de haven van Glasgow gearriveerd. Een foto van het schilderachtige zeekasteel uit vervlogen dagen.

Wiley Post, de Amerikaansche vlieger die reeds tweemaal een tocht om de wereld gemaakt heeft, en Will Rogers, een bekend humorist en filmartiest, zijn op een vliegtocht boven Alaska naar beneden gevallen en gedood. Hiernaast een foto van Wiley Post en zijn vrouw, die de beide mannen op hun reis vergezeld maar achter moest blijven wegens ongesteldheid. Hierboven: Will Rogers, die als schrijver, radio-causeur en filmacteur in Amerika zeer gezien was.

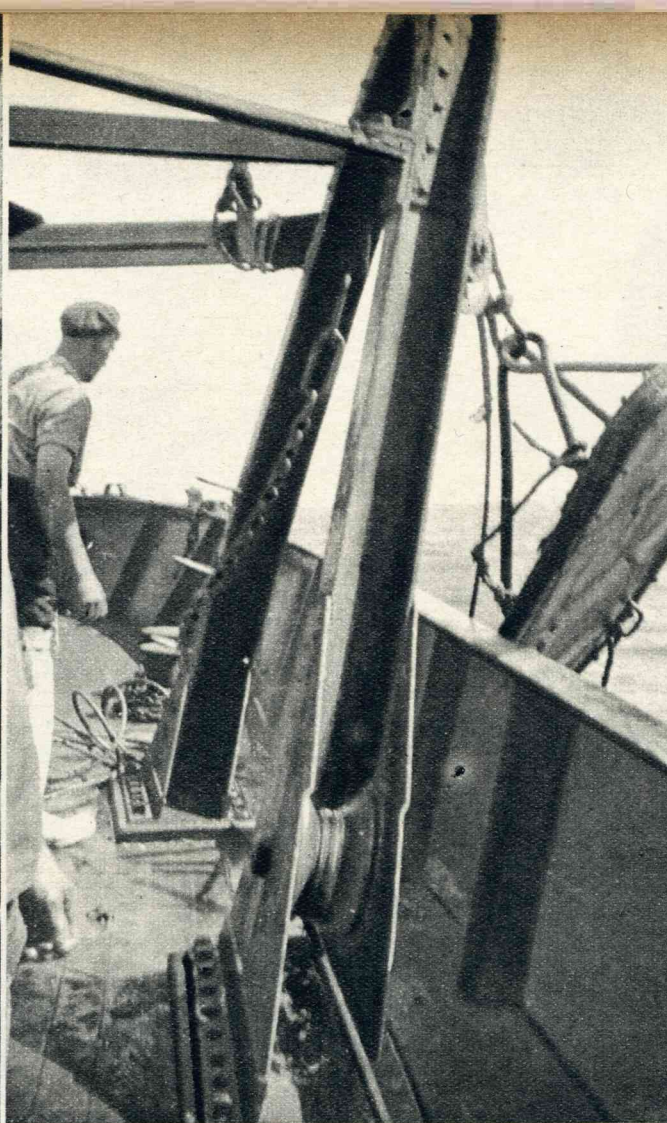

Een goederentrein van de Southern Pacific stortte nabij Cochran in den staat Oregon (Ver. Staten) ten gevolge van een brugverzakking in een diepte van 110 voet. Vijf personen verloren bij dit ongeluk het leven. Zoals men ziet biedt de plaats des onheils een beeld van ontzettende verwoesting.

De vreeselijke overstromingsramp in Noord-Italië. Eenige huizen te Odava, die door het geweld van het neerstortende water bijna geheel vernield werden.

Het net wordt uitgezet.

Met donderend geraas komt het bord boven.

Hake, haaien, kreeft, bolk, schol, schelvisch.... uitzoeken maar!

MET DEN TRAWLER *naar de Engelsche kust*

Onze Vlaardingsche medewerker maakte een reis met een trawler, wiens bemanning voor de Rotterdamsche Zeevisserij Maatschappij „Piscator” op jacht toog naar hakevisch, in de nabijheid van de Engelsche kust. Wij geven hier zijn interessant en geïllustreerd „relaas” weer, dat ongetwijfeld met belangstelling zal worden gelezen.

OP JACHT NAAR DE HAKE-VISCH

ENMAAL dan moet je gaan varen.... Dit is eigenlijk niet geheel juist. Het moest zijn: Nogmaals enz....

We zijn immers al meer voor „Panorama-Groot-Rotterdam” de zeeën op geweest!

Welnu, toen de directie der Rotterdamsche Zeevisserij Mij „Piscator” (visscherman) ons welwillend in de gelegenheid stelde met een van haar trawlers mee te gaan, hebben we die kans met beide handen aangegrepen.

Uitgangspunt was IJmuiden, waar de treilers

„markten”. Doel was de Clyde aan de westkust van Engeland.

Daar gingen we dan met onze landbeenen weer het zeegat uit.

Een Zuidwester bries joeg de golven op en onze maag heen en weer. Met het onvermijdelijke gevolg, dat ons ontbijt over den „muur” en in het roerige water verdween. Bepaald aangenaam voel je je niet. Je oogen rollen lodderig in je versufte hoofd.

Je beenen zwabberen onwennig over het slingerende dek. Kortom, den eersten dag kun je je pret wel op.

Maar ’t kan verkeeren, nietwaar?

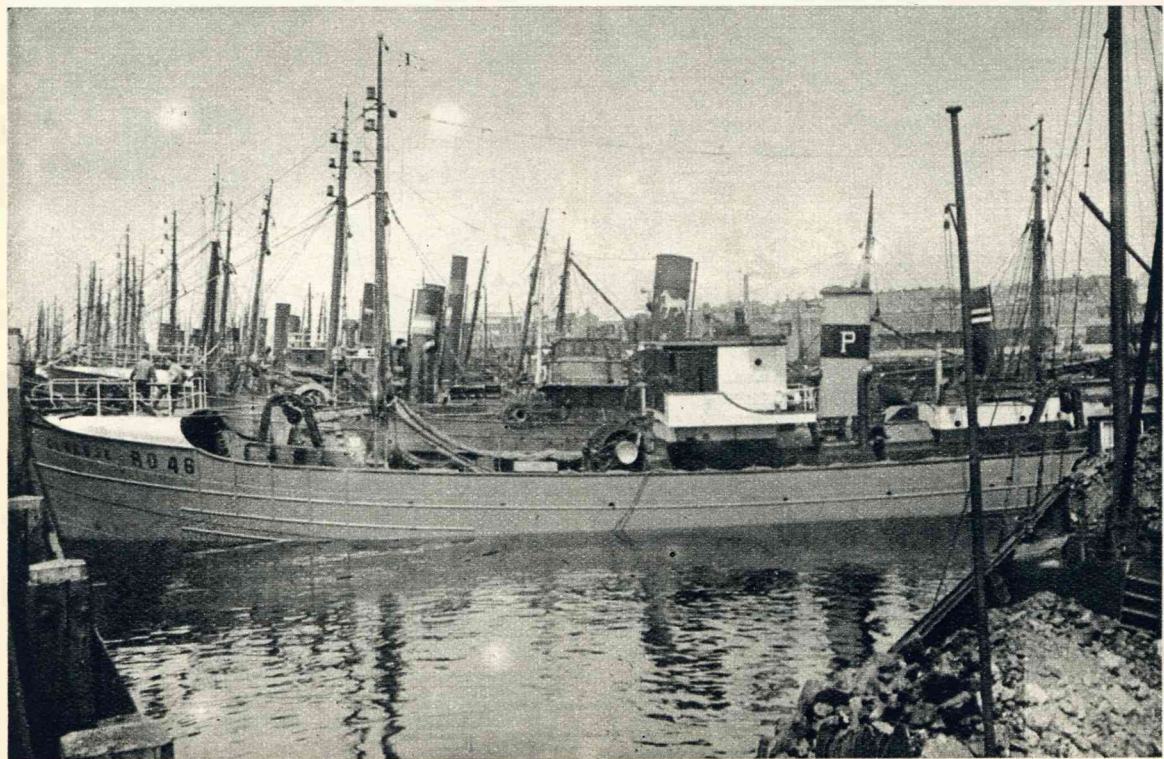
Bij ons tenminste was het zoo. En na de „gezonde” ziekte genoten we van zon, zee en wolken. Een puike bemanning maakte gauw, dat we ons spoedig thuis voelden. En de kok zorgde met zijn uitstekende kookkunst, dat ons innerlijk op een behoorlijk peil kwam.

Na ongeveer vier dagen waren we, Noordover Schotland en den Oceaan, op de plaats van bestemming: de Clyde.

De rust was verdwenen, het „karwei” vroeg de aandacht van de visschers.

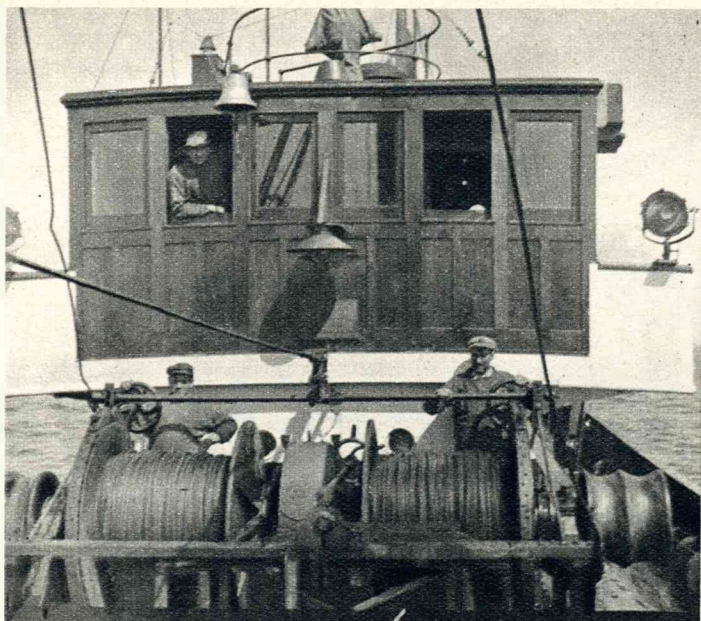
’s Morgens vier uur is het „een bakkie doen” (wie doet je wat, zoo op je nuchtere maag). Dadelijk erna wordt het lange sleepnet (van een soort fuik-model) uitgezet. Aan de beginpunten van het net zijn zware grondkabels bevestigd van om en nabij 50 M. lengte; dan volgen de geweldige vischborden, die door den weerstand van het water de kabels en daarmee het net vaneen houden.

Van de borden lopen twee „lijnen”, staaldraden, naar den achtersteven van den trawler.

Onze gastheeren.

Onze RO. (Rotterdam) 46 tusschen de andere visschersbooten

Halen! De winches draaien.

In functie: machinist; in rust: filosoof.

Strippen.

Het materiaal is massief en loodzwaar, doch het is een lust de kerels er mee te zien werken. Rustig en handig, alsof de kettingen en borden peuleschilletjes zijn, koppelen en verbinden ze.

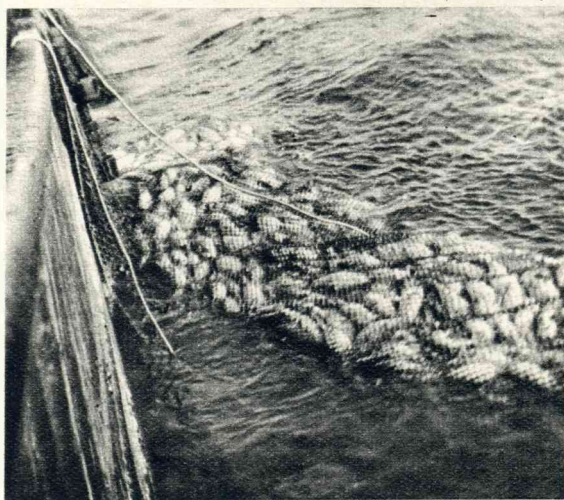
In een minimum van tijd ligt het net op den zeebodem en kan er „volle kracht” gestoomd worden. Na drie à vier uur slapen wordt er gehaald. De winches van 120 P.K. palmen de lijnen in. De borden komen met donderend geraas boven. Langzaam volgt

stukken moeten vóór den anderen morgen vier uur hersteld zijn. Neen, luilekkerland is het niet voor de zeelui. Dat hoeft ook niet, zeggen ze. Als we maar wat vangen en... verdienen. En dit is dikwijls bedroefd weinig. De hake-visch (kabeljauw, snoekmodel) is voor het buitenland, voornamelijk Frankrijk, bestemd. Als we dan het woord contingentteering noemen, weten de lezers er reeds alles van.

„Wilt u eens in „Groot-Rotterdam” schrijven: Menschen, eet toch wat meer visch! Kabeljauw, schelvisch, schol, tong, poon, keuze genoeg. Worden de grenzen heelemaal gesloten, dan is er tóch voldoende afzet en wij kunnen ons brood verdienen,” vroegen de stoere kerels.

Natuurlijk doen we dat. Holland, één dag per week visch op tafel en al onze visschers trekken er op uit. Nu liggen er vele trawlers als oud roest in de havens.

Te duur? Inderdaad. Omdat er te weinig gekocht wordt. De handelaars moeten bij te kleinen omzet groote winst maken. Het moet juist andersom worden: Groote omzet, kleine winst en daardoor een bestaan voor de kooplui en onze Hollandsche visschers.

Een volle „kuil”.

het net. De mannen sjoeren en zeulen en... kijken met spanning uit. Wat zal er in den „kuil” zitten? Hief op! De uitpuilende punt van het net hangt in een tros, wordt losgeknoopt en kletterend vallen alle soorten en modellen visch op dek.

Direct gaat het net weer naar de diepte. De vangst wordt gesorteerd. Scherpe messen strippen de visschen, een straal water spoelt ze schoon en dan weg ermee in de ruimen onder het ijs.

Tot 's nachts twaalf uur wordt er gevischt. Dan is het taptoe!

Tenminste, wanneer er geen averij is. De zeebodem is rotsachtig en onzichtbaar. Het gebeurt wel, dat het net achter een scherp rotsblok vastloopt. En de

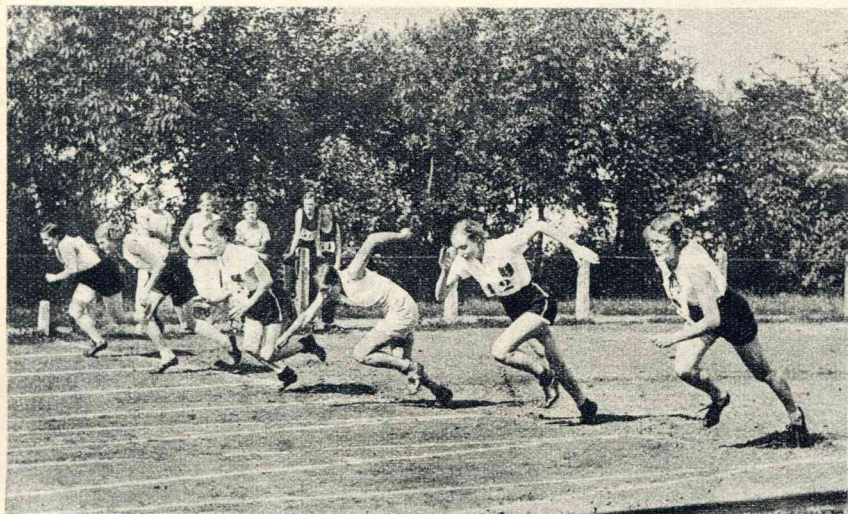

Dit is de Oceaan.

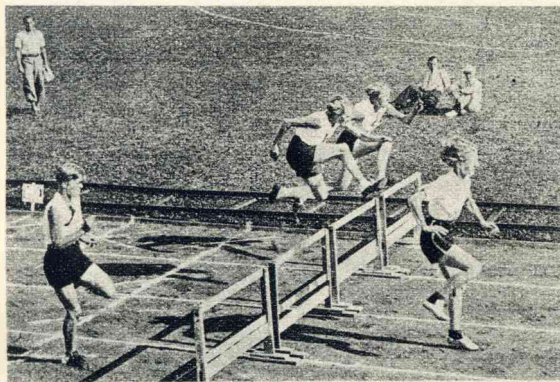
Maar dit ook.

Hief op dat net!

Te Groningen werden Zondag de Nederlandsche athletiekkampioenschappen voor dames gehouden. Kiekje aan den start van het nummer 100 M. hardloopen. Mej. Dalmolen (Brunhilde, Groningen) zegevierde hier in 12.8 sec.

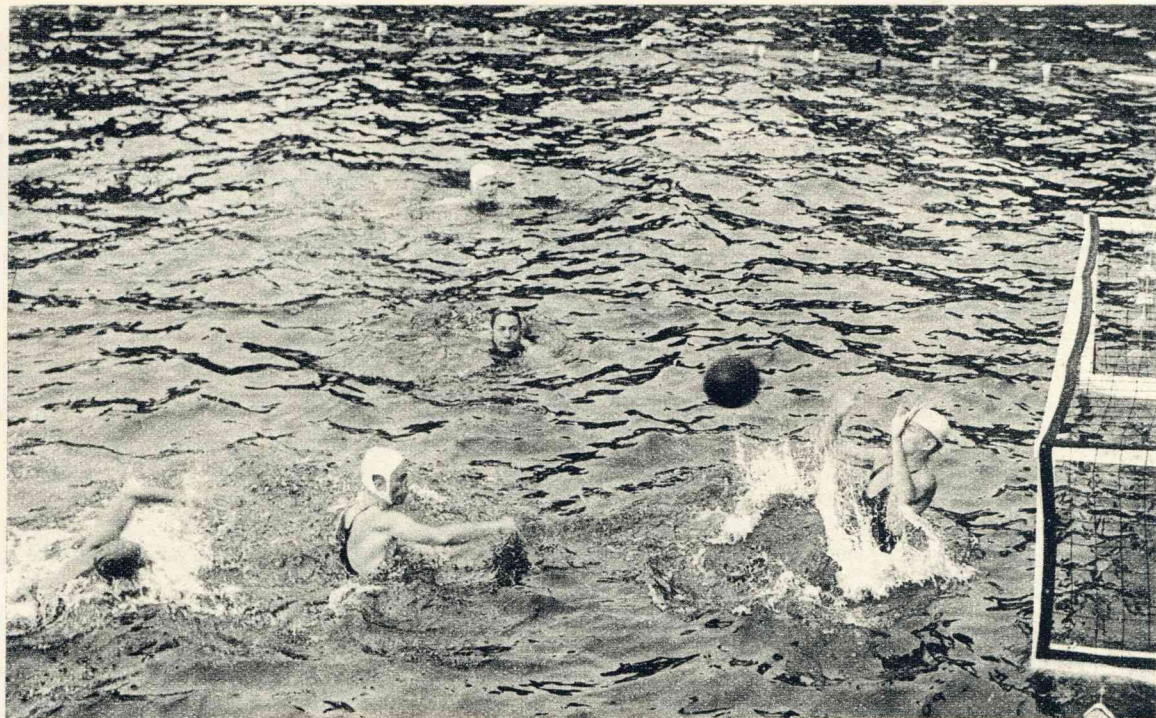
De nationale dames-athletiekkampioenschappen te Groningen. Moment uit de 80 M. horden, gewonnen door Mej. Doorgeest (A.D.A. Amsterdam), die op onze foto reeds een flinken voorsprong heeft.

SPORT

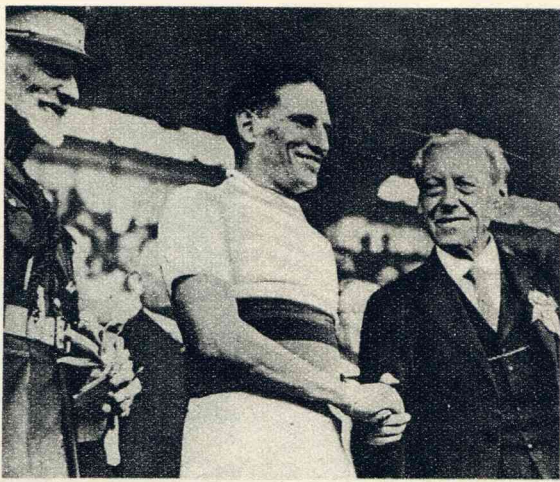
van de Week

Op de Europeesche roeikampioenschappen, welke tijdens het week-end te Berlijn plaats vonden, zegevierde de Hongaarsche stuurmanlooze twee o.a. over de Nederlandsche ploeg. Kiekje van de overwinnaars.

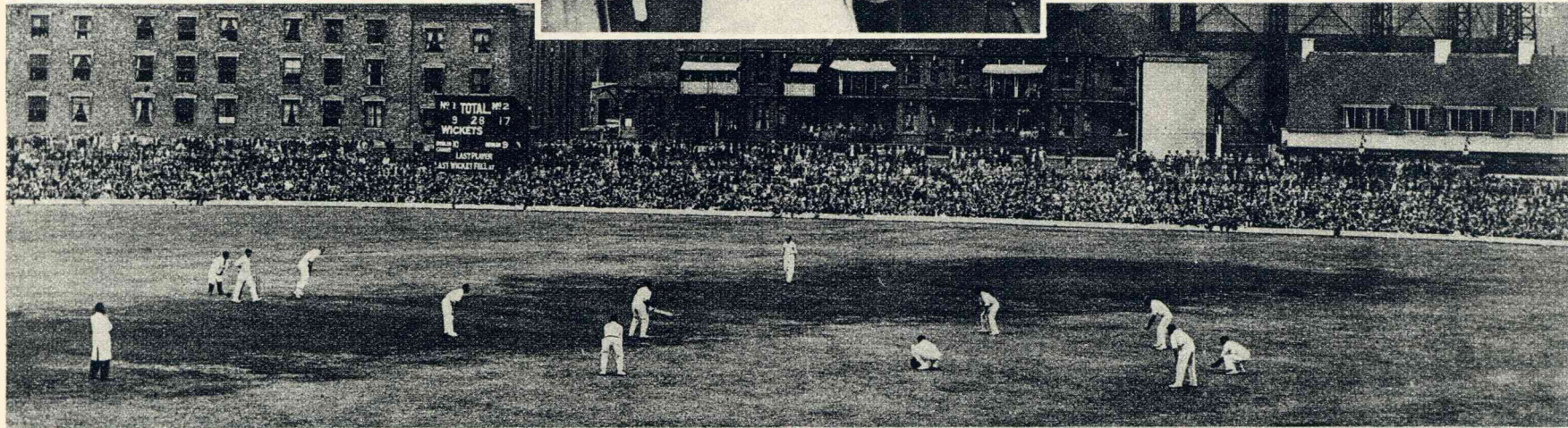

In het Zuiderbad te 's-Gravenhage speelden Zondag de H. Z. en P. C. en Het IJ om het Nederlandsche waterpolo-kampioenschap. De Hagenaars wonnen deze spannende match met 3—2. Spelmoment voor het Amsterdamsche doel.

De Franschman Laquehay legde vorige week te Brussel beslag op den wereldtitel in het stayersnummer. De overwinnaar wordt na de race gelukgewenscht door den heer Breton, voorzitter der intern. wielervederatie.

De laatste testmatch Engeland—Z.-Afrika op den Oval te Londen. Foto uit den aanvang der eerste innings van de Zuid-Afrikanen. Het Z.-Afrikaansche openingspaar bespeelt de Engelsche bowler. Op het scoringbord ziet men den stand. Mitchell en Siedle zijn aan bat.

Als slot van de wereldkampioenschappen wielrennen werd Zondag te Floreffe de strijd op den weg gehouden. Kiekje van de profs op het fraaie doch vrij lustige traject.

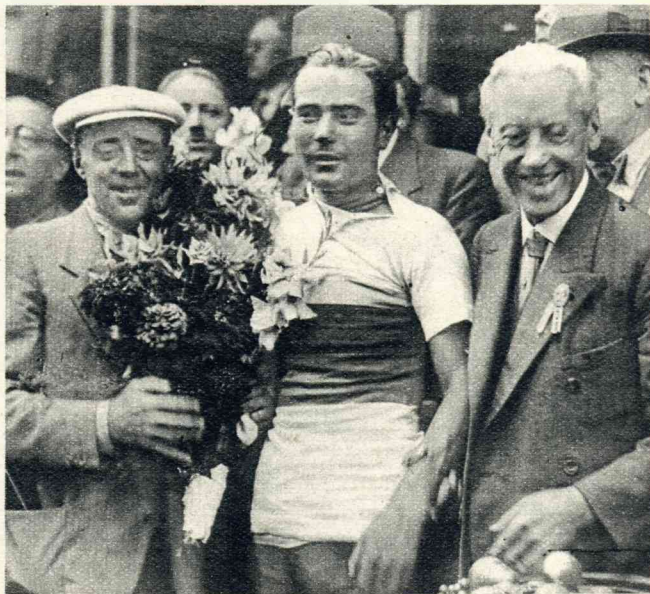
De wereldkampioenschappen wielrennen op den weg te Floreffe. Jean Aerts, eerste der profs, na zijn overwinning.

De zeilveren. V.Z.O.D. te Rotterdam hield Zaterdag een nachtwedstrijd. 's Nachts om 12 uur werd gestart. Kiekje van dit nachtelijke gebeuren, zooals het voor de eerste maal op de Kralingsche plassen plaats vond.

Voetballende winkeliers van de winkeliersver. „Feijenoord” en „Linker Maasoever” hebben elkaar vorige week op het terrein der Unilever Mij. ontmoet. Kiekje van de beide elftallen.

De Italiaan Mancini slaagde er Zondag te Floreffe in, den wereldtitel onder de amateurs te bemachtigen. Kiekje van den nieuwen wereldkampioen.

Op de terreinen van Te Werve werd de 4-steden-wedstrijd Rotterdam—Den Haag—Leiden—Gouda gehouden. Kiekje uit de finale 100 M. hardloopen. Osendarp (rechts), wint voor Geul (links) en Hemmers.

„De dame met het lampje”, een bekend schilderij, dat Florence Nightingale voorstelt bij een harer nachtelijke inspecties door de lazaretten van Skutari.

zeldzaamheid, dat de gewonden wekenlang zonder hulp blijven liggen. Het is onmenselijk om te zien, hoe zieken en gewonden bijna doodvriezen en in een vreeselijke koude hun smarten moeten dragen, terwijl honderden wollen dekens verbrand of in zee gegooid worden, omdat ze onbruikbaar zijn; ze stinken van het ongedierte. De zieken kunnen dikwijls alleen hulp vragen aan hun lijdensgenooten; de eene stervende moet den anderen stervende verplegen.

Wil niemand verandering brengen in dezen onmenselijken toestand? Leven er in Engeland geen vrouwen, die met groote offers voor de slachtoffers van den oorlog hulp en troost willen koopen?...

Die vrouwen waren er inderdaad. Op 21 October 1854, dat was enkele dagen nadat het openbare artikel in de Times was verschenen, vertrokken 38 verpleegsters naar de Krim; hun leidster was de 34-jarige Florence Nightingale. Zij trokken ten strijde tegen dood en ziekte en vervuiling, tegen eigenbelang en vooroordeelen en bureaucratie.

De dappere leidster was een beschaafde, jonge Engelsche vrouw, dochter uit een der hoogst aangeschreven Engelsche families; haar wieg stond in Italië, in Florence, maar haar jeugd bracht zij door in Engeland op het platteland. Na haar schooljaren kon zij geen voldoening vinden in het gewone leven van meisjes van haar maatschappelijken stand, hetgeen vooral in die dagen een tamelijk leeg en saai leven was. Aldus zocht zij iets, wat haar leven belangrijker zou maken voor anderen en voor haar zelf en zij vond dat in de daadwerkelijke belangstelling voor hospitalen en ziekenverpleging; haar moeder steunde haar en bezocht met haar verschillende ziekenhuizen, doch meer doelbewust legde Florence den grondslag voor haar levenswerk, toen zij op reis kennis maakte met twee zusters der Congregatie van Sint Vincentius à Paulo, die haar introducties gaven voor de scholen en ziekenhuizen dezer Congregatie in Egypte. Hier, en later in het Instituut voor Diaconessen in Kaiserswerth, leerde zij de waarde kennen van discipline bij ziekenverpleging; zij volgde een verpleegsterseursus, bestudeerde de organisatie van ziekenhuizen, reisde terug naar Engeland, ontwikkelde zich verder in hospitalen te Londen en Edinburg, werd directrice van het Tehuis voor invalide dames te Londen.

Toen kwam 1854. Florence Nightingale vertrekt naar het front in de Krim met de door haar uitgekozen verpleegsters, en zij moet beginnen om velerlei tegenstand te overwinnen. Soldaten zijn nog nooit door vrouwen verpleegd, zegt men. De verpleging aan het front is een zaak van het leger, het leger heeft nog nooit vrouwen in zijn vraagstukken laten meespreken, en zal het nu moeten luisteren naar hetgeen deze nightingale, deze nachtegaal, zingt?

Op den duur moest men er echter wel naar luisteren. Florence was geen zoetzingend vogeltje, maar een krachtige vrouw, die wist wat ze wilde en genoeg taaië energie bezat, om ook te bereiken wat zij wilde. Aan het front zelf is de tegenstand het spoedigst geweken, want daar

al arbeidde zij onder een achtereen bleef zij in de het bed van een stervende naar bloedverwanten der wanneer zij sliep. 's Nach door de zalen langs de zie als het olielampje, dat zij verschijning zelf licht en is het geen geluk om haar schreef een jonge soldaat zij niet met ons alleen wij kunnen de schaduw v kussen, als zij met haar slapen we ondanks alles.

Op een of andere manier bekend; de bekende d geïnspireerd tot zijn gedi dat het teken van haar de lamp” werd geschilder honderden beschreven en derwerp voor straatlied, sentimenteële verheerlijkt niet juist geteekend; zij zegenden invloed van ha met een vlammeend zwaai en heftige brieven gaan. Sir Sidney Herbert, vroeger nu haar krachtigen besche stand nog niet kennen, s en klaagt aan en bestrijd zij weet, dat iedere onth lijkheden meebrengt. Me de gewonden, met den s tuiging der roeping, met staande vrouw en met de gaat zij haar weg tegen a zij echter ook wil bereike haar de beste is. Toen de oorlogsverpleging, was weg van Sir Herbert, waa

Sir Sidney Herbert, die in 1854 Florence Ni

DE VROUW MET DE LAMP

Florence Nightingale, de voorloopster van het Roode Kruis

Nu tegenwoordig iedereen gehuldigd wordt om alles, soms bijna om niets, moge men zeker niet nalaten in dankbare erkenning de nagedachtenis te eeren van Florence Nightingale, die 25 jaar geleden (in Augustus 1910) te Londen stierf, na een leven, dat haar tot een der edelste figuren der wereldgeschiedenis maakte, een vrouw die waarlijk en in alle opzichten een heldin was.

door ADÈLE SCHREIBER, eere-presidente van de Internationale Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht.

hebben bedacht.... De gedachte, dat je ergens gewond in de hei, in een sloot of in een granaatkuil zou liggen; de gedachte om te worden weggedragen naar een veldhospitaal, waar de operatie gruwelijker wordt, naarmate

een hospitaal achter het front sterker verschilt met een modern ziekenhuis.... Maar dan de gedachte, dat je zonder hulp, met versplinterde ledematen of gruwelijke gaten in het vleesch, eenzaam in het veld zou blijven liggen, in hitte, in regen, in bijtende kou, in een felle sneeuwstorm, omdat er niemand is, die hulp brengt....

Zóó, zoo ongeloofelijk en ondenkbaar is het vroeger toch geweest.

In 1853 dreigt weer oorlog boven Europa. Keizer Nicolaas I wil de Donau-vorstendommen bezetten, wil Servië en Bulgarije onder zijn souvereiniteit brengen, stuurt een gezantschap naar Turkije om te onderhandelen over de erkenning der Grieksch-Katholieke kerk in Turkije. Vraagstukken en eischen worden aanleiding tot scherpte en verbittering, de Russen dringen in de vorstendommen door, in 't kort: de oorlog wordt verklaard. Maar de strijd blijft niet beperkt tot deze twee landen; Sardinië, Frankrijk en Engeland kiezen de partij van Turkije, en van 1853 tot 1856 brandt de strijd, vooral in de Krim, het Russische schiereiland in de Zwarte Zee. Dan lezen Engelschen op een dag in het najaar van 1854 in hun deftige, ernstige krant, de Times: „..... alles ontbreekt hier. Er zijn geen verpleegsters, er zijn geen dokters om de volstrekt noodzakelijke operaties te verrichten. Het is geen

EEN keer hebben wij den oorlog meegemaakt; één keer hebben wij ondervonden wat het zeggen wil, den strijd om het bestaan te voeren op het slagveld, werkelijk den strijd om het bestaan, omdat in de helse krankzinnigheid van den modernen oorlog slechts twee mogelijkheden bestaan: te doden of gedood te worden.

Het was vreeselijk, ofschoon het geen werkelijkheid was, slechts een oefening onder zooveel mogelijk „echte” omstandigheden. Een oefening met scherp; in de heide waren veilige schuilplaatsen gebouwd; we wisten dat we over een uur weer met de schutters achter ons samen zouden marcheren, eten, zingen en kaarten; we wisten dat we onmogelijk getroffen konden worden; we wisten, dat de doelen in de hei houten poppen waren, die door ons vanuit de schuilplaats voortgetrokken werden; we wisten dat er géén oorlog was. Er werd alleen geschoten met geweer en mitrailleur; er waren geen granaten, geen bommen, geen gasaanvallen, geen bajonetgevechten en geen vlammenspuiten, maar toch.... dat gieren en gillen en tergende fluiten van de kogels, dat ontzettende ratelen van de mitrailleurs, de vreeselijke gedachte dat dit werkelijkheid zou kunnen zijn, dat wij de veilige schuilplaats zouden moeten verlaten om ons arme lichaam vrij te geven voor alle moordwerktuigen, die menselijke hersens

Florence Nightingale tijdens haar laatste levensjaren.

kwam langzamerhand verbetering in de verpleging; de lompen met dikke korsten van modder en geronnen bloed werden vervangen door helder linnengoed, er werd gezorgd voor beter voedsel, de grauwe ellende werd een beetje verlicht, de lazaretten werden werkelijk toevluchtsoorden voor verpleging en genezing. De cijfers spreken het duidelijkst: in Februari 1855 was het sterftecijfer onder de zieken 42%, in Juni van dat jaar was het verminderd tot 2%.

Deze jonge vrouw scheen voor alles tijd te vinden

al werkte zij onder ongelofelijke spanning. Uren achtereen bleef zij in de operatiekamer, zij zat naast het bed van een stervende, zij schreef honderden brieven naar bloedverwanten der soldaten. Het was een raadsel, wanneer zij sliep. 's Nachts schoof haar slanke gestalte door de zalen langs de zieken en gewonden, en zoo goed als het olielampje, dat zij dan steeds droeg, bracht haar verschijning zelf licht en troost in de vele ellende. „Wat is het geen geluk om haar slechts voorbij te zien gaan,” schreef een jonge soldaat naar huis. „Natuurlijk kan zij niet met ons allemaal persoonlijk praten, maar wij kunnen de schaduw van haar figuurtje op den wand kussen, als zij met haar lampje voorbijkomt, en dan slapen we ondanks alles gelukkig in.”

Op een of andere manier werd deze brief algemeen bekend; de bekende dichter Longfellow werd er door geïnspireerd tot zijn gedicht „De vrouw met de lamp”, dat het teken van haar roem werd. „De vrouw met de lamp” werd geschilderd en gebeeldhouwd, werd door honderden beschreven en bezongen, werd zelfs het onderwerp voor straatliedjes. Maar in al die lichtelijk sentimentele verheerlijking werd Florence Nightingale niet juist geteekend; zij was een engel door den gezegenden invloed van haar werk, maar dan een engel met een vlamvend zwaard. Zij stréed. Verontwaardigde en heftige brieven gaan naar den minister van oorlog, Sir Sidney Herbert, vroeger den buurman van haar vader, nu haar krachtigen beschermer; allen die den waren toestand nog niet kennen, schudt zij wakker; zij onthult en klaagt aan en bestrijdt alle misstanden, ofschoon zij weet, dat iedere onthulling nieuwen strijd en moeilijkheden meebrengt. Met eindeloos geduld tegenover de gewonden, met den sterken wil en de heilige overtuiging der roeping, met de waardigheid van een hoogstaande vrouw en met de energie van een baanbreker gaat zij haar weg tegen alles in, recht naar het doel, dat zij echter ook wil bereiken op de manier, welke volgens haar de beste is. Toen zij haar diensten aanbood voor de oorlogsverpleging, was er een brief naar haar onderweg van Sir Herbert, waarin deze schreef: „In Engeland

is slechts één mensch, die dit werk kan organiseren. Durft u het aan?”

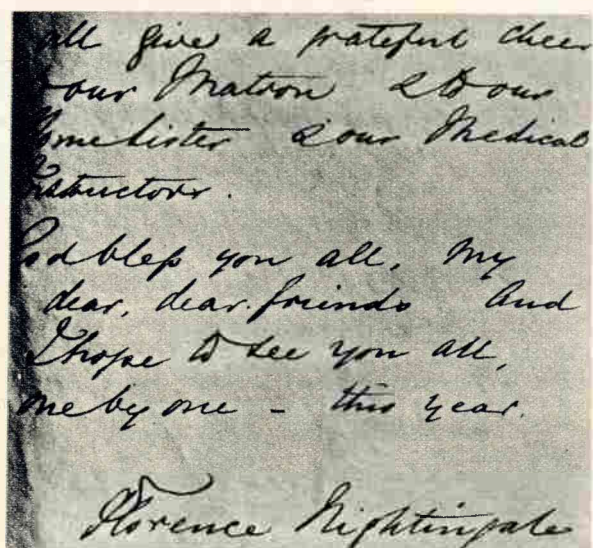
Dat durfde zij, maar dan wilde zij ook werken volgens eigen methode en met algeheele volmacht: zij alléén zou de verpleegsters kiezen en zonder haar toestemming zou er niet één naar het front vertrekken. Toen zij echter in de Krim was, vertrok een tweede groep verpleegsters uit Engeland; het initiatief ging uit van Sir Herbert, Florence was er niet over geraadpleegd, en zoodra zij het hoorde, dreigde zij haar werk te staken, indien de nieuwe verpleegsters niet onmiddellijk werden teruggeroepen; zij had ze zelf niet gekeurd voor hun zware taak en dilettanten wilde ze niet hebben. Het kwam tot een schikking; Florence nam haar dreigement terug, de nieuwe verpleegsters werden op andere plaatsen te werk gesteld, doch haar goedkeuring heeft deze kwestie nooit gehad.

Een van de sterkste bezwaren welke zij had te overwinnen, toen zij zich voor ziekenverpleging begon te interesseren, was het algemeene vooroordeel tegen dit soort werk: behalve diaconessen en religieuzen waren er in dien tijd geen ontwikkelde verpleegsters, en een meisje van minder of meer gegoede ouders paste het heelmaal niet, dit beroep uit te oefenen. De leekenverpleegsters, zij die dus door ziekenverpleging in hun onderhoud voorzagen, behoorden eigenlijk niet tot de beschaafde vrouwen; men dacht dadelijk aan zedeloosheid en drankzucht. Zoodat het te begrijpen is, dat de familie heftige bezwaren aanvoerde, toen Florence zich tot de verpleging voelde aangetrokken; zij hield echter vol, de familie gaf haar toestemming (haar moeder steunde haar zelfs, zooals boven gezegd) en de dochter van den Engelschen landedelman maakte door haar werk en haar succes het vooroordeel te schande, dat meisjes van haar stand niet in de ziekenzaal thuis hoorden.

Ook in dit opzicht heeft Florence Nightingale haar groote verdiensten.

Nu, tachtig jaar later, is het moeilijk haar werk naar waarde te schatten, omdat wij de moeilijkheden van toen niet kennen en ongeloovig glimlachen over vooroordeelen, welke in die jaren vinnigen strijd veroorzaakten. De omstandigheden waren reeds zoo moeilijk, zoo veel tegenstand moest overwonnen worden waar geen tegenstand mocht zijn, en toch wist Florence ingrijpende veranderingen in het hospitaalwezen te brengen; zij zorgde voor kleding, voedsel en geneesmiddelen, zij verpleegde zelf honderden gewonden, zij richtte wascheries en cantines op, zij stichtte spaarkassen om de verspilling van het tractement door de soldaten tegen te gaan; zij gaf cursussen, leidde nieuw personeel op en reorganiseerde den gezondheidsdienst. Zij hield vol tegen teleurstelling en miskenning. Haar werk was een weldaad in de meest omvattende en mooiste beteekenis van het woord; zij was de Vrede in den oorlog.

Het einde van den strijd in 1856 bracht haar naar Engeland terug. Zij was nu geëerd en beroemd als een weldoener der menscheit, en men zou een oorlogsschip sturen, om haar met alle eerbewijs naar het vaderland te brengen, waar een nationale huldiging haar wachtte. Maar dat past niet bij haar; als alle groote karakters en echte helden is zij eenvoudig en bescheiden, zij vertrekt stiltejes en weet onopgemerkt het landgoed van haar familie te bereiken, waar zij eerst gaat rusten. Die rust heeft zij noodig; de drie jaren hebben de energie van een menschenleven geëischt en zij heeft dan ook nooit meer de bijna onbepaalde werkkraft van vroeger bezeten, ofschoon zij nu nog geen veertig jaar oud was. Dat wil echter niet zeggen, dat zij haar verder leven in ledigheid sleet. Zij bewerkte de instelling van een staatscommissie, welke de misstanden in den gezondheidsdienst aan 't licht bracht; zij blijft ijveren voor hervormingen in het ziekenhuiswezen; een som van f 600.000, door het geheele land opgebracht, gebruikt zij voor de stichting van 'n opleidingsschool

Een eigenhandig door Florence Nightingale geschreven briefje aan een jeugdige verpleegster.

van verpleegsters; zij bewijst dat meisjes uit alle standen een roeping kunnen vervullen als verpleegster; zij werkt op alle manieren aan haar levenstaak: alles zoo goed mogelijk voor de zieken, en is haar tijd ver vooruit, als zij de waarde propageert van zindelijkheid, lucht en licht bij de verpleging. En bij dat alles blijft zij de bescheiden vrouw, die zich bijna niet in het openbaar vertoont en haar historischen arbeid verricht in de stilte van haar eenzame kamer.

Op hoogen ouderdom, toen zij voor haar tijdgenooten bijna een legende geworden was, werden haar oogen zwakker en zwakker, zoodat zij de huldiging niet kon zien, waaraan zij zich dezen keer niet kon onttrekken. Na haar dood, in Augustus 1910, wilde men haar begraven in Westminster Abbey, de rustplaats van Englands grooten, doch haar eenvoud bleef nog van kracht na haar sterven; in het testament had zij bepaald, dat zij begraven wilde worden op het familielandgoed, terwijl het grafchrift moest luiden: F.N. geb. 1820, gest. 1910.

In haar geboorteplaats Florence richtte de Engelsche kolonie voor haar echter een standbeeld op tusschen de grafmonumenten van Michel Angelo en Dante. Het beeld stelt een vrouw voor, die het beroemde lampje draagt, waarvan zulk een weldadig licht over de wereld uitstraalde; de inscriptie vermeldt: De heldin van den Krimoorlog; de vrouw met de lamp, wier arbeid leidde tot het nobele, internationale liefdewerk, dat later het internationale Roode Kruis werd.

Een jeugdportret van Florence Nightingale voor haar vertrek naar 't front, geteekend door haar zuster Parthenope.

Sir Sidney Herbert, de Engelsche minister van oorlog, die in 1854 Florence Nightingale naar Turkije stuurde.

zaamheid, dat de ged-
den wekenlang zonder
p blijven liggen. Het is
ienschelijk om te zien,
zieken en gewonden
a doodyriezen en in een
selijke koude hun smar-
moeten dragen, terwijl
derden wollen dekens
brand of in zee gegooit
den, omdat ze onbruik-
r zijn; ze stinken van
ongedierte. De zieken
nen dikwijls alleen hulp
zen aan hun lijdensge-
ten; de eene stervende
den anderen stervende
legen.

Wanneer verandering
gen in dezen onmen-
lijken toestand? Leven
n Engeland geen vrou-
die met groote offers
de slachtoffers van
en koopen?...."

id. Op 21 October 1854,
et openbarende artikel
rokken 38 verpleegsters
s de 34-jarige Florence
de tegen dood en ziekte
g en vooroordeelen en

eschaafde, jonge Engel-
hoogst aangeschreven
nd in Italië, in Floren-
oor in Engeland op het
con zij geen voldoening
neisjes van haar maat-
oral in die dagen een
. Aldus zocht zij iets,
t maken voor anderen
t in de daadwerkelijke
en ziekenverpleging;

bezocht met haar ver-
neer doelbewust legde
ar levenswerk, toen zij
usters der Congregatie
die haar introducties
nizen dezer Congregatie
Instituut voor Diaco-
de waarde kennen van
zij volgde een ver-
organisatie van zieken-
and, ontwikkelde zich
n en Edinburg, werd
alide dames te Londen.

Nightingale vertrekt
e door haar uitgekozen
nen om velerlei tegen-
n nog nooit door vrou-
pleging aan het front
leger heeft nog nooit
ten meespreken, en
hetgeen deze nightin-

ter wel naar luisteren.
geltje, maar een krach-
gen genoeg taale energie
j wilde. Aan het front
st geweken, want daar

DE DAME UIT DEN „BLAUWEN EXPRESS”

V I J F D E
V E R V O L G

door Axel Rudolph

DE oude abt keek op als uit diep gepeins. Ondanks zichzelf moest Oeyo-Go hem op dat oogenblik bewonderen. Hij wist natuurlijk heel goed, de oude man, dat die trommels buiten niet alleen den dood der vreemde vrouwen dreunden, maar ook het einde van zijn eigen heerschappij; en toch stond zijn gezicht zoo zacht en bovenaardsch rustig als altijd!

„Als de goden hun doemvonnis spreken over die vrouwen, die geen der onzen zijn,” sprak de kangpo langzaam met eentonige stem, zonder het hoofd op te heffen, „dan zullen de blanke mannen over de bergen komen om haar te wreken. Ik zie zware tijden voor Rongbuk, en zware tijden voor hem, die dan zal zitten op dezen zetel. Ik zie een vlam, die over de tinnen lekt, een zware ijzeren vuist, die tegen de poorten bonst. Ik zie de broeders wegtrekken uit een rookenden puinhoop en beschutting zoeken in de holen der bergen. Is het, ondanks dat, de wensch der broeders van Rongbuk, dat het oordeel der goden gevraagd wordt?”

Oeyo-Go richtte zich trots op en keek eerst de monniken aan weerszijden van den troon, en toen den kangpo aan. „Machtiger dan de blanke mannen zijn de goden, die op de toppen van den Himatsjal tronen. Zij zullen zonder vrees hun oordeel spreken, en zij zullen ons beschermen.”

Langzaam hief de oude het hoofd, maar wat hij ook dacht, er kwam geen lachje om zijn mond. Een seconde lang scheen hij te luisteren naar het doffe dreunen der trommels. Daar doorheen klonk een diepe, morrende toon. Een windstoot veegde van de bergen af, hulpte door de gangen van het klooster tot in het diepste innerlijk en deed de matten aan den ingang beven.

„De goden spreken,” riep Oeyo-Go met stemverheffing. „Het uur is daar, eerwaardige!”

Er vertrok geen spier in het gezicht van den oude. Toestemmend boog hij het hoofd, en twee monniken traden vooruit, om den bergtop af te dalen, en de vrouwen te leiden naar de plaats des oordeels. Maar nog bleven zij staan, want de kangpo sprak.

„Het uur is daar, Oeyo-Go. Zorg, dat de wil der goden vervuld wordt. Waar zijn de kleeren, Oeyo-Go? Onze wet eischt, dat degenen, die worden onderworpen aan de uitspraak der goden, in wijde witte gewaden gehuld zullen zijn, als lichamen, waaruit de geest ontvluht is en teruggekeerd in Gods hand.”

Oeyo-Go beet zich op de lippen. Moest die oude hem op het laatste oogenblik te geringe kennis van het ceremonieel verwijten? Op een voorschrift, dat hij, Oeyo-Go, over het hoofd had gezien? Hij wierp een duisteren blik op den tempeldienaars aan den ingang, een blik, die den man door de gangen joeg, als zaten er duivels achter hem aan. Na enkele minuten reeds was hij terug, hijgend een grooten bundel witte rouwkleeren meeslepend.

„Uw woord is wijsheid, eerwaardige,” sprak Oeyo-Go, terwijl hij de witte gewaden onder de beide monniken, die de vrouwen geleiden moesten, verdeelde. „Alles zal geschieden volgens den wil en de voorschriften der goden. Alles!”

De kangpo bleef ongevoelig voor den moordlustigen triomf, die bij het laatste woord onbedwingbaar door Oeyo-Go's oogen brak. De oude abt keek de beide monniken aan en boog heel even het hoofd. Zij gingen het klooster uit, over den voorhof en door de poort. Zij daalden af naar het plein aan den voet van den bergtop, en keken naar het vuur, waarop de olie te koken stond, naar de breede kruik en naar de twee steenen, die op een mat gereed lagen. Het waren kleine steenen, zagen de monniken. Kleine steenen had de deba gereed gelegd, volgens den eisch van Oeyo-Go. En de olie kookte.

De monniken liepen voort, aan het hoofd van een stoet lagere monniken en tempeldienaren, tot het huis van den deba. Deze bracht de twee vrouwen buiten, en de monniken omhulden haar met de witte gewaden, die zij aan den hals en om het middel der vrouwen samenbonden. Toen trok de

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE:

Een jonge Deutsche ingenieur, Adrian Krinner; reist met den „Blauwen Express” van Peking naar Shanghai en ontmoet in den trein een beeldschoon, jong Duitsch meisje. Een Chineesche rooverbende overvalt den trein en plundert de reizigers. Helga Lethus, de Deutsche dame, reist vrijwillig met den troep van Lin-Kwong verder, in gezelschap van 'n Amerikaansche familie, die voor studie-doeleinden een tocht door China maakt. Lin-Kwong wordt door z'n eigen mannen doodgeschoten. Krinner, die verliefd is op Helga Lethus, besluit haar te achtervolgen en doet dit te zamen met een zekeren Peter Suhr, wiens vrouw eveneens door de bandieten is meegevoerd. Suhr krijgt, na ontzettend veel moeite, in een speelhol eenige inlichtingen van 'n meisje, betreffende de blunken. Het blijkt dat zijn vrouw alsmede Helga Lethus door de bende aan een karavaan Tibetaansche pelgrims als slaven verkocht zijn. Per jonk gaan ze, althans gedeeltelijk, hun reis naar Tibet ondernemen. Een derde, de vader van Lin-Kwong, reist mee om wraak te nemen op de moordenaars van zijn zoon. De pelgrims zijn intusschen te Rongbuk in Tibet gearriveerd. Over de aanwezigheid der blanke vrouwen ontstaat oneenigheid onder de monniken. Besloten wordt de vrouwen aan een gods-oordeel te onderwerpen. — Nu kunt u verder lezen.

stoet weer op naar de plek, waar de olie kookte. Ethel Suhr hield het gezicht half verhuuld achter een plooi van den wijden mantel, Helga Lethus keek recht voor zich uit, met oogen, die slechts rust en vrede schenen te kennen. Tusschen de beide vrouwen liep de deba; achter ieder van haar schreed een der twee monniken voort in plechtigen ernst.

Toen bleef de stoet staan, en de beide vrouwen zagen de werktuigen, waardoor de goden hun oordeel te kennen zouden geven; maar zij verbleekten niet en wankelden niet. De kangpo bleef onzichtbaar. Het voorschrift gebood, dat hij, de heerscher des kloosters en de hoogste gebieder van het dorp, zich eerst vertoonen zou op den drempel der groote poort, als het gods-oordeel voltrokken was.

Op de steile bergtrappen stonden de monniken, en aan den voet van de trap stond Oeyo-Go, naast den deba, die twee malen de kruik met olie moest vullen, en er telkens den steen inwerpen. Een blanke, teere vrouwenhand moest er beide malen den steen weer uithalen, en dan aan den deba en vervolgens aan Oeyo-Go worden getoond. Ethel Suhr bleef naar den grond staren. Helga Lethus keek op naar de ontzaglijke bergen, die hun nevelmutsen droegen. Er sloeg een scherpe wind langs de hellingen neer. De gebedsvanen aan de stangen op de tinnen fladderden en flapperden.

Op de steile bergtrap murmelden de monniken hun gebeden. Daar beneden echter, rondom het plein en op de daken der huizen, kookte een wilde zee. Overal schreeuwden en huilden de menschen. De godsvrucht, de vrede van Rongbuk waren vergeten. Een nieuwsgierige, hysterische giraffe, zucht naar sensatie, boog den langen hals naar voren. Het geschreeuw oversterfde zelfs het trommelen der tempeldienaars en de stormstooten van de bergen.

Juist keek Helga Lethus op naar het van harts-tocht vertrokken gezicht van Oeyo-Go, toen deze den deba een wenk gaf.

Het dorps-hoofd liep naar het vuur, waarboven de olie ziedde in een pot, aan een driepoot opgehangen. Hij bukte zich, nam de kruik, die naast het vuur op een mat lag, en één der steenen. Hij liet den steen in de kruik vallen, zoodat de twee monniken, die de vrouwen bewaakten, hem hoorden tikken op den bodem. Toen hield hij de kruik onder de tuit van den pot, en met een stok boog hij den pot om, tot de kruik vol olie was. Toen zette de deba de kruik neer, ging naar Helga Lethus, vatte haar bij den pols en bracht haar tot op één voetstap vóór de kruik met olie.

Oeyo-Go stond met vertrokken gezicht naar beneden te spieden. Achter hem en vóór hem roffel-

den de trommels. De menigte schreeuwde. Andermaal sloegen de tempeldienaars op de vliezen. En nog eens. Mannen met stompe gezichten stonden gereed met overgebogen bovenlijf, gereed om de vrouw te grijpen, die nog steeds niet in de kruik des oordeels tastte, en haar mee te sleuren naar boven op den toren. Voor de vierde maal klonken de trommels, nu duidelijk hoorbaar in de strakke stilte. En toen klonk er opeens een schrille kreet uit de mensenmenigte, die, het halve lijf voorover gebogen, over de randen der daken tuurde, en ondanks alle verbod het plein op drong. En die kreet plantte zich voort, werd een dolzinnig, woest gehuil van honderden.

De blanke, blonde vrouw was snel neergehurkt op haar hielen, en met een bliksemsnelle beweging, zich iets voorover buigend, had zij den rechterarm uitgestrekt, en de hand doen neerdalen naar de kokende olie. De plooiën van haar wijde mouw maakten de kruik een deeltje van een seconde onzichtbaar. Snel veegde zij de hand af aan de mat, waarop zij knielde, toen sprong zij op, en hield den deba haar rechterhand voor.

In haar hand lag een steen, een kleine steen, nat van olie. Er waren olievlekken in de mouw van den witten mantel en er kleefde op eenige plaatsen nog olie aan haar handen.

Toen liep zij, met den steen in de hand, in de richting der bergtrap. Zij keek even de tempeldienaars aan, die gereed hadden gestaan, om haar te grijpen en den toren op te sleuren. Toen sloeg zij den blik op naar het gezicht van Oeyo-Go, en zij hief haar hand op; haar blanke hand, zonder wond of blaas.

En Ethel Suhr zag het rustig aan, hoe de deba de kruik ledigde, en er den tweeden steen in liet vallen, die evenals de eerste tikte op den bodem. Zij zag kalm toe, toen de kruik opnieuw werd volgegoten, en even kwam er een lachje om haar mond, toen de deba haar pols greep, om haar te brengen naar de mat, waarop de kruik stond.

Andermaal roffelden de trommels, andermaal werd de kruik een tijdfliet lang onzichtbaar onder witte plooiën, en andermaal zag de deba, zag Oeyo-Go een ongeschonden hand van een blanke vrouw, en daarin een steen.

Toen verscheen op den drempel van de hoofdpoot des kloosters een oude man met een stil, wijs gezicht, dat onberoerd neerzag op de beide vrouwen, op Oeyo-Go en op den deba. Twee monniken traden zwigend op Oeyo-Go toe en leidden hem weg. De kangpo keek niet verheugd en niet verbaasd. De goden hadden hem in het gelijk gesteld. Hij had het wel geweten.

NEGENSE HOOFDSTUK

EEN weg van duizend kilometer, dwars over de ketens van den Tanglasjan en den Himatsjal, trapsgewijs telkens elkaar overtreffend in hoogte... Het was maar goed, dat zij den auto bij het wijze hoofd van Ba-tang hadden achtergelaten. Zelfs de muil dieren, op één na, hadden zij geruild voor langharige yaks met goedmoedige oogen.

Bergpassen, bergpaden! Weken en weken lang in den ban der bergreuzen, door de toppenwereld gaven als in een val!

In Soei-foe was Peter Suhr de gids geweest — op de Jang-tse en in Ba-tang Lin-Pei, die een merkwaardig talent bleek te bezitten, om kippehoutjes te ontdekken, en zelfs in het armzaligste Chineesendorp op wist te duiken, wat de reizigers op dat moment noodig hadden. Hier in de bergen echter was de leiding langzamerhand en als vanzelf op Adrian Krinner overgegaan. Die stomme, steenen reuzen hier boven waren het rijk, waarin hij zich het best thuis voelde.

Hij kende de streek natuurlijk evenmin als Peter Suhr of Lin-Pei. Hij moest zijn richting zoeken met behulp van het kompas en de sterren en hij mocht al blij zijn, als een der zeldzame bergbewoners tegen betaling voor een eind weegs de leiding overnam.

Daar ginds staat een gebedsvaan....

Maar steeds vond hij, door een zeker instinct zou men zeggen, wegen en paden, waarop het mogelijk was vooruit te komen. Hij rook bijna aan iederen opklimmenden steenen band, of het een pad ging worden, of zich verloor in de rotsmassa. Terwijl Peter Suhr en zelfs Lin-Pei zich op de hoogten der passen met klapperende tanden in hun dekens hielden, om zich te beschermen tegen den ijzigen wind, liep Krinner zeker en opgewekt naast de dampende yaks door de sneeuw, met den tred van iemand, die over bekenden grond schrijdt. Menigmaal bleef hij midden in de golvende wildernis stilstaan, en kon hij met kinderlijke verrukking kijken naar een armzalig spruitje mos, dat tusschen de steenen opschoot. Datzelfde kruid groeide ook thuis, hoog in de Beiersche Alpen. Menigmaal ook bleef zijn blik, als zij rustten op een hoog punt, zich starend hechten aan de blauwe verte, onverschillig of het landschap eentonig was, of een ontzagwekkende symphonie van oerkracht. Eigenlijk was het heele uitzicht hem onverschillig — hij werd slechts geboeid door die hoogte, door het boven-zijn.

De dagmarschen waren moeilijk en afmattend; en de nachten moest men zeer vaak doorbrengen in rots holen, tegen den wind slechts poover beschut door steenblokken, en verwarmd door de dichte pelzen der snuivende yaks. Als zij vóór het aanbreken van den nacht een berghut vonden, waaruit nieuwsgierig-verschrokken oogen de vreemdelingen aanstaarden, dan voelden zij zich als zegevierende generaals na een gewonnen veldslag. In het begin hadden zij, zoo goed als het ging, den loop van de Sa-loe-en gevolgd. Echt bezwaarlijk werd de tocht eerst, toen zij de Sa-loe-en moesten verlaten, om dwars over de bergketens in de richting van de Brahmapoetra te trekken.

Nu was dat allang geleden leed. In een grijze verte reeds lag de dag, dat zij voor 't eerst diep beneden de rotsachtige hoogte den stroom hadden hooren ruischen. Peter Suhr achtte het bijna onmogelijk, naar beneden te komen, naar den oever der rivier. Maar Krinner had met saamgeperste lippen naar de bergen aan den overkant gekeken — zij waren gaan probeeren, af te dalen, en het was gelukt.

Beneden, op het smalle stuk grond langs de rivier, hadden zij vijf dagen lang gekampeerd, en zij hadden verkenningstochten ondernomen, stroomopwaarts en stroomafwaarts, tot zij een verzameling hutten ontdekt hadden, waarin menschen woonden; menschen, die de rivier kenden en een paar platte vaartuigen bezaten. Er was gehandeld en geruild, yaks en muilrier tegen booten en verse proviand. Druiwend van zweet hadden zij zich, met stokken en roeren, verder de rivier op gewerkt, maar dat gewoeg was nog niets, vergeleken bij de moeilijke klimtochten, bij het overnachten in de ijskoude berglucht, waarbij zij gemarteld werden door bloedzuigers, die zich vastzogen aan voeten en schenen en kuitzen, als zij 's avonds barrevoets door het oeverslijk waadden, om de booten aan land te trekken en een nachtleger op te slaan.

Zij hadden langs de Brahmapoetra een flink eind kunnen vorderen, en ook aan het einde der vaart was het hun meegeloopen. De bewoners der hutten, waarbij zij tenslotte belandden, toonden zich aanvankelijk wantrouwig, maar draaiden geleidelijk bij; na een eindeloos gesjacher, nog bemoeilijkt door het

verschil in taal, namen zij de twee vaartuigen in betaling aan voor een paar yaks. Het lukte Lin-Pei zelfs, een gids voor de verdere reis aan te werven. Het was een Bhoetia, een jonge man uit den vrijen bergstam van het Bhoetangland, die uit zucht naar avontuur was weggetrokken uit zijn geboortestreek, maar het met de Tibetanen aan den bovenloop van de Brahmapoetra slecht had kunnen vinden, en nu terugverlangde naar zijn bergdorp. Hij kende een beetje Chineesch en een paar woorden Engelsch en verklaarde zich bereid, met de „sahibs” op te trekken — wat voor het drietal een groot gemak was, want zij spraken geen van drieën Tibetaansch.

Langs het stille, geheimzinnige Jantrok-meer ging de reis over de hoogvlakte, tot zij Giangtse, het eerste flinke dorp, bereikten. Hier werd eenige tijd doorgebracht — men moest rusten en nieuwe proviand inslaan. Lange onderhandelingen met de overheden der plaats waren noodig, eer men tenminste vast verlof kreeg, een leegstaande hut buiten de poort te betrekken, maar de Bhoetia praatte lang en geduldig. Hij zorgde ook, dat er proviand kwam, want noch Lin-Pei, noch een der blanken dorst zich binnen de poort te wagen.

Zij hadden er ook weinig lust in. Het was veel prettiger, zich eindelijk eens kalm te kunnen uitsprekken op de warme matten, te kunnen slapen, rusten, kracht verzamelen. Krinner had al een blonden, verwarden baard. Peter Suhr krabde moeizaam met een oud scheermes de stoppels van zijn kaken. Beider gezichten waren echter smal en hard geworden in de lange weken van den bergtocht. Ook Lin-Pei was magerder geworden, maar ondanks zijn tengeren bouw scheen hij de vermoeienissen beter doorstaan te hebben dan de twee blanken. In hem vertoonde zich heel de ongelooflijke taaiheid van het gele ras. Reeds na een korte rust was hij weer op de been, ijverig en zacht bewoog hij zich door de hut, hij zette thee en keek precies zoo kalm en berustend als op den eersten dag der groote reis.

Peter Suhr vroeg zich wel eens af, of de Chinees hen uit pure liefhebberij zoo hielp en diende; of hij

al tevreden was, dat hij niet meer hoefde te vreezen voor de Kantonneesche soldaten; of hij niet meer dacht aan de voorgenomen wraak op de moordenaars van zijn zoon. Adrian Krinner echter dacht hier geen oogenblik over na. Wat hij vond, dat aanvaardde hij, en zijn blik zocht de verte. Misschien was het een dwaasheid, die hij begonnen was — misschien joeg hij over die bergen en hoogvlakten een droombeeld na. Het beeld, dat hij voor oogen had, was er misschien al niet meer — opgelost in onzichtbaren geest en doode aarde. Misschien zelfs was zij het zoeken niet waard, die Helga Lethus — een zwerfzieke avonturierster, een zwendelaarster of een spion! Maar zoeken wou hij haar.

Peter Suhr had evenmin het doel van zijn reis vergeten, maar omdat het zooveel werkelijker was dan het doel van zijn vriend, droomde hij er minder over. Hij had de handen te vol met de moeilijkheden van den tocht, de dagelijksche zorg om het brood, de stormen, de wolken en de sneeuwstortingen. Hij begreep Adrian Krinner niet — dat alles doorstaan om een onbekende vrouw, van wie hij zoo goed als niets wist!

Zij spraken hun gedachten niet uit tegenover elkaar, maar plotseling gebeurde er iets, dat een einde maakte aan de terughouding. De Bhoetia vertelde in een oorverscheurend taaltje, dat de heele stad praatte over twee blanke vrouwen, die in het kloosterdorp Rongbuk moesten wonen. Pelgrims en bergbewoners hadden veel over haar gesproken — als nieuwe heiligen werden zij beschouwd. Men beweerde zelfs, dat er omwille dier twee vrouwen openlijke vijandschap was ontstaan tusschen den abt van Kampadsong en den kangpo van Rongbuk.

Toen raakten de twee vrienden aan 't praten over het doel van den tocht, over hun hoop en hun vreezen. Het was tot nu toe verre van zeker geweest, dat zij in Rongbuk moesten zijn, om de twee vrouwen te vinden. Zij hadden maar aangenomen, dat Tsi-Loe de waarheid had vernomen en gezegd — dat

De directie der Goudsche Kleederblekerij bood aan het personeel een autotocht aan door het Gooi. Even voor het vertrek werden de deelnemers aan dit mooie uitstapje gezamenlijk gekiekt.

Onder leiding van Ds. Enkelaar maakte een aantal werklozen uit Leerdam een fietstocht naar Ouwehands Dierenpark te Rhenen. Even voor den aftocht, die in den stroomenden regen plaats had, te Leerdam.

De oudste slagersgezel van Rotterdam, de heer J. E. Damme Sr., die totaal 65 jaar in één en dezelfde zaak — die der fa. van Dietz en de Lange — werkzaam was, is naar aanleiding van dit feit gehuldigd. Op onze foto de 90-jarige en zijn echtgenote, geflankeerd door hun beide zoons en het bestuur en afgevaardigden der Slagersgezellenvereniging „De Eendracht.”

Een aardig overzicht van de versierde winkelstraat aan het strand te Hoek van Holland ter gelegenheid van de aldaar gehouden V.V.V.-week.

In de Merwehaven te Rotterdam kantelde vorige week door foutief ontluden van den ballast het stoomschip Nottingham, van de Scheepvaart- en Steenkolenmaatschappij. Gelukkig kwam het nog slechts tegen den wal terecht. Indien de slagzij zoowel naar de zijde van de rivier gemaakt was, zou het schip onherroepelijk gezonken zijn.

De Handboogschietvereniging „Reineveld” uit Delft organiseerde haar jaarlijksche schietwedstrijden, waaraan door verschillende zusterverenigingen werd deelgenomen. Hierbij een foto van het bestuur en de deelnemers even voor het begin gemaakt.

Uit Stad en Gewest

BURGEMEESTER WAUGH

Een Australisch burgemeester
Deed een welgeslaagd tournee
En zijn fiksche echtgenote
Reisde dapper met hem mee;
Hij bezocht in rustig tempo
't Verre, kleine Nederland:
De historie van de „Uiver”
Maakte hem aan ons verwant;
Tal van plaatsen zijn te noemen,
Waar de bnrgevader kwam:
Nijkerk, Putten, Epe, Nunspeet,
Amster-, Rotter-, Zwammerdam;
Hij vereerde Alkmaars kaasmarkt
Met een aangenaam bezoek,
Mocht in Giethoorn punter-varen,
At in Deventer de koek;
Hij bereisde Frieslands wegen,
Steenwijk, Groningen en Sneek,
Waar de magistraat opmerkzaam
Het merkwaardige bekeek....
Albury's vermaarde leider
Heeft hier véél meer moois ontdekt
Dan zoo menig Nederlander,
Die de grenzen over trekt.
HAN VAN ARKEL

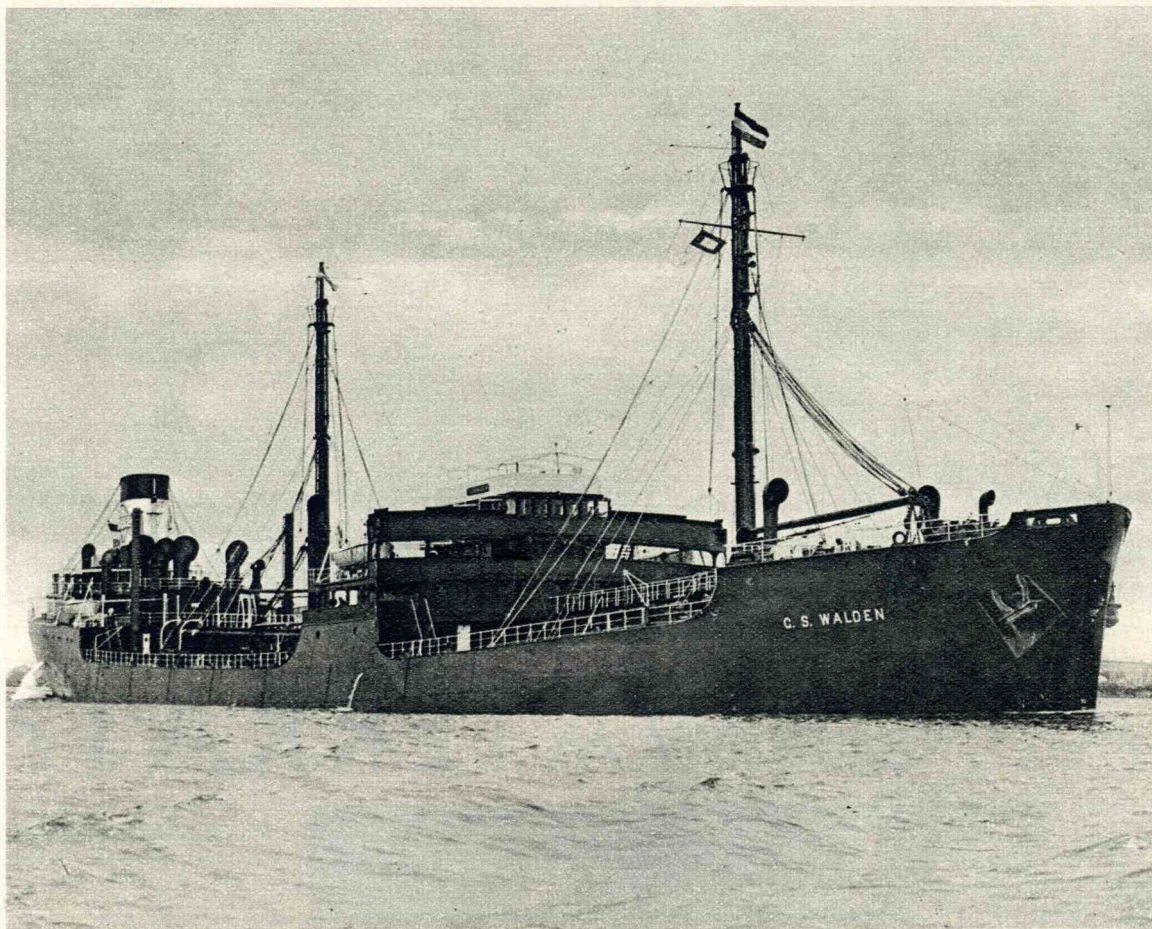
Ook Katendrecht hield zijn V. V. V.-week. Een foto van den vroolijken stoet die rondtrok.

De hoofdprijs van de loterij der V. V. V.-week te Katendrecht: twee echte Chineesche vazen op voetstuk.

Op den onbewaakten overweg te Arkel werd de melkauto, bestuurd door A. Kooy, door een sneltrein gegrepen en 600 M. meegesleurd. Evenals de 17-jarige knecht J. Geus kwam ook de bestuurder daarbij om het leven. De resten van den vernielden wagen langs den spoordijk.

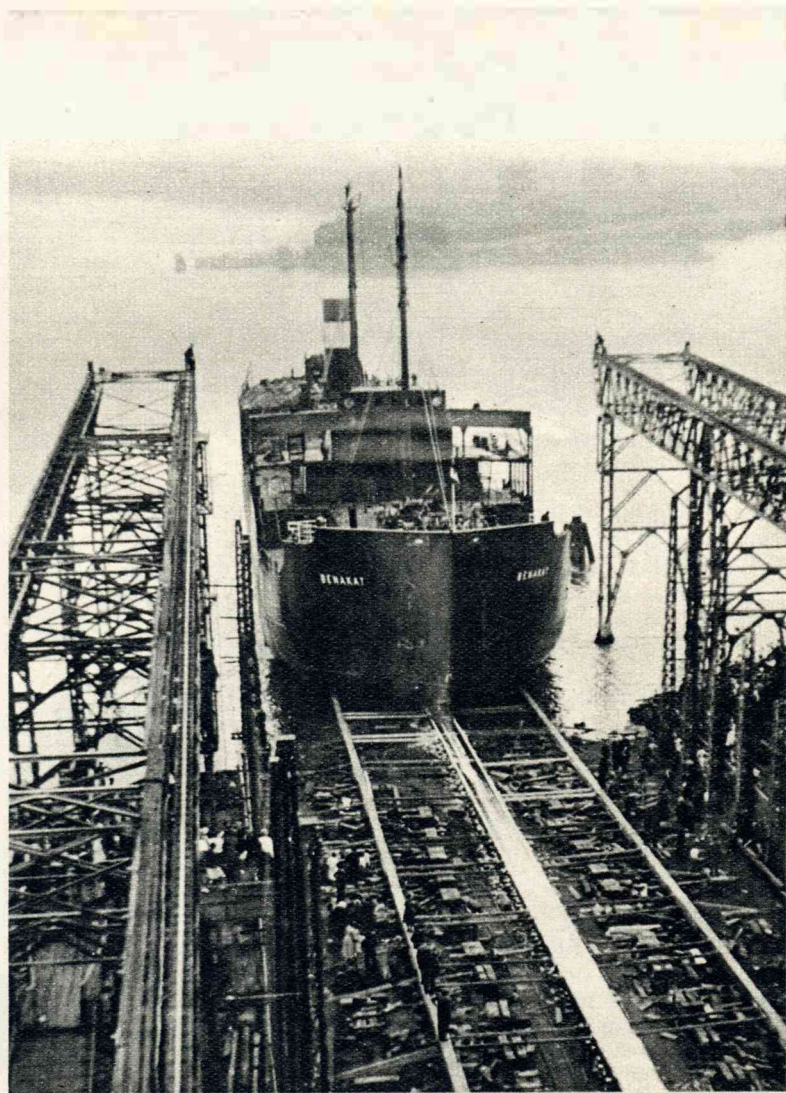

Dezer dagen had een goed geslaagde proefvaart plaats van het door de Rotterdamsche Droogdok-Mij. gebouwde motortankschip „G. S. Walden”. Het is bestemd voor den dienst der Engelsche firma Oriental Tankers Limited te Hongkong.

UIT DE ROTTERDAMSCHESCHIEPVAARTWERELD

Rechts: Einde vorige week werd het tankschip Benakat, eveneens gebouwd bij de Rotterdamsche Droogdok-Maatschappij, voor rekening der Koloniale tankvaart, te water gelaten.

Mevrouw Horstman, die men op de foto hieronder in gesprek ziet met den directeur der Rotterdamsche Droogdok-Mij., Ir. Knape, verrichtte de doopplechtigheid.

DE GEHEIME ZENDER VAN GROOT-ROTTERDAM

Hallo-hallo, dames en heeren. Mijn Figaro is een wijs man; hij scheert en knipt perfect en als elk rechtgeaard kapper praat hij er graag bij. Daarbij komt, dat hij zijn wereld kent. Je hebt van die kappers, die altijd alleen maar gesprekken als het volgende voeren:

„Morgen, meneer. Aardig weertje, niet meneer? Maar gisteravond was het toch al wat frisch. Nee, niet te klagen dezen zomer over het weer...” enz. enz., altijd maar weer over het weer. Maar tegenwoordig, dames en heeren, heb ik een veel interessanter Figaro. Toen ik een dezer dagen bij hem onder het mes zat, zei hij: „Morgen, meneer, wáár is de tijd van de yo-yo...?”

Zegt u nu zelf, luisteraars, is dat geen origineele opmerking? Waar is de yo-yo...?

Figaro zeepte in en sprak: „Die yo-yo vond ik zoo'n aardig instrument. Als je er mee speelde, kreeg je zooiets rustigs over je. D'r ging bepaald een kalmeerende invloed van uit. We hadden dat ding niet zoo gauw in de rommelkast moeten stoppen. Herinnert u zich nog? Zoo'n paar jaar geleden? Twee aan elkaar verbonden schijven en een touwtje. Rutsch naar beneden, een rukje, omhoog. Als je den slag te pakken had, ging het vanzelf en dan bleef je er toch met aandacht naar kijken, het ding boeide je, om het zoo eens te zeggen... mes goed, meneer?... je yo-yo-de en je werd rustig, je kreeg zoo iets bezonkens over je. Maar tegenwoordig zie je dat rust-inspireerende speeltuig niet meer. Jammer, meneer, heel jammer...”

Gisteravond, meneer,” zoo ging Figaro verder, „wandelde ik over den Coolsingel. Er is nou weer 'n nieuwe rage...”

„Je bedoelt de afbraak-manie, waardoor de Coolsingel zoo'n beetje doet denken aan foto's uit oorlogstijd...”

„Nee, meneer, ik bedoel de sigarenbandjes-rage. In mijn jeugd spaarde je lucifer-merken, nu sparen ze sigarenbandjes. Als je een half uur wandelt, word je door veertig joggies aangeklampt om een bandje. Ik heb een broer, die een sigarenwinkel heeft. Nog nooit zoo druk gehad als de laatste weken. Maar allemaal grut, dat voor noppes een bandje komt bedelen. Intusschen heeft die broer van mij een ontdekking gedaan.”

„Ontdekking?”

„Ja. Hij zegt, dat die sigarenbandjes-rage een uitvinding is van de sigarenfabrikanten. U weet, die klagen al lang, dat er tegenwoordig veel meer sigaretten dan sigaren gerookt worden. Als nou kinderen sigarenbandjes sparen, dan zaniken ze natuurlijk bij d'r vaders, ooms, opa's en groote broers om bandjes. En als ze nu maar goed dóór-zeuren, dan gaan de slachtoffers misschien sigaren rooken om van het gezeur af te komen. Slim, niet?... Zoo zit er dus wel iets aardigs in die bandjes-rage... alleen ziet u, die yo-yo...”

„Wat moet die yo-yo nu weer?”

„Terugkomen, meneer; desnoods naast de sigarenbandjes-rage weer een yo-yo-rage. En die laatste in plaats van de zoelofoon-rage, die nu weer gaat beginnen. En dáár heb ik een hekel aan! Hebt u ooit iets lawaaiigers gehoord, dan dat blikken rammel-gedoe van zoo'n zoelofoon? Het maakt je nerveus. Vooral in dezen tijd. We hebben bezinning nodig, rust. We moeten gaan yo-yo-en en niet gaan zoelofoneeren. Ja, meneer, eigenlijk moesten we yo-yo's sturen aan meneer Mussolini, meneer Haile Selassie en al die andere hoogmogenden, die met de Abessijnsche kwestie te maken hebben. Ziezoo, meneer, steentje, meneer? Alstublieft, meneer.”

Zoo, dames en heeren, praatte vanmorgen m'n Figaro tegen me. Vindt u ook niet, dat het een mannetje met een gezond oordeel is?... En daarmee, luisteraars, tot volgende week, op golflengte: Groot-Rotterdam.

Zelfs wanneer haar baasje een flinken voorsprong had, zag Tommy kans hem op het vijftig meter lange traject te kloppen.

KAT OF WATERRAT?

De achtjarige Mervin Bedell van Oceanside, Long Island, gereed om met Tommy, zijn trouwe poes, een zwemwedstrijd te houden in het zilte water van 'n kreek.

EENIGEN tijd geleden is een Amerikaanse dieren-vriendin van de bemoeizieke soort iets overkomen, dat haar tot op den huidigen dag nog heugt.

De militante dieren-beschermster in quaestie dan wandelde in alle gemoedsrust te Oceanside, Long Island, toen haar het dierenminnende hart in de keel stokte... daar, daar aan den waterkant! Een jongetje, een afschuwelijk nest, dat in zijn badpak met een poes in zijn armen het water van de baai inliep en de monsterachtige wreedheid beging te gaan zwemmen en daarbij het stomme dier te dwingen hetzelfde te doen!

Nu zijn de dochteren der U.S.A., gelijk bekend, over het algemeen reeds niet op haar mondje gevallen, maar in dit speciale geval moet de felheid van den stroom van nasale geluiden, die den zwemmenden Yankee-in-den-dop toegeschreeuwd werden, wel heel erg geweest zijn. Althans, het jog zwom naar den kant terug, waar hij een boetpredikatie van heb-ik-jou-daar in ontvangst te nemen had.

Het ging over het feit, dat katten een natuurlijk en gerechtvaardigd afgrijzen van water hebben, zoodat het dierenmishandeling van de ergerlijkste soort is een kat in het water te gooien. En het slot van de peroratie was, dat spreekster den booswicht direct zou doen arresteren, indien hij het waagde de arme poes ten tweeden male in het door alle katten der wereld zoo gevreesde element te brengen.

Waar de kleine zwemmer met geen mogelijkheid de kans kreeg ook maar een woord in het midden te brengen en het eenzijdig karakter van het gesprek hem blijkbaar niet aanstond, draaide hij zich ten slotte om, liep het water weer in en begon met een ferm „overhand stroke” naar den overkant te zwemmen.

Op dat oogenblik gewerd der dierenvriendin de grootste sensatie van haar reeds gevorderde leven: de kat rende achter het jongetje aan, sprong te water, zwom haar baas achterna en bereikte nog voor dien den overkant van de kreek!

Of het tweetal daar aangekomen de onthutste dame heeft zitten toegrijnzen, vermeldt de geschiedenis niet, maar wel dat de vrouw heenging om iedereen, die het maar hooren wilde, te vertellen van haar zonderlinge belevenis.

Zoo werd al spoedig bekend, dat te Oceanside de achtjarige Mervin Bedell een kat bezat, Tommy geheten, die reeds als poesje van vier maanden uit eigen beweging in het zoute water van de kreek ging zwemmen en sedert dien geregeld haar baasje volgde, wanneer die zijn bad ging nemen.

Geregeld zwommen de beide kameraadjes om het hardst de vijftig meter breede kreek over en, ofschoon

Al is Mervin Bedell voor zijn jaren een flinke, snelle zwemmer, Tommy, de eenjarige poes, slaat hem met stukken en zal den overkant bereikt hebben, lang voordat haar baasje daar aangekomen is.

Mervin Bedell 'n kranige zwemmer is, kwam Tommy steeds als winnares uit den strijd te voorschijn.

De kat volgde haar meester overal gelijk een hond, sliep 's nachts aan 't voeteneinde van diens bed en was 's morgens bij het

ontwaken steeds gaarne bereid om den jongen bij zijn morgen-zwempartij te vergezellen.

Dat Tommy, afgezien van haar liefde voor het water, een bijzondere poes was, bewijst het feit, dat zij uitsluitend leefde van mosselen, die Mervin haar dagelijks verschaffen moest, wijl het beest elk ander voedsel weigerde.

Doordat de kranten over Tommy, de zwemmende kat, schreven, werd de aandacht van de leden der Anti-vivisectie Vereniging te New York op haar gevestigd.

Bij de eerstvolgende jaarvergadering dier vereeniging zou Tommy met haar baas uitgenoodigd worden, opdat men haar met de vereenigingsmedaille kon vereeren.

Deze huldiging ging echter niet door, daar eenige dagen van te voren een kwaadaardige hond Tommy dusdanig toetakelde, dat zij aan de ontvangen verwondingen stierf.

Een verklaring heeft men intusschen voor het ongewone verschijnsel, dat deze kat zoo op water gesteld was, nog steeds niet kunnen vinden, en dus moeten wij ons in dezen maar weer tevreden stellen met den ouden dooddoener, dat het hier een speling van de natuur betrof.

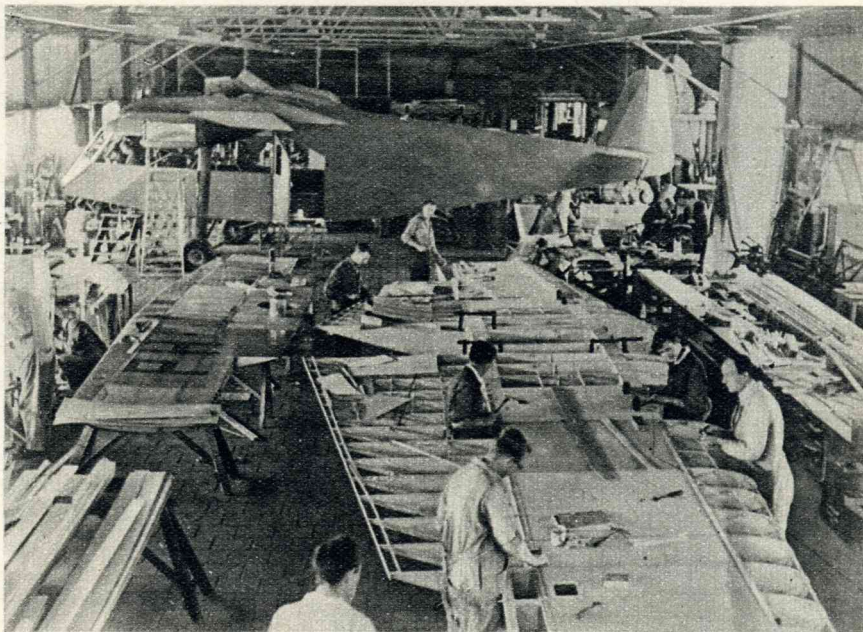
—Hh.

Mosselen vormden het eenige voedsel, dat de merkwaardige kat tot zich wilde nemen, en haar baas en speelmakker moest dan ook dagelijks een flink aantal dezer schaaldieren voor haar openen.

De laatste hand gelegd aan de stands der Westlandsche Fruit- en Bloemententoonstelling. Het inrichten van de afdeling Cactussen.

In de Koolhovenfabrieken op Waalhaven wordt een nieuw vliegtuig gebouwd voor den kartografischen dienst der militaire luchtmacht te Soesterberg. Het wordt een vliegend fotografisch atelier.

Uit Stad en Gewest

De landelijke rijvereniging gaf staaltjes van rijkunst ten beste op het feest ter gelegenheid der V.V.V.-week te Hoek van Holland.

Ter gelegenheid der opening van de V.V.V.-week te Hoek van Holland werden allerlei spelen uitgevoerd. Tal van autoriteiten woonden deze bij. Op onze foto o.a. v.l.n.r. Dr. Knip, burgemeester Droogleeuw, Fortuijn en de heer Jas.

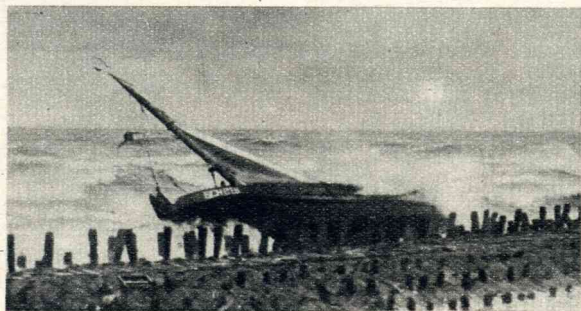

Het feestelijk inhalen van den nieuwen burgemeester van Pijnacker, Mr. J. van der Helm. De nieuwe burgerrader met echtgenoot en verdere familieleden in de statiekoets.

Bij den te Vierpolders op het eiland Voorne gehouden bazar ten bate van de Ziekenhuisverpleging kieken wij bestuur en helpsters van de afdeling van het Groene Kruis aldaar.

De Scheveningsche schokker 291 sloeg voor enkele dagen wrak op de Zuiderpier te Hoek van Holland en werd door de golven totaal vernield. De bemanning wist zich te redden.

Na de demonstraties welke door de Rotterdamsche Dameszwemclub te Schijndel werden gehouden, ontvingen zij van het bestuur der Schijndelsche Zwemvereniging het levenslange lidmaatschap der Vereniging. We maakten een aardige foto der Rotterdamsche dames. V.l.n.r. Greet Brouwer, Annie Timmermans, Willy den Ouden, Willy van Leeuwen, Riet Olzen.

Belangrijke Mededeeling

In de bekende serie van de Nederlandsche Bibliotheek is wederom een nieuw boek verschenen, dat wij onzen lezers gaarne willen aanbevelen. Het is getiteld:

Een Moederloos Meisje

door een Engelsche schrijfster van naam, Patricia Wentworth, van wie wij reeds meerdere bij het publiek zeer in den smaak vallende werken hebben uitgegeven.

Wij durven U een boek beloven, welks inhoud U tot het einde toe zal bekoren en dat bovendien een waardevolle aanwinst voor Uw eigen bibliotheek zal blijken te zijn. De prijs is bijzonder billijk — 70 cent voor een exemplaar in luxe-prachtband en 17½ cent in gewone uitvoering. Het is verkrijgbaar bij onze bezorgers en agenten en ook aan ons hoofdkantoor.

De reisvereniging „De Provenier” uit Rotterdam maakte met de leden een reisje naar 't Gooi en omgeving per touringcar. We kieken het vertrek van het Ungerplein.

Freddie Bartholomew als de jonge David Copperfield.

Mevrouw Copperfield (Elisabeth Allan).

DAVID COPPERFIELD

De goede meneer Micawber (W. C. Fields) en zijn vrouw (Jean Cadell), die ondanks hun armoede liefdevol den kleinen David opnamen.

Een der meest gelezen romans van den bekenden Engelschen schrijver Charles Dickens ziet men hier in beeld gebracht. Voor de zorgvuldige bewerking, waarbij de oorspronkelijke geschiedenis behouden bleef, komt Metro-Goldwyn Mayer alle eer toe.

EEN roman van Charles Dickens in een paar woorden te vertellen, hoort tot de aperte onmogelijkheden. Het groot aantal personen, dat de schrijver er steeds inhaalt, is als een ketting aan elkaar geregen en dien ketting kan men niet straffeloos verbreken. Tot nog toe stond men er bij de film blijkbaar een beetje angstig tegenover, om de werken van dezen auteur in beeld te brengen. Men zag geen kans diens beroemde verhalen in verkorten vorm zoo om te werken, dat het ook op de film een aangename geschiedenis bleef en in spanning gelijk aan den oorspronkelijken roman. De film ging echter vooruit en daarmede ook de handigheid tot het verwerken van bestaande verhalen. En de eerste greep was naar Englands meest bekenden schrijver en schepper van bijna legendarische figuren: Charles Dickens. Zijn roman: David Copperfield behoort ongetwijfeld tot zijn meest gelezen werken, en bijna iedereen herinnert zich de geschiedenis van het verweesde kereltje, dat na heel veel wederwaardigheden tenslotte op zijn pootjes terecht komt. Wat die wederwaardigheden zijn en hoe zij zich ontwikkelen, is moeilijk te verklaren en uit te leggen, maar zij zijn wel van dien aard, dat men ze met interesse volgt. Want vóór alles waren de door Dickens gecreëerde personen heel menscheijk en voor iedereen aanvaardbaar. Er waren kleine, door en door burgerlijke menschjes met bescheiden gebrekjes, doch lieflijk-eenvoudig van natuur. Er waren echter ook schurken en wreedaardige monsters, die speciaal op kinderen hun slecht karakter botvierden. Tusschen die twee uitersten bewogen zich dan alle andere

Met raad en daad staat de tante mevrouw Copperfield bij, doch verlaat ze oogeblikkelijk het huis als zij hoort dat de nieuwgeborene een jongen en geen meisje is.

De sluwe klerk op het kantoor van den heer Wickfield, Uriah Heep, en de kleine David Copperfield, die tot allerjongsten klerk werd gepromoveerd.

personen uit den roman, de een 'n beetje naar het goede en de andere een beetje naar het kwade overhellend, doch stuk voor stuk typen met karakter, die in hun eigen gedachtengang rondzeulden en zich door het leven sloegen.

Dát uit te beelden en aanvaardbaar weer te geven, was vanzelfsprekend de belangrijkste taak, bij de verfilming van een Dickensboek. Men moest niet den indruk krijgen, onwezenlijke, vreemde creaturen te zien uit een fantastische wereld, maar mensen van vleesch en bloed met natuurlijke eigenaardigheden en menselijke zwakheden behept, die alleen maar in een andere eeuw dan de onze leefden. Daarin is men geslaagd en ieder der medespelenden heeft zijn beste beentje voorgezet, de hem opgedragen rol zoo goed mogelijk te interpreteren. We noemen slechts Lewis Stone, Edna May Oliver, W. C. Fields, Maureen O'Sullivan, Madge Evans en vooral niet te vergeten Freddie Bartholomew als den jongen David Copperfield, terwijl George Zukor de regie voerde.

De bitsige, doch goedige tante Betsy, vertolkt door Edna May Oliver.

„Eind goed, al goed”, zelfs ten tijde van Dickens. De volwassene David (Frank Lawton) stapte voor de tweede maal in het huwelijksbootje.

EEN MAKELAAR DES DOODS

De „Geheimzinnige Man” van Europa, Sir Basil Zaharoff

HET vraagstuk van den particulieren wapenhandel heeft pas het laatste jaar de publieke aandacht getrokken; eerst kort wordt er tegen geprotesteerd, ja gestreden, zij het dan ook niet met heel veel kracht. Vóór 1934 werd er wel afgegeven op den oorlog, maar niet op hen, die den oorlog liefhebben, koesteren, misschien zelfs uitlokken. . . . er in ieder geval ruimer van profiteeren dan de fortuinlijkste O.W.'er. Vóór 1934 kende men die menschen niet. Wel wist men, dat er een zekere sir Basil Zaharoff bestond, een geheimzinnig man; hij had fabelachtig veel geld en verdiende er dagelijks fabelachtige bedragen bij, men had hem in den adelstand verheven, want hij heette eerst gewoon Zaharoff — een verrussische lezing van zijn oorspronkelijken naam Zacharias. Meer wist men niet. Nu echter is er niets geheimzinnigs meer aan dien ouden man. De eenige puzzle, die er voor velen overblijft is deze: waarom laat de maatschappij zulke financiers hun gang gaan, vult zij zelfs hun handen met goud en hun borst met ereteekenen?

De particuliere wapenhandel is het levensbedrijf van sir Basil Zaharoff geweest. Hij leverde geweren en kanonnen, liefst aan vrienden, maar ook aan vijanden. En dat bedrijf heeft hem aardig geld opgebracht. Zijn inkomen bedraagt zesenzestigduizend dollar per dag, dat is, in Nederlandsche munt, een ton. Zesendertigmillioen guldens per jaar!

Een handige jongen natuurlijk, die volstrekt het hoofd niet buigt in schamte voor de smaaderedenen van tegenstanders. Hij redeneert: „Die wapens worden toch gekocht, dus door deze of gene geleverd. . . . waarom mag ik 't geld dan niet even goed verdienen als een ander?” Een redeneering, waarop een afdoend antwoord niet makkelijk te vinden is. Maar met dat al blijft het menigeen een raadsel, hoe de natiën zoo'n internationalen, onpartijdigen handel met miljarden beloonen kunnen; hoe b.v. Engeland iemand tot ridder slaat, die zorgde, dat de Engelschen aan de Dardanellen met Engelse kanonnen beschoten werden! De vredes-apostelen zien het geval zóó, dat de volkeren iemand een dagelijksch inkomen van zes cijfers verschaffen, wyl hij hun mannelijke jeugd in staat stelt, bij gelegenheid uitgerooid te worden en een ander stuk jeugd uit te roeien!

Sir Basil Zaharoff woont in het mooie, oude kasteel

Een der laatste foto's van sir Basil Zaharoff.

Balincourt in Zuid-Frankrijk. De ingangen van het ridderverblijf worden dag en nacht bewaakt door zes Hindoes, die geen andere taal spreken dan hun eigene. In wijden omtrek zijn alle velden en dorpen het eigendom van den kasteelheer, en er is geen vierkante centimeter van te koop. „Genaak mij niet,” zegt dit alles; en hetzelfde zeggen de minnegodjes in de tuinen, wier pijlen en bogen door kanonnen en geweren vervangen zijn.

Hij is een kind van Grieksche ouders in Klein-Azië. Zijn ouders gingen in Odessa wonen (waar zij hun naam in Zaharoff veranderden) en later in Constantinopel. Daar zwierf hun zoon door de bazaars, trof er westerlingen, pikte een en ander van hun talen op. Daar werd hij later compagnon van een oom, die een exportzaak had. Eens trok hij naar Londen met de kas der firma en de oom klaagde hem aan — maar Zaharoff werd vrijgesproken; hij was compagnon, dus mocht over de kas beschikken!

Nadien zwierf hij, niet zonder er zijde bij te spinnen, door de Europeesche hoofdsteden. Hij volgde het motto, dat Nobel met een nobeler bedoeling had uitgesproken: „Ik ben wereldburger; mijn vaderland is, waar ik werk, en ik werk overal!”

Hij was reiziger in wapenen. Hij verkocht den eersten modernen onderzeeër — aan Griekenland. Daar zal hij wel blij om geweest zijn; want hij was Griek en vóelde zich Griek!

Maar die blijdschap mocht niet lang duren. Turkije, de doodsvijand van Griekenland, kwam met een zak vol geld naar Zaharoff toe en vroeg: „Heb je voor mij ook onderzeeërs?” Wij burgermenschen zouden gezegd hebben: voor jou niet; maar Zaharoff was nu eenmaal reiziger in wapenen; vond het dus zijn plicht, wapenen te verkopen. En hij dééd zijn plicht: hij verkocht aan Turkije twee onderzeeërs. Verdienen? Ja natuurlijk, dat ook!

Toen Zaharoff, als agent van de wapenfabrikanten Nordenfeldt en Co., te Weenen vertoefde, was daar ook de Amerikaansche uitvinder Maxim, die zijn machine-geweer kwam demonstreeren. Franz Joseph en zijn officieren vonden het wapen prachtig, en Maxim rekende op een royale bestelling. Maar Zaharoff ging aan 't praten en betoogde, dat de

machine-geweren van Maxim prullen waren. Gevolg: Maxim kreeg maar een heel kleine bestelling. Hoezeer hem dit tegenviel, hij bleef kalm. Hij dacht: die lui van Nordenfeldt kunnen beter verkopen dan ik — goed — dan werk ik voortaan met Nordenfeldt samen! De twee firma's werden één en die ééne firma werd kort daarna opgeslokt door de groote Engelse firma Vickers. Zaharoff had dus een prachtige sortering voortaan en een ruime markt, want de volkeren waren in hun wijsheid druk aan 't bewapenen.

Zaharoff ging naar Rusland en verkocht kanonnen; toen trok hij naar Turkije, ook van Rusland een bitteren vijand, en verkocht kanonnen. Hij bezocht Spanje, dat oorlog voerde met de Vereenigde Staten, en verkocht machine-geweren van den Amerikaan Maxim. Behalve een contract voor \$ 25.000.000 haalde hij ook een vrouw uit Madrid, de hertogin de Villafranca. Zaharoff ging naar Zuid-Afrika en verkocht aan de Boeren het fabrikaat van de Engelse firma Vickers. Het feit, dat zoo veel Engelse jongens gesneuveld waren door de kogels uit Engelse kanonnen, was voor Lloyd George geen beletsel, vriendschap met Zaharoff te sluiten. De vriendschap van regeerders volgt uit redenen van hoogere politiek, waar wij in onzen eenvoud slecht bij kunnen!

Dat bleek ook tijdens den grooten oorlog. Toen was Zaharoff in Parijs, en kreeg, ondanks zijn belangen bij Duitsche en Oostenrijksche wapenfabrieken, het Legioen van Eer. Toen de troepen der geallieerden er slecht voorstonden, werd er over vrede gesproken en er werd raad gevraagd aan sir Basil; hij was namelijk pas in den adelstand verheven. Ja, welken raad zou sir Basil nu geven?

„Zaharoff,” schreef de Engelse gezant te Parijs naar Londen, „is er vóór, den oorlog door te zetten tot het bittere einde.”

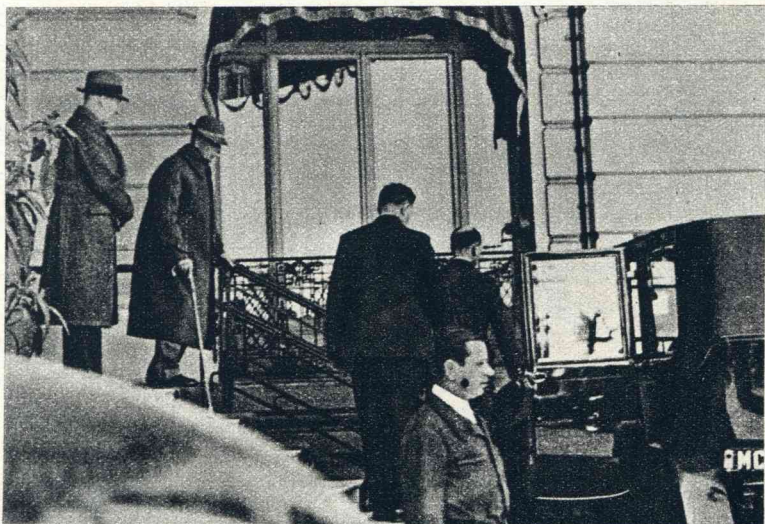
Ze zouden 't natuurlijk niet geweten hebben, als ze 't hem niet gevraagd hadden!

Aan het „bittere einde” was Zaharoff schatrijk. Toen kon hij zijn vaderlandsliefde weer botvieren: hij steunde Griekenland in zijn oorlog tegen Turkije. En hiermee diende hij tevens zijn brandkast.

Iederen morgen gaat de edelman van het kasteel Balincourt naar het naburige dorp Meru, waar een Parijsche bank een filiaal heeft gevestigd. Die bank is er expres aangebracht voor Zaharoff's gemak. Hij voert er al zijn financieele operaties uit, en die groeien steeds, want de wereld is weer druk aan 't bewapenen. Sir Basil Zaharoff hoeft zich niet ongerust te maken: wie er ook ijvere voor den vrede, wapenen moeten er komen! En hij mag ze leveren en er aan verdienen. Hij zal nog wel heel wat millioenen binnenkrijgen — en lintjes!

FRANK C. HANIGHEN.

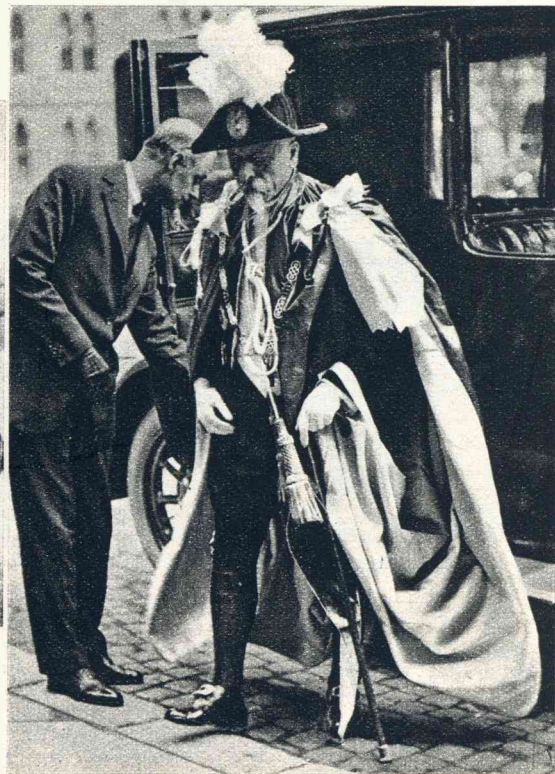
Sir Basil Zaharoff in groot ornaat tijdens een bezoek aan Londen.

Aan alle kanten door bewakers omgeven — de man op den voorgrond moet opletten dat er geen fotografen in de buurt zijn — verlaat Zaharoff zijn hotel te Monte Carlo om een autorit te gaan maken.

In een rolstoeltje wacht Zaharoff op het station te Monte Carlo op den binnenkomenden trein.

Eenige Mafia-leden laten zich fotografeeren.

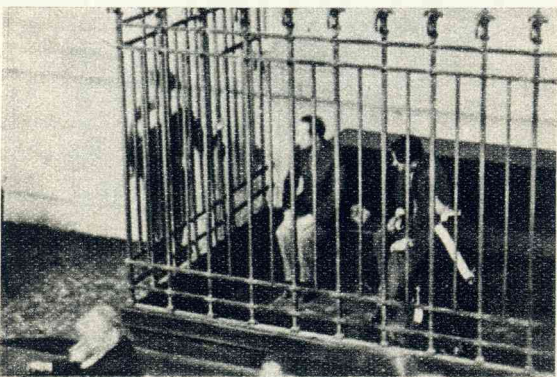
EEN MISDAAD van de Mafia

Hedendaagsche schandalen roepen de herinnering wakker aan de verichtingen van de Mafia, kunnen er zelfs mee vergeleken worden. Speciaal met een misdaad, die tegen het einde der 19e eeuw bedreven werd, en eerst in de 20e eeuw terecht... in zoover men dan nog van berechten spreken kan.

Herfst 1899 begon voor het gerechtshof te Palermo de behandeling van een zaak, die maanden lang liep en sensatie wekte door heel Italië.

HET ging om een moord, zes jaar vroeger op Sicilië bedreven. Het slachtoffer was Emmanuel Notarbartolo, oud-burgemeester van Palermo, inspecteur van de Bank van Sicilië.

In den avond van den 1en Februari 1893 had hij

Het beklagdenbankje in een Italiaansche rechtszaal is omgeven door een hoog tralie-hek.

te Termini den trein genomen, om zich naar Palermo te begeven.

Hij werd, in een compartiment eerste klas, aangevallen, met messteken gedood, uitgeschud en op de lijn geworpen, op 't moment, dat de trein een rivier overstak.

Het lijk droeg 26 wonden, veroorzaakt door twee dolken, één met plat lemmet en een met driehoekig lemmet.

Het lijk werd gemakkelijk gevonden, want het kwam op den rivieroever terecht, en werd dus niet, zooals de moordenaars waarschijnlijk bedoeld hadden, door de strooming meegevoerd.

Ondanks den schijn was niet roef, maar wraak de beweegreden tot de misdaad; zulks bleek uit het onderzoek naar het particulier leven van het slachtoffer.

Als inspecteur der Bank van Sicilië had Notarbartolo knoeierijen en financiële schandalen ontdekt, waaraan leden van de Italiaansche kamer en van den senaat schuld hadden.

Hij bracht rapport uit aan de regeering, en deze gelastte een onderzoek.

Toen besloten de volksvertegenwoordigers tot den dood van Notarbartolo, om te beletten, dat er volle bekendheid werd gegeven aan hun wandaden.

De uitvoerders van het vonnis werden gekozen uit de leden der beruchte geheime vereeniging van Siciliaansche bandieten, de Mafia.

Deze Mafia bestond uit menschen, die totaal gebroken hadden met de wetten en beschaafde gebruiken der samenleving.

De Mafia heeft haar geheimen nooit geopenbaard. Men weet alleen, dat zij rustte op den grondslag der misdadige solidariteit; dat zij geen kantoren, geen bestuur, geen verkozen leider had.

De leden herkenden elkaar door een afgesproken gebaar en een knippering der oogen.

Vertegenwoordigers van alle rassen, alle godsdiensten, alle beroepen, alle maatschappelijke standen konden in het genootschap worden opgenomen, en het aantal leden was niet te schatten.

Door de moeilijkheden, die zij aan het gerechtelijk onderzoek in den weg legde, waren daarmee zes jaren gemoeid en in den loop dier jaren moest het nog herhaaldelijk afgebroken en hervat worden.

De politie van Palermo was het met de Mafia eens — zij leidde het onderzoek op verkeerde banen en bemoeilijkte het, als het de goede sporen vond. Schuldigen werden van rechtsvervolgung ontslagen, omdat de magistraten door het genootschap bedreigd waren met verplaatsing of zelfs met ontheffing van hun ambt. Er werden processen-verbaal verbrand, er werden politie-rapporten verdonkeremaand, er werden officieele documenten vervalscht. De correspondentie der rechters werd opgevangen en doorgelezen, of zij bereikte haar bestemming niet.

Zooals dus te begrijpen is: toen het proces tegen de Mafia eindelijk begon, lag de waarheid onder een dichten nevel, die slechts tijdens de behandeling wat optrok — voor een klein gedeelte.

De zoon van het slachtoffer, Leopold Notarbartolo, marine-officier, diende een officieele aanklacht in tegen het kamerlid Palizolo, lid van de Mafia, onder beschuldiging van den moord op zijn vader.

Palizolo was inderdaad een der hoofddaders van de Siciliaansche bank-schandalen; niemand had meer belang bij den dood van Notarbartolo dan hij.

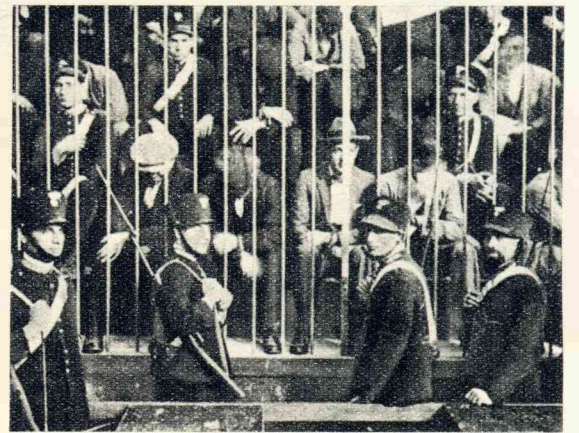
Mafia-leden worden onder strenge bewaking van het rechtsgebouw naar de gevangenis gevoerd.

Een employé van de bank leverde het bewijs, dat Palizolo voor eigen rekening, maar met het geld der bank, voor anderhalf miljoen aandelen Algemeene Italiaansche Scheepvaart had gekocht. Als die papieren gedaald waren, hadden de banken het verlies mogen dragen; nu echter de aandelen gestegen waren, had Palizolo de winst voor zichzelf gehouden.

Dit feit, en nog eenige andere van ongeveer even ernstigen aard, had inspecteur Notarbartolo ontdekt en ter kennis van de regeering gebracht.

Palizolo nu, aldus verklaarde de zoon van het slachtoffer, had den moord op zijn vader beraamd en de uitvoering van de misdaad opgedragen aan een ander lid van de Mafia, een zekeren Fontana.

Het aantal medeplichtigen was natuurlijk groot, en er waren onder hen aanzienlijke personages. Tal van namen waren genoemd, tal van personen waren aangeklaagd, maar hen vervolgen wilden of dorsten de rechters niet. Alleen Fontana en de afgevaardigde, dien men, ondanks zijn functie en zijn beschermers, niet goed ongemoeid kon laten, verschenen voor het gerecht.

Het laatste proces tegen de Mafia vond plaats te Palermo in 1930 — de bendeleden zitten geboeid in een ijzeren kooi, welke in de rechtszaal is opgesteld.

Gelijk in Italië gebruikelijk is, moesten zij in een getraliede kooi verantwoording afleggen voor hun daden. Er werden tweehonderd getuigen gehoord, waarvan er negen van de tien stonden te liegen. Een vrouw trok in, wat zij voor den rechter van instructie verklaard had. Toen de president van het hof daar aanmerking op maakte, antwoordde zij: „Ik heb toen in een vlaag van verstandverbijstering gesproken.”

Een hertog, die óók iets anders verklaarde dan den vorigen keer, beweerde, dat hij nooit gehoord was. „Toch wel,” zei de rechter, „u hebt uw verklaring ondertekend!” „O,” riep de edelman uit, „dat wist ik niet meer!”

Klaarblijkelijk stonden al die menschen onder den invloed der Mafia, die zelfs de rechters bedreigde. De ware toedracht der zaak is dan ook nooit aan 't licht gekomen. Het krachtdadig ingrijpen van de Italiaansche autoriteiten heeft aan het schrikbewind der Mafia thans een einde gemaakt.

Men heeft de crimineele films en de Amerikaanse gangsters nagewezen, dat zij de Europeesche schurken inspireerden; men kan eerder zeggen, dat de Nieuwe Wereld haar opvoeding in het kwade aan de Oude Wereld te danken heeft; de groote daden der Mafia zijn er een bewijs voor.

**Mee
naar
buiten !**

Laat Van Houten's KLM-reepen U vergezellen de natuur in ! Er komt een moment, dat U, in de boot, achter het stuur van een wagen, of in de kampeertent, dat flauwe leeg gevoel krijgt in de maagholte. Het gevoel van opkomende honger Op zoo'n oogenblik is de fijne smaak van een Van Houten's KLM-reep een weldadig genot. In die oogenblikken beseft U dubbel, dat geen andere chocolade in kwaliteit vergeleken kan worden met Van Houten's KLM-reepen.

„Hebt U nu Van Houten's KLM-reepen geproefd ?” . . . [toch is de prijs 5 cent gebleven !]

**Ook in Engeland
Panorama !**

Panorama is steeds in voorraad bij de hieronder vermelde kiosken van de fa. W. H. Smith & Son, Ltd., en bovendien op bestelling verkrijgbaar bij elk harer 1250 agentschappen in Engeland en Wales.

Bradford
L. M. S. Railway Station
Brighton
Railway Station
Croydon West
Railway Station
Folkestone
Central Railway Station
Liverpool
Central Railway Station

LONDON

Baker Street Station, W. 1
Metropolitan Railway
Charing Cross Station, W. C. 2
District Railway
Cumberland Hotel, W. 1
Dorchester Hotel, W. 1
Grosvenor House, W. 1
Earls Court, S. W. 5
Underground Station
Kings Cross Station, N. 1
Main Line
Liverpool Street Station, E. C. 2
Main Line
London Bridge Station, S. E. 1
Southern Railway
Mark Lane Station, E. C. 3
Mount Royal Flats, W. 1
Oxford Circus Station, W. 1
Central London Railway
Piccadilly Circus Station, W. 1
Bakerloo Railway
Piccadilly Circus Station, W. 1
Piccadilly & Brompton Railways
Regent Palace Hotel, W. 1
Strand Palace Hotel W. C. 2
Gravesend, Railway Bookstall
Tottenham Court Road Stn. W. 1
Central London Railway
Victoria Station, S. W. 1
Continental Platform, No. 1
Victoria Station, S. W. 1
District Railway
Waterloo Station, S. E. 1
Main Line
Manchester
Central Railway Station
Newcastle-on-Tyne
Central Railway Station
Parkeston Quay
Railway Station
Southampton
Terminus Railway Station

DAMMEN

Alles betreffende deze rubriek te adre-
seeren aan den damredacteur van dit blad

ONZE OPLOSSERSWEDSTRIJD

De problemen 400/403, waaruit de derde ronde was samengesteld, heeft de leidende groep van 57 op . . . 14 deelnemers teruggebracht !

Waren deze problemen dan zoo moeilijk ? No. 403 heeft nog al slachtoffers geëischt, doch een zeer groot aantal oplossters heeft zich totaal van streek laten brengen door de kinderachtige twee-om-drie, die No. 400 bijoplosbaar maakt. De moeilijke auteursoplossing bleek voor de meeste oplossters geen bezwaar, doch naar een bijoplossing werd eenvoudig niet gezocht ! En heel dikwijls geven juist bijoplossingen den doorslag in een oplossterswedstrijd ! Dat is trouwens heel goed, want de problematiek — d.w.z. het vervaardigen van problemen en het oplossen — moet zich aan het partijspel aanpassen. Naar een oplossing zoekt men : men weet dat ze er is ; een bijoplossing echter is als de slagzet in de partij : het is iets, dat er zijn kan, doch iedere zekerheid ontbreekt en men is verplicht de stelling te taxeren, te onderzoeken op al haar mogelijkheden.

Laten wij nu even de oplossingen de revue passeeren :

400. 1. 44—40 ! 23 : 34 ; 2. 22—17, 12 : 32 ; 3. 37 : 28, 26 : 46 ; 4. 35—30, 24 : 44 ; 5. 33 : 15, 46 : 23 ; 6. 49 : 9, 4 : 13 ; 7. 15 : 4 ! wint. En de zeer eenvoudige bijoplossing : 1. 39—34 ! 23 : 21 of 43 ; 2. 34 : 5 ! wint.

Deze bijoplossing geldt natuurlijk voor een punt in den wedstrijd.

De auteur deelt ons mede, dat er op veld 5 een zwarte schijf moet staan. Hierdoor vervalt de bijoplossing, want na 1. 39—34, 23 : 21 ; 2. 34 : 25, 21—27 ! haalt Zwart minstens gelijk spel.

401. 1. 36—31 ! 27 : 36 ; 2. 26—21, 17 : 26 ; 3. 25—20, 14 : 25 ; 4. 47—41, 36 : 47 ; 5. 37—31, 26 : 37 ; 6. 33—28 ! 47 : 19 ; 7. 23 : 3, 22 : 33 ; 8. 3 : 6 ! wint.

Het volgende wint niet : 1. 23—19, 14 : 23 ; 2. 38—32, 27 : 20 ; 3. 25 : 3, (Indien 3. 25 : 5 ? 11—16 ! 4. 5 : 32, 22—27 ! enz.) 3. —, 11—16 ! (Dreigt —, 12—18) 4. 3—20, (Indien 4. 3—25, 12—18 ! enz.) 4. —, 12—18 ; 5. 20—42, (Indien 5. 20—15, 23—28 ; 6. 15 : 4, 28—32 ! enz.) 5. —, 23—29 ! enz.

Wit kan hier en daar anders spelen ; winst is echter niet mogelijk en deze afwikkeling geeft dus geen punt in den wedstrijd.

402. 1. 27—22 ! 18 : 27 ; 2. 32 : 21, 23 : 41 ; 3. 36—31, 26 : 37 ; 4. 47 : 36, 17 : 26 ; 5. 42 : 31, 26 : 37 ; 6. 38—32, 37 : 28 ; 7. 39—33, 28 : 39 ; 8. 43 : 5 ! wint.

403. 1. 44—40 ! 35 : 44 ; 2. 23—18, 22 : 13 ; 3. 28—23, 19 : 28 ; 4. 33 : 11, 44 : 42 ; 5. 11—7, 2 : 11 ; 6. 31—26, 42 : 31 ; 7. 26 : 17, 11 : 22 ; 8. 36 : 9, 14 : 3 ; 9. 25 : 5 ! wint.

Zooals wij dit overzicht aanvingen, slechts 14 oplossters van de 123, die aan onze wedstrijd deelnemen, hebben de oplossingen der tot dusverre geplaatste problemen gevonden, d.w.z. die oplossingen en . . . de bijoplossing van No. 400.

In verband met de beperkte plaatsruimte publiceren wij slechts de namen van hen, die praktisch nog kans hebben op den prijs :

C. Oosterbeek, Duivendrecht ; W. van Pruysen, Bilthoven ; A. C. Robbe, Bilthoven ; G. Zonneveld, Heemskerk ; B. H. Klasens, Eindhoven ; E. Ch. Bagnay, Amsterdam ; I. Porrey, Oostburg ; A. Vingerhoets, Dussen ; C. P. Koek, Haarlem ; J. H. Brabers, Den Haag ; A. van Rijn, Rotterdam ; C. Th. Tas, Schiedam ; Pieter Roozenburg, Rotterdam ; J. Gokkel, Amsterdam. Allen met 12 punten.

W. Langelaar, Utrecht ; L. Snellen en G. de Ren, 's-Hertogenbosch ; J. Kaan, Terneuzen ; H. Benschop, Rotterdam ; Willy Stam, Hilversum ; A. v. d. Drift, Berkel ; L. Schuitmaker, Wognum ; W. Slavenburg, Rotterdam ; J. Lieshout, Amsterdam ; Joh. van Dijk, Hilversum ; Gebr. v. d. Haar, Nijmegen ; D. de Vries, Rotterdam ; Jac. de Weerd, Amsterdam ; P. J. A. van Buuren, IJmuiden ; J. H. Hilders, Lisse ; Tj. Postma, Huizum ; L. Labruyère, Vlissingen ; A. Beukel, Rozenburg ; Jan de Jong, IJsselmonde ; Govert v. d. Heuvel en A. A. Stehouwer, Papendrecht ; P. Jongeneelen, Roosendaal ; E. S. Sclarone, Arnhem ; A. Walet Sr., Bussum ; Willy Meulenbergh, Oirsbeek ; Louis Dassen, Bussum ; Wim Lensink, Hilversum ; A. Treytel, Rotter-

dam ; E. R. Blom, Vlaardingen ; B. G. Stevens, Hardinxveld ; H. C. van de Hulst, Utrecht ; U. J. Hofman, Assen ; W. J. v. d. Voort, Nieuw-Vennep ; A. Nolte, Rotterdam ; J. v. d. Doe, Rotterdam ; F. C. J. Willemsen, Amsterdam ; E. van Zanten, Amsterdam ; P. Hovingh, Amsterdam ; J. C. Schott, Raamsdonksveer ; C. Zwemmer, Haarlem ; M. Timmermans, Raamsdonksveer ; A. Lowie Zzn., Amsterdam ; S. Hoek, Burgerbrug ; F. de Voogd, Aalsmeer ; J. Jansen, Amsterdam. Allen met 11 punten.

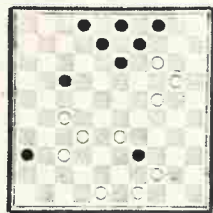
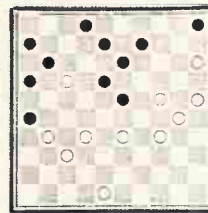
W. Tiele, Rotterdam ; H. J. van Altena, Amerongen ; P. van Deursen, Venlo ; S. Korpershoek, Vlaardingen ; A. Verhage, Aagtekerke ; J. A. Knol, Joure ; J. J. Geurts, Lutterade ; G. F. W. Hastman, Amsterdam. Allen met 10 punten.

De overige deelnemers hebben 9 punten of minder. Daar in een wedstrijd echter alles mogelijk is, is niemand bepaald kansloos, zoodat ieder de oplossingen der laatste problemen kan inzenden.

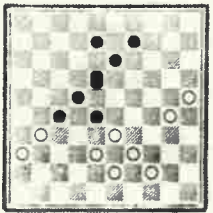
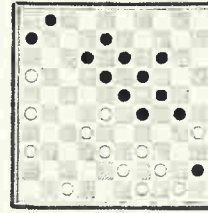
Een nummer van Dammersweekblad is na loting toegezonden aan de heeren : Joh. van Dijk, Hilversum ; J. Gokkel, Amsterdam ; H. Benschop, Rotterdam ; Jac. de Weerd, Amsterdam en Gebr. v. d. Haar, Nijmegen.

Hieronder het laatste zevental. Voor alle geldt : Wit speelt en wint.

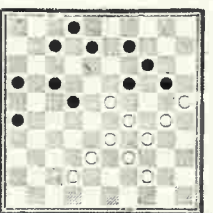
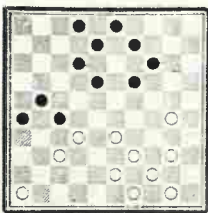
411. Auteur : P. Broyer.
412. Auteur : I. Weisz. („Les Finesses du Damier”).

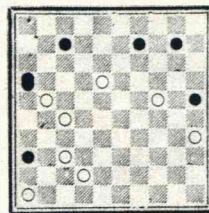
413. Auteur : A. Germain.
414. Auteur : Etienne Boissinot. („Phare d'Arcachon”).

415. Auteur : Herm. de Jongh.
416. (Uit den tweeden Int. Problemistenwedstrijd te Nice.)

417. (Tweede Int. Problemistenwedstrijd Nice.)

CORRESPONDENTIE

G. Z. te H. — Heb u geschreven.

A. V. te D. — Dat blad bestaat niet meer. De Nederl. Dambond geeft een weekblad uit : „Het Damspel”, adm. J. W. van Dartelen, Koediefslaan 42, Heemstede. / 1.20 per half jaar.

B. G. S. te H. — Op uw brief kom ik binnenkort terug. Inmiddels bedankt voor uw medewerking.

Vervolg correspondentie na den oplossterswedstrijd.

Waternimf

**De
keus
is
gemaakt!**

230 schitterende modellen zijn uitgezocht voor het modeboek „Winterweelde 1936“. Er zijn mantels, japonnen, rokken, blouses, voor alle leeftijden, voor slanke en zware figuren, een serie van wel 90 modellen kinderkleding, haak- en breipatronen, enz. Alles volgens de laatste mode uit Parijs, Weenen en Berlijn. Met de vele lezenswaardige artikelen over diverse huishoudelijke zaken is dit boek een unicum op zijn gebied. Het is even onmisbaar als Uw kookboek of Uw fluitketel. Het kost voor U als abonné slechts

50 cent (niet-abonné's 60 cent)

Van elk model zijn knippatronen verkrijgbaar in alle gebruikelijke maten. Prijs 20, 35 en 50 ct.

Het vorige modeboek was binnen enkele weken geheel uitverkocht, zoodat we duizenden moesten teleurstellen. Bestel dus nu reeds een exemplaar, dan weet U zeker dat U het krijgt.

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: Door bemiddeling van Uw agent of bezorger; afgehaald aan het bureau van ons blad; door giro-storting op No. 142700; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan

Patronenkantoor Panora

* Nassauplein 1 * Haarlem * Giro 142700 *

DE DAME UIT DEN „BLAUWEN EXPRESS“

Vervolg van pagina 23

de karavaan, die Ethel Suhr en Helga Lethus had meegenomen, inderdaad op weg was naar Rongbuk. Maar al was dit zoo geweest, dan moesten de twee dames toch allang weer in andere handen zijn overgegaan. Zij konden wel in Lhasa zijn, of zelfs in Indië. En nu bleken de gezochten toch in Rongbuk te zijn! Zij waren op den goeden weg! Krinner gaf in zijn opgetogenheid Lin-Pei zoo'n klap op den schouder, dat het blad met de theekopjes uit zijn handen viel, en Peter Suhr een heele poos met den Chinees moest spreken, om de onbeleefdheid van zijn vriend weer uit te wisschen. Toen Lin-Pei begreep, dat de twee blanken goede hoop hadden hun geliefden terug te vinden, ging hij stil in een hoek zitten, en scheen niets meer te kunnen doen, niets meer te denken.

De twee blanken letten niet meer op hem. Zij praatten met elkaar in een vreemde, barbaarsche taal, die den Chinees nu onaangener in de ooren klonk dan ooit. Krinner scheen door een soort razernij aangegrepen te zijn. Druk liep hij door de hut heen en weer, begon op te ruimen en in te pakken, joeg den Bhoetia naar buiten, om de dieren reisvaardig te maken, ofschoon het al namiddag was, en men hoogstens nog drie of vier uren lang reizen kon. Vruchteloos trachtte Suhr hem over te halen, het vertrek uit te stellen tot den volgenden morgen. Krinner was nu eenmaal de man, die betaalde.

Twee dagen trekken door het ruige, onherbergzame bergland. Het begon al donker te worden. Op de steile wanden der geheimzinnig dreigende kolossen, die breede steenen armen om de reizigers sloegen, hingen reeds diepe, blauwe schaduwen. Heel hoog en ver flitste het schijnsel van een onweer boven een naakte rotsput uit.

Krinner liet halt houden en zag rond naar een gunstige plek om te kampeeren. De plaats, waar zij zich op dat oogenblik bevonden, was zeer slecht beschut, maar een paar honderd meter terug, achter een steenen richel, scheen een kloof te liggen, of in ieder geval een inzinking van den bodem, want het land daarachter zag er uit, alsof het door een strakke zwarte streep was afgeijnd. Krinner gaf den vorsten yak een zachten duw en wendde hem in de nieuwe richting. Maar een minuut later reeds bleef hij weer staan.

„We treffen het, Suhr! Er schijnt een hut in de buurt te zijn. Daar ginds staat een gebedsvaan!“

„Ja, waarachtig!“ Nu zag ook Peter Suhr den dunnen staak, haast opgaand in de schemering, met den donkeren, slap neerhangenden lap. „En er zit een mensch voor, geknielt! Of is 't een steenbok? Nee, 't is een Tibetaan, die zijn gebeden verricht.“

Snel was men den man genaderd. De Bhoetia groette hem volgens gebruik des lands en wisselde een paar vragen en antwoorden met hem. Reeds na de eerste woorden kwam er een trek van verbazing in zijn gezicht, hij praatte sneller en levendiger, dan gewoonte is bij de zwijgzame Tibetanen, en ein-

delijk wendde hij zich in tastbare verwondering naar Krinner.

„Het is geen Tibetaan, heer! Een Sjerpa uit mijn bergland! Hij zegt, dat hij met blanke sahibs hier heen gekomen is. Ze kampeeren daar beneden, in de kloof, en...“

Krinner en Suhr wachtten het einde van deze toespraak niet af. Reeds daalden zij met lange schreden de helling af. Lin-Pei en de Bhoetia bleven achter, met de dieren.

„Hallo!“ Uit een groep mannen, die beneden in het keteldal voor een tent zaten, verhief zich een lange gestalte, en zag de twee mannen tegemoet, die langs de helling naar beneden kwamen. „Lui, ik wil morgenochtend met keien ontbijten, als dat geen blanken zijn!“

Hij gebruikte de Russische taal, en het heele gezelschap wendde zich om en keek. Reeds was Adrian Krinner bij hen. Hijgend van de snelle wandeling stond hij voor de mannen, en er stond een zoo vroolijk licht in zijn oogen, dat hij met geen woorden behoefde te groeten. Blanken... Europeanen, hier boven in den Himatsjal! Sedert maanden de eerste blanke gezichten! Verheugd keek Krinner den kring rond, en de Russen zagen met evenveel welgevallen zijn gebruinte gezicht. Zij voelden, dat zij kameraden waren — beoefenaars van dezelfde sport.

De oudste der Russen, die tevens als leider scheen op te treden, een korte, breedgeschouderde man met een klein donker kneveltje, kwam Krinner de hand bieden.

„Englishman, sir?“

„No, German.“

„Ah, Duitscher!“ ging de ander in 't Engelsch voort. „Gaaf u zitten. Misschien wilt u ons kamp met ons deelen!“

Krinner, nog steeds wat van streek door de onverwachte ontmoeting, keek den kring der ietwat verweerde mannen-gezichten rond en stelde Peter Suhr aan hen voor.

„Je treft niet vaak Europeanen in dit mooie landje,“ zei hij toen. „Mag ik vragen, waar de reis heengaat, heeren?“

„Naar boven, sir.“ De man met het zwarte kneveltje wees met een korte, krachtige handbeweging naar de bergen, die donker en dreigend opdoemden. „Ziet u dien knaap daar in de hoogte? Met die flarden sneeuw om den top? Dat is de Tsjomoelonga.“

„Daar willen we op,“ zei een jongere man. „En als 't lukt, trekken we volgend jaar op den Himalaya af en beklimmen we den hoogsten berg der aarde.“

„Den Mount-Everest?“ zei Peter Suhr, met de handen in de zakken van zijn lamsvacht. „Kleinigheid! Links het hoekje om, een kilometer voorbij de benzine-pomp!“

De jonge man ergerde zich aan dien spot. „Loop naar de weerga,“ bromde hij.

„Van 's gelijke,“ zei Peter Suhr, hartelijk terug grijnzend. „En de groeten thuis!“

De leider van het gezelschap maakte met een handbeweging een einde aan die plagerij. „Borjev,“ stelde hij zichzelf voor, „leider van de vijfde Tsjomoelonga-expeditie. En dit zijn mijn kameraden.“

Met zijn korten, knoestigen stok wees hij de mannen één voor één aan. „Altoff, Czanowski, dr. Minin. Meneer Kjellmann uit Noorwegen, en mijn broer Ivan Borjev.”

Opnieuw noemde Krinner zijn naam en dien van Peter Suhr. Zij gaven allen de hand, en de Russen schoven op, om voor de twee nieuwelingen plaats te maken om het kampvuur.

„Haal uw mensen, en sla uw kamp naast ons op,” stelde Borjev voor. „Ik veronderstel tenminste, dat u niet te voet en zonder lastdier door den Himatsjal rondzwerft!”

Peter Suhr klom de helling weer op, om hun beide helpers en de yaks te halen, en de dieren begroetten met verheugd snuiven en proesten hun soortgenooten, terwijl Lin-Pei en de Bhoetia bezig waren, voor hen beiden 'n vuurtje aan te leggen, een eind van de blanken af.

Het waren stugge, maar flinke kerels, die Russen, in 't eerst wat stil, maar later spraakzamer. In vrij goed Engelsch vertelden de meest ontwikkelden van hun tocht, tot Minin, de dokter, opstond en zei: „Ik zal eens naar mijn patiënt gaan kijken.”

„Is er nog iemand binnen?” vroeg Krinner aan Borjev, toen de dokter de tent was binnengegaan.

„Ja,” gaf de leider der expeditie ten antwoord, „een oude man — 'n Amerikaansche professor. Dien hebben wij...”

„Een Amerikaansche professor?” viel Peter Suhr hem in de rede. „Weet u zijn naam ook?”

„Warshall,” zei Borjev.

„Marshall!” verbeterde Peter Suhr, en zonder verder uitleg af te wachten, holde hij naar de tent en ging binnen.

Intusschen vertelde Borjev aan Krinner, hoe hij den ouden man gevonden had, half uitgeput, zwerfende aan de grens van het bergland van Khamdo. Zij hadden den stakker niet aan zijn lot willen overlaten, maar het had hun veel moeite gekost, hem mee te nemen de bergen in, en het was vooral de dokter, die hen hiertoe had overgehaald. De dokter zag in den ouden man een interessant geval, hij vond zeker, dat hij met de kerngezonde leden der expeditie te weinig werk had.

„En wordt de professor beter?” vroeg Krinner, toen hij had uitgelegd, waarom Peter Suhr zoo onbeleefd was opgesprongen en de tent was binnengegaan.

„Ik vrees van niet,” zei de Rus. „Deze zeer toevallige ontmoeting had niet veel later plaats moeten vinden — dan had uw vriend den patiënt niet meer gezien. Hij heeft zware koorts en hij ijlt. Hij heeft eigenlijk nog niet veel anders gesproken dan wartaal. Hij heeft 't maar over porseleinaarde, en een zekere Ethel, en over Chineezers. Als hij wat beter werd, hadden we hem naar Indië willen brengen, maar...”

Niet ten onrechte had hij-zoo bedenkelijk gesproken. Op dit moment kwam Peter Suhr namelijk de tent weer uit, met den dokter, en beider gezicht stond ernstig.

„Mijn vrouw zal haar vader niet terugzien,” zei Suhr tegen Krinner. „Ik kan haar alleen zijn groeten nog brengen. En...” weer kwam er eenige gultigheid in zijn bedrukte gezicht, terwijl hij zijn hand op zijn borst legde, „hier heb ik een deel van de erfenis. Je hoeft niets meer voor me te betalen, Krinner!”

Een uur later lag professor Marshall in een hard en koud graf, een kuil in de berghelling, met losse stenen gesloten, en de gedachten der mannen wendden zich weer naar het leven, naar hun streven.

„Wat zoekt u eigenlijk in den Himatsjal, meneer Krinner?” vroeg een der Russen.

„We willen naar Rongbuk. We zoeken twee vrouwen.”

„Twee vrouwen? Blanke vrouwen?” riep Borjev. Hij keek zijn twee gasten verwonderd aan en vertrok den mond tot een zuur lachje. „Dit zal u niet erg lukken, vrees ik. Er zijn in Rongbuk geen Europeanen, laat staan vrouwen.”

„Op 't oogenblik toch wel,” hernam Krinner. Kort en zakelijk vertelde hij de geschiedenis van Helga Lethus, voor zoover hij die kende, en Peter Suhr voegde er de noodige inlichtingen omtrent zijn vrouw aan toe. De Russen luisterden zwijgend en konden een ongeloovig lachje niet inhouden. Wat had zoo'n Duitscher toch een eigenaardige fantasie! Zelfs een geharde bergbeklimmer als Krinner liep, door de grootste bezwaren heen, een droombeeld na. De Russen en de Noor hadden al veel gezien en gehoord van hun leven; de geschiedenis van Ethel Suhr vonden zij verbazingwekkend, maar niet absoluut onaannemelijk. Dat echter een dame zich vrijwillig zou aansluiten bij een Chineesche rooverbende, dat ging boven hun begrip. „Zij is journaliste,” zei Peter Suhr, en die toelichting leek hem, met zijn Amerikaansche begrippen, voldoende. Maar de Russen haalden hun schouders op. Nu ja, journaliste... Wat kon het een Amerikaansche krant schelen, hoe hier de bergen er uitzagen? Rusland had belangen in deze streken, en Engeland ook, en Frankrijk, maar Amerika...

Arne Kjellmann echter, de Noor, strekte de handen uit naar het vuur en keek peinzend voor zich heen.

„Ik hoop voor u, dat u haar vindt,” zei hij in zijn harde Engelsch, „ook al is zij niet in Rongbuk en al moet u nog jarenlang zoeken. Het zoeken is de hoofdzaak in het leven.”

„Onze wegen lopen voorloopig samen, meneer Krinner,” zei de leider der expeditie. „Wij zijn ook op weg naar Rongbuk. We moeten er zelfs heen, want we moeten het hoofd van het klooster, die hier hoogepriester, gouverneur, rechter en alles tegelijk is, permissie vragen, om den Tsjomoe-longa te beklimmen. Als we dat niet doen, moeten we ons eerst met de wapens in de hand door een paar bergvolken heenslaan, waar we geen tijd en geen lust toe hebben.”

„Bent u al eens in Rongbuk geweest?” vroeg Krinner.

Borjev beet heel even op zijn onderlip. „Er zijn er hier een paar, die Rongbuk nog niet kennen,” zei hij kort, met een snellen blik naar zijn jongere kameraden. „Ik ben er zelf al tweemaal geweest. Ik heb zoowat mijn halve leven in deze streken gezworven.”

Er kwam stilte in den kring. De één trachtte te vermoeden, hoe het vroegere leven van Borjev geweest kon zijn. Spionage? Handelsbelangen? Goudzoeken? Bijna iedereen, die in deze streken kwam, en niet heel jong meer was, had een veelbewogen leven achter den rug... Anderen lieten hun blik rijzen naar den Rongbuk-gletscher, die hun van verre wit toeschemde, naar de trotsche, ongetemde bergkoppen, die hoog opstaken in een zee van wolken, en zij dachten aan de moeiten en vermoeienissen, die zij nog te doorstaan zouden krijgen, maar die zij over hadden voor die ééne glorie: op den top van den Tsjomoe-longa geweest te zijn.

Wordt vervolgd.

U wilt rijk worden!

Maandag 2 September a.s. de groote dag voor U.

Dan heeft wederom plaats de schitterende **Fransche trekking** der voor de Ned.wet geoorloofde loten Credit National émission 1919 (Fransche Staatgarantie). **Duizenden geldprijzen o.m. van**

1 MILLIOEN of 98.000 gld.

1/2 MILLIOEN of 49.000 gld.

5 à 100.000, 10 à 50.000 Fr. frs., enz., minste uitlotingsprijs ca. 60 gld.

Directe en volle uitbetaling onder aftrek v. 2 % belasting. Om met een geheel premielot reeds mede te trekken slechts **een rijksdaalder**. Men heeft dan recht op den geheelen prijs die er op valt. **2 stuks f 4.50, 3 stuks f 6.50, 5 stuks f 10, 10 stuks f 19.** Aan iederen koper wordt drie dagen na de trekking gratis de volledige lijst gezonden. Zendt nog heden een postwissel of Girostorting no. 135173 aan de firma **J. SANDERS, Hoogstraat 4, Den Haag**, tel. 116587, het bekende gelukskantoor, dat in den loop der jaren **duizenden guldens** aan prijzen uitkeerde.

Bestelt nog heden. Laat **2 September a.s.** voor U een der mooiste dagen van Uw leven worden.

ERASMIC

TANDZEEP

voor heldere, gezonde tanden!

XET-448-0266A

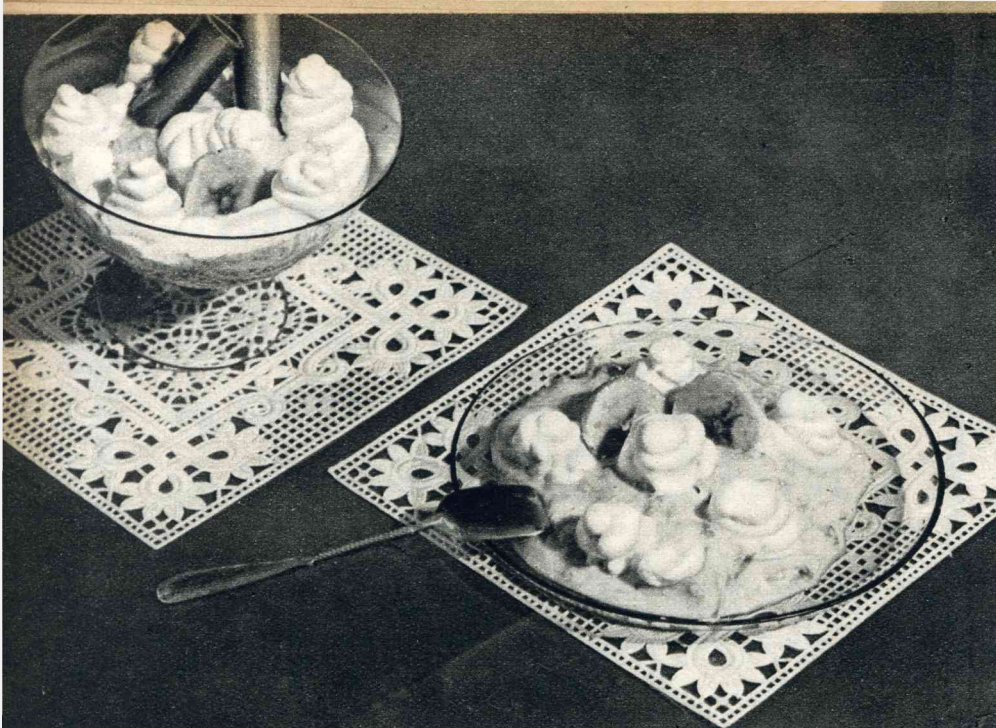
Gaat U „heelemaal” of gaat U „half” met vacantie?

Neem vacantie „van top tot teen”. Laat ook Uw voeten uitrusten... draag Robinsons! Veel hoeft U het genot van zoo'n paar heerlijk-passende schoenen niet te kosten. Slechts f5.50 betaalt U voor de schitterende luxe-modellen - en f4.50 maar voor de mooie, degelijke, populaire modellen. Jongensmaten naar verhouding nog goedkoper!

Gaat U met vacantie? Ga dan „heelemaal” en dus op ROBINSONS!

Robinson

RESTVERWERKING

ZUINIGHEID met vlijt... och ja, we weten het allemaal wel, het is zuinigheid en bezuïgen al wat de klok slaat en of wij willen of niet, wij moeten er allemaal aan mee doen, de een uit bittere noodzaak en de ander uit plichtsgevoel.

Er zijn huisvrouwen, die zoo zuinig zijn met het aanschaffen van nieuwe dingen, zelfs met het hoognoodige, dat men ze van schrielheid zou kunnen betichten. Dit is een soort zuinigheid die de wijsheid bedriegt.

Het gaat ermee als met de gezellige dikzak, die een vermageringskuur wou gaan doen en besloot geen suiker meer in koffie of thee te gebruiken. Zij hield er zich stipt aan maar... zij snoepte zooveel koekjes en andere zoetigheid bij haar kopje troost dat er geen troost meer was, dat het effect van de door crystallose vervangen suiker niet alleen nihil was, maar nog verre overtroffen werd!

Op deze wijze sparen vele huisvrouwen.

Voor haar beteekent sparen: niet doen, maar sparen is tweeledig: er is een positieve en een negatieve zijde aan.

Sparen kan zijn: vermijden van onnoodige uitgaven, maar moet tevens zijn het weldoordacht en voorzichtig besteden van voorraden.

En nu doet het er al heel weinig toe of wij met voorraden bedoelen kleren of eetwaren, rantsoen van gas en electriciteit of alleen maar persoonlijke energie en lichaamskracht, — het verstandig en met overleg gebruiken van onze voorraden is zuinigheid in de beste beteekenis van het woord. Gemakkelijk?

Neen, gemakkelijk is dit niet. Het botweg verklaren: ik neem dit of dat maar niet — is oneindig veel gemakkelijker dan het moeizaam overleggen hoe men datgene wat voorradig is op de zuinigste en meest renderende manier kan verwerken.

Onder datgene wat voorradig is behooren in de allereerste plaats de dagelijks terugkeerende etensresten.

Voorals het warm en drukkend zomerweer is, is dit een ondankbare taak.

Voor de meesten onzer hebben resten en overschotjes op allerlei gebied weinig aantrekkelijks en het lijkt een moeilijke taak om daarmee iets fleurigs tot stand te brengen.

Toch is dit niet zoo heel moeilijk, als wij uitgaan van het standpunt: het oog wil ook wat!

Natuurlijk is het niet moeilijk om een restantje onder de dubbele hoeveelheid nieuw materiaal weg te werken, maar dat is de bedoeling niet en daar is ook geen kunst aan!

De kunst is, om met zoo weinig mogelijk hulpmiddelen overgeschoten restjes zoo smakelijk op te dienen, dat de huisgenooten er zich nauwelijks van bewust zijn dat het restantjes zijn.

Laten wij eens aannemen dat er een halve bessensap-pudding is overgebleven. De bijbehorende vanillesaus is allang op.

Zoo'n koud restje pudding zonder saus op een onafgewassen schotel vormt een allesbehalve aanlokkelijk gezicht.

Iedereen bedankt.

Zuchtend zet de huisvrouw het vervelende restje maar weg.

Volgenden dag hetzelfde spelletje.

Als er geen alles verslindende jongensmagen in de buurt zijn, dan verdwijnt zoo'n restje gewoonlijk bij 't afval of moeder eet het tegen heug en meug op en kan voor de rest van haar leven geen bessensap-pudding meer zien!

Wat kunnen wij er nu van maken? Onze afbeelding toont het u: op schoone glazen schoteltjes wordt het heele restant verdeeld, of telkens 'n één-persoons-hapje gelegd. Een paar torentjes stijf geklopt eiwit (wie het heel mooi wil doen kan, als het restant dat waard is, een achtste liter room door het eiwit kloppen, dan levert het veel meer uit) worden ter versiering aangebracht, een schijfje banaan wordt hier en daar ertusschen gelegd en een koekje ertusschen gestoken en het onaanzienlijk restje is plots met behulp van een ei, een banaan en een paar biscuits tot iets fijns geworden.

Wie een stuk droge cake over heeft, kan hiervan heerlijke taartjes maken zonder bakken, als er onverwachts theebezoek komt.

Dunne ronde en vierkante plakjes worden met een scherp mes zoo netjes mogelijk uit het overgebleven stuk cake gesneden.

Tusschen twee gelijke plakjes wordt een laag abrikozen- of aardbeien- of pruimenjam aangebracht, waarna men de dunne, gelijkvormige plakjes stevig op elkaar drukt.

De hoogte wordt rondom heel dun met jam besmeerd, waarna men, zooals de afbeelding vertoont, het taartje tusschen duim en vingers aanvattend, de besmeerde diktezijde door chocoladestrooisel of chocoladehagelag wentelt.

Van boven wordt het taartje bestreken met chocolade (men smelt hiertoe een reep chocolade in een pannetje met een eetlepel water); om de chocolade mooi glanzend te maken, heeft men ze slechts met een penseel gedoopt in gesneden eiwit te bestrijken.

Wie het heel mooi wil doen, bestrijkt de taartjes met glazuur en belegt ze met gehalveerde vruchtjes of hazelnooten, maar — dan heeft het met restverwerking niets meer uitstaande!

Glazuur voor taarten maakt men van: 125 gram poedersuiker, vermengd met een eiwit en enkele druppels citreusap. Glazuur wordt met een mes opgestreken.

Op het hoofdstuk Restverwerking komen wij binnenkort nog nader terug.

Als de rozen bloeien....

ALS de rozen bloeien zien wij somtijds hoe de bladeren geheel met een wit waas overtrokken worden.

O, dat is niks — dat is van de warmte, hoorden wij onlangs iemand be-
weren.

Plantenkenners weten wel beter.

Het zoogenaamde „wit" is een schimmelziekte, die men zeer zeker niet licht moet tellen. Zij, die gesteld zijn op een fraaien frisschen bloei van hun rozen, zullen zeker niet nalaten de noodige maatregelen te nemen.

Wie met een sterk vergrootglas zoo'n aangetast blad bekijkt, ziet al gauw, dat het zoogenaamde waas een woekervorming is van allerlei witte draadjes, schimmeldraadjes, die zich met zuigorganen in de plant boren en daaraan de voedingssappen onttrekken.

Wij zien dan bij zoo'n aangetaste plant weldra, hoe de bloei wordt gestuit, hoe bladeren verschrompelen en de bloemen niet meer tot volle ontwikkeling geraken. Dit wit — de meeldauwschimmel — groeit als alle schimmels zeer snel en is zeer hardnekkig.

Bij de bestrijding moeten wij dan ook volharding en geduld betrachten. Een eenmalige besproei-

ing met een afweermiddel helpt lang niet voldoende. Ook hier geldt: de aanhouder wint.

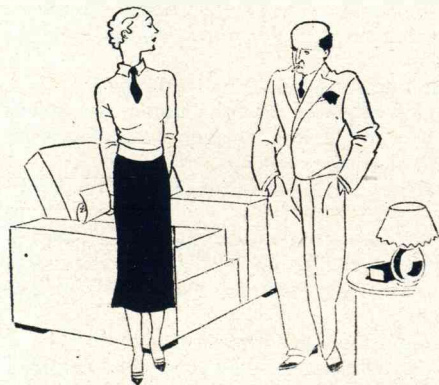
P. J. Schenk zegt hieromtrent in *Floralia*: Stuiven met fijne zwavel is in alle gevallen doenlijk en zonder gevaar voor de planten, als we de zwavel niet in een dikke laag op haar organen strooien, maar er dun op stuiven, als zij droog zijn. Sproeien met een zwavelpreparaat, b.v. 1% Californische pap, gaat ook, maar niet op perziken, waarvan de bladeren kunnen lijden, noch op druiven, omdat de pap de vruchten besmeurt. Een oplossing van 2% zeep in water, waarin we

een andere gieten van 0,1% salicylzuur in 1% brandspiritus, is goed voor rozen en meteen een middel tegen bladluizen.

Voor wie moeite heeft met de berekening van de hoeveelheden, zeg ik het nog eens anders: 2 ons zeep wordt opgelost in 10 liter water en 10 gram salicylzuur in 100 deciliter brandspiritus, waarna beide oplossingen (koud) bijeen worden gevoegd.

Stuif of spoei, liefst tegen den avond of op een dag zonder zon, en neem u voor, deze behandeling te herhalen, al ware het om de 8—14 dagen!

WEG ER MEE....

IN de beperking toont zich de meester, zeggen de Hollanders en het is merkwaardig, dat hetzelfde spreekwoord bijna gelijkluidend in verschillende andere talen voorkomt.

Deze spreekwijze duidt dus op een teveel dat beter gemist kon worden. Men wil ermee zeggen, dat genie en ware kunst maar weinig noodig hebben om zich kenbaar te maken en uit te drukken, terwijl het middelmatig kunnen zijn gebrek aan genialiteit tracht te bemantelen met een vloed van bijkomstigheden, die bestemd zijn de aandacht af te leiden van het ontbrekende.

Tot zoover over de kunst.

Maar er is nog een andere kunst en die geeft men gewoonlijk geen hoofdletter, dat is de levenskunst.

Levenskunst? Is het dan een kunst om te leven?

Laten we het een beetje uitvoeriger en een beetje duidelijker zeggen.

Levenskunst is de kunst om gelukkig te leven. Voor ieder op zichzelf reeds een niet geringe opgave, maar dubbel moeilijk, wanneer men die opgave tezamen tot een goede oplossing moet brengen.

Hoe staat het nu met die meesterlijke beperking in de levenskunst?

Wanneer het waar is, dat in de beperking zich de meester toont — en wie twijfelt daar tegenwoordig nog aan! — dan moet de grootste levenskunstenaar ook hij (of zij!) zijn, die zichzelf de meeste beperkingen oplegt.

Dat is de theorie.

Maar nu de praktijk.

Het is een treurig feit, dat zij, die hun leven naar een boekenvoorschrift willen inrichten, in negen van de tien gevallen bedrogen uitkomen.

De jonge vrouw, die trouwde onder het motto: weg met de sentimentaliteit, weg met de onderworpenheid, weg met alle overgevoeligheid! was binnen het jaar het ongelukkigste, ontevredenste schepseltje van heel haar kennissenkring.

Hoe dat kwam?

Och, heel eenvoudig eigenlijk.

Dat kwam zoo:

Door een klein misverstand geraakte zij op gespannen voet met haar burens, ook jonggetrouwen luitjes.

Daar haar man veel van huis was, had zij tijd te over, om verdrietig te zijn over de breuk.

Zij aarzelde een paar maal, of zij niet de minste zou zijn en het eerst naar de vroegere vrienden toestappen en ronduit zeggen: kom, laat het voorbij zijn, het was niet zoo kwaad gemeend!

Maar nog juist intijds bedacht zij zich, dat zij zichzelf gezworen had: weg met alle sentimentaliteit.

Zij hadden immers afgesproken hun leven in te richten op een hooger plan, zonder al die futiele wisewasjes, zonder sentimenteel gedoe... zonder al datgene, waarover anderen zich het hoofd plachten te breken....

Zij ging niet naar de burens en maakte zichzelf wijs, dat zij best buiten hun vriendschap kon.

De nieuwe kennissen, die de jonge vrouw op het tennisveld maakte, waren haar man zeer antipathiek, zóó zelfs, dat hij haar verbood met hen om te gaan.

Er ontstond een vervelende, gespannen toestand, waaronder het vrouwtje zeer leed.

Eigenlijk was zij het liefst naar manlief toegegaan en had hem eerlijk bekend: jij hebt gelijk, het zijn geen geschikte mensen, om mee om te gaan, maar... toen zij daar even over doordacht, hield zij zichzelf al gauw voor: wat een sentimentele onzin....

Kom, weg ermee!

Net of ik excuus vraag!

Zoo ging het met alles en na verloop van een jaar was een overgelukkig, stralend paar geworden tot een ontevreden, elkaar alles kwalijk nemend echtpaar, dat zich in stilte verwonderde over den gouden glans, die zoo heel gauw was gaan tanen.

Zijt gij ook een van die hypermoderne levenskunstenaars, die uit hun levens-tuin ieder halmpje wieden, dat niet behoort bij het tevoren angstvallig ontworpen plan?

Leeft gij ook onder het motto: weg ermee?

Bedenk dan, dat dit een kostelijk motto is mits... gij het juist toepast.

Weg er mee! kan heilzaam werken, als het slaat op alles wat kleinzielig, kleingeestig en bekrompen is, weg met die valsche schaamte, weg met dien angst om belachelijk te zijn in eigen oogen, weg met die aarzeling om de minste te zijn, weg er mee!

Maar... pas op dat gij niet in uw ijver het verkeerde wegwerpt. Eerst na heel wat schade en schande komt menigeen tot het inzicht, dat ook bij de allernieuwste levensopvattingen sommige heel ouderwetsche eigenschappen evenmin gemist kunnen worden als de gist in het brood.

Er wordt heel wat gebrouwen in de heksenkeuken, die leven heet, maar... de oude, beproefde recepten houden het toch het langst uit!

Vaak zonder dat zij zich hiervan bewust zijn, zijn het ook hier grootendeels de vrouwen, die den pollepel zwaaien, dus mevrouwte....

Wat zullen we eten?

Maandag:	Roastbeef met slaboonen.
Koude flensjestaart.
Dinsdag:	Koud vleesch met gevulde komkommers.
Sucade-pannekoekjes.
Woensdag:	Bloemkoolsoep.
Lamsbout met Fransche selderij.
Bessen van suiker.
Donderdag:	Haché van lamsvleesch met pikante saus, in rijstrand.
Tomatensla.
Koude grieskoekjes met abrikozenjam.
Vrijdag:	Roereieren met champignons.
Gebakken paling met rauwe sla.
Rijstebrij.
Bloemkool met gebraden saucijsjes.
Hangop.
Zaterdag:	Kippensoep.
Blinde vinken met doperwtien.
Ananaspudding.
Zondag:	

20 JAAR LANG DE „DAGELIJSCHES DOSIS” GENOMEN

om vrij van
Rheumatiek
te blijven.

Toen zij 58 was, had deze vrouw reumatische pijnen. Ze nam Kruschen Salts om ze kwijt te raken. En hier is zij nu — nog steeds vrij van reumatische pijnen — nog steeds trouw aan de dagelijksche dosis Kruschen Salts, die zij nu twintig jaar lang genomen heeft.

„Het doet mij genoeg U te kunnen vertellen,” schrijft zij, „dat ik meer dan 20 jaar lang Kruschen Salts neem — eerst in Engeland en toen hier zeven jaar lang. Ik begon er in Engeland mee tegen reumatische pijnen — en vond dat het me zoo goed deed, dus ging ik er mee door. Sinds ik hier ben, heb ik nog geen reumatische pijnen gehad. Ik ben nu 78 jaar, en zal doorgaan Kruschen Salts te nemen zoolang ik leef, juist de kleine dagelijksche dosis als opgegeven. *Merr. E. H.*”

Indien de afvoerorganen niet behoorlijk functionneeren, zullen afvalstoffen zich in het lichaam ophoopen, welke

de gezondheid ernstig kunnen schaden, o. a. het urinezuur, waardoor meestal reumatische pijnen ontstaan. De „dagelijksche dosis” Kruschen Salts spoort de afvoerorganen tot geregelde werking aan, zoodat alle schadelijke stoffen uit het lichaam worden verwijderd en zich nooit meer kunnen ophoopen.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon, omzetbelasting inbegrepen. Let op, dat op het etiket op de flesch zoowel als op de buitenverpakking de naam Rowntree Handels-Maatschappij Amsterdam voorkomt. Imp. N.V. Rowntree Handels-Mij., Heerengracht 209, Amsterdam-C.

WAS UW ZOMERKLEDING ZELF

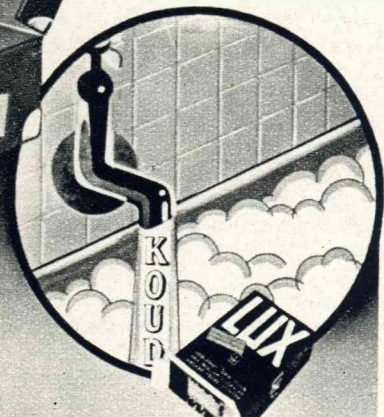
Doe het veilig en goedkoop met de nieuwe Lux

Reeds duizenden vrouwen hebben de grote voordelen leren kennen van de nieuwe, zelfs in koud water oplosbare Lux. Zij sparen de moeite en kosten van water opzetten en toch wassen zij al haar fijne goed „veiliger dan veilig” en „vlugger dan vlug”. Ook het spoelen gaat sneller en..... volkomener! Elk zeepdeeltje wordt absoluut verwijderd.

Wat praktisch, deze koud water Lux! En het nieuwe Lux pak is nog groter dan vroeger voor dezelfde prijs van slechts 17½ cents.

DE NIEUWE LUX
'n groter pak
voor hetzelfde geld

GEHAAKTE HOED

BENODIGD materiaal : 4 kluwens (20 gram) of 12 kluwens (10 gram) Anker Cordonnet Mercerisé No. 20s, F. 441 (boterkleur), ruim 7 el treskoord; ca. 2 el geribd lint ter breedte van $2\frac{1}{2}$ c.M.; 1 stalen haaknaald no. 2. Afmeting : 8 steken en 9 toeren meten $2\frac{1}{2}$ c.M.

Werk steeds met dubbelen draad.

p het einde van een toer wordt de draad niet af broken.

Merk steeds het einde van een toer met een gekleurden draad.

Beginnen met 6 kettingsteken, met een halven vaste verbinden (ring).

Toer 1. In elken steek 2 vasten haken.

Toer 2. * Eén vaste in den eersten vaste, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * den toer door herhalen.

Toer 3. * 1 vaste in de eerstvolgende 2 vasten, 2 vasten in den volgende vaste, vanaf * den toer door herhalen.

Toer 4. 1 vaste in den eersten vaste, * 2 vasten in den volgende vaste, 1 vaste in de volgende 3 vasten.

Vanaf * den toer door steeds herhalen.

Toer 5. * 1 vaste in de 3 volgende vasten, dan 2 vasten in den volgende vaste, 1 vaste in de 2 volgende vasten, 2 vasten in den volgende vaste. Herhaal van * nog 3 maal, eindigen met 1 vaste in de 2 volgende vasten.

Toer 6. In de 2 volgende vasten 1 vaste, * 2 vasten in den volgende vaste, dan 1 vaste in de volgende 8 vasten. Vanaf * den toer door telkens herhalen.

Toer 7. * 1 vaste in de volgende 7 vasten, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * den toer door herhalen, eindigen met 1 vaste in de volgende 2 vasten.

Toer 8. Eén vaste in de volgende 6 vasten, 2 vasten in den volgende vaste, * 1 vaste in de volgende 7 vasten, 2 vasten in den volgende vaste, vanaf * den toer door herhalen.

Toer 9. In de volgende 4 vasten haakt men 1 vaste, dan 2 vasten in den volgende vaste, * 1 vaste in de nu volgende 8 vasten, 2 vasten in den volgende

vaste. Herhaal den toer door steeds vanaf *.

Toer 10. * In de eerste 7 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, herhaal van * den toer door, op het einde 1 vaste in de 2 laatste vasten.

Toer 11. * In de eerste 10 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * den toer door steeds herhalen.

Toer 12. In elken vaste 1 vaste.

Toer 13. In den eersten vaste 1 vaste, * 2 vasten in den volgende vaste, dan in de 9 volgende vasten 1 vaste. Men herhaalt den toer door steeds vanaf *.

Toer 14. * In de eerste 14 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, vanaf * den toer door herhalen.

Toer 15. * In de eerstvolgende 11 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, steeds vanaf * herhalen.

Toer 16. In de eerste 6 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, * 1 vaste in de volgende 12 vasten, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * den toer door steeds herhalen.

Toer 17. In de volgende 4 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, * in de volgende 11 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * den toer door herhalen, eindigen met 1 vaste in de laatste 8 vasten.

Toer 18. In de eerste 10 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, * in de volgende 16 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste. Van * den toer door herhalen, op het einde 1 vaste in de laatste 9 vasten.

Toer 19. In elken vaste 1 vaste.

Toer 20. In de eerste 12 vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, * dan 1 vaste in de volgende 14 vasten, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * den toer door herhalen.

Toer 21. In elken vaste steeds 1 vaste.

Toer 22. In de beide eerste vasten 1 vaste, 2 vasten in den volgende vaste, * 1 vaste in de volgende 14 vasten, 2 vasten in den volgende vaste.

Herhaal van * tot aan het einde van den toer, eindigen met 1 vaste in de laatste 11 vasten.

Toer 23. In elken vaste steeds 1 vaste.

Toer 24. In de volgende 21 vasten 1 vaste, * 1 vaste in de volgende 20 vasten, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * herhalen tot aan het einde van den toer.

Toer 25. In dezen toer 3 vasten meerderen. Nu doorgaan zonder meerderen, totdat er vanaf het begin 53 toeren gereed zijn.

Toer 54. In dezen toer 7 vasten meerderen.

Toer 55. Hierin 9 vasten meerderen.

Toer 56. In dezen toer 10 vasten meerderen.

Den laatsten toer tweemaal herhalen.

Toer 59. In dezen toer 11 vasten meerderen.

Toer 60. Hierin worden 4 vasten gemeerd.

Toer 61. In elken vaste steeds één vaste.

Dezen toer tweemaal herhalen.

Toer 64. In dezen toer 8 vasten meerderen.

Toer 65. In elken vaste 1 vaste.

Dezen toer 2 keer herhalen.

Toer 68. In dezen toer 8 vasten meerderen.

Toer 69. In elken vaste telkens 1 vaste.

Dezen toer 2 maal herhalen. Draad afbreken.

Aan den voorkant van den rand komen 3 toeren extra.

Toer 1. Haak 82 vasten, draad afbreken.

In de beide volgende toeren komen er steeds 10 vasten voor en na den vorigen toer, waardoor de ronding iets wordt verlengd.

Volgende toer. Men haakt over het treskoord als volgt :

* 1 vaste in den volgende vaste, 2 vasten in den volgende vaste. Vanaf * den toer door herhalen (het werk vlak houden, als men over het treskoord haakt).

Volgende toer. 1 vaste in elken vaste.

Den laatsten toer nog 3 maal herhalen, het treskoord afknippen, eindigen met 2 vasten en 2 halve vasten.

Om de eerste plooi te maken, hecht men toer 23 en toer 29 tezamen van binnen in den hoed met halve vasten.

Voor de tweede plooi hecht men toer 37 en toer 43 op de aangegeven wijzetezamen, binnenin den hoed.

Het lint wordt langs toer 54 aangebracht.

Driehoekige sjaal

VAN dunne lichtblauwe en marineblauwe koordwol wordt deze aardige halsdoek gehaakt.

Men zet 276 steken op en haakt hierin met donkerblauwe wol 5 toeren : * 1 stokje, 1 losse, herhalen vanaf *.

Bij elken toer worden ter weerszijden 3 steken geminderd voor de schuine lijn, daarna omkeeren.

Men begint nu met de lichte wol afwisselend 1 stokje, 2 lossen, tot men aan de schuine zijde 3 steken laat liggen, omkeeren, halve vasten haken over het eerstvolgende blokje en zonder verspringen wederom blokjes haken tot aan de rechte zijde, waar niet geminderd wordt.

Aan den schuinen kant wordt telkens 1 blokje minder gehaakt tot men eindelijk maar 1 blokje overheeft. Dan is de driehoek klaar. De rand wordt nu langs de beide overige zijden aangehaakt, langs den schuinen kant komt 1 toer vasten met donkere wol, terwijl tenslotte de moezen met donkere wol worden doorgestopt op regelmatig afstand.

Gebreide jumper

DE gebreide jumper is gedacht in zachtgeel met donkerblauwe mouwen, ceintuur en siersteken.

Naar een passend raglanmodel wordt deze jumper in strepen van 4 recht 4 averecht gebreid.

Voor de armolte worden 1 maal 8 en twee maal 4 steken weggeminderd en vervolgens voor de schuine lijn bij iederen toer 2 steken.

Om de ronding van de halsopening te krijgen, breidt men zowel voor- als achterpand in twee helften af, wanneer men eenmaal aan het laagste punt van de halsrondding is aangekomen.

De mouwen worden met gele en blauwe kruissteken ingezet.

81. Japon van twee kleuren stof. Rok van effen stof, waarop 'n geruite taille gezet is. De rok loopt tot onder den arm door. Verkrijgbaar in maat 42, 44, 46. Benodigde stof: 2.25 M. effen stof à 100 c.M. breed en 1.50 M. geruite stof à 100 c.M. breed.

76. Japon van tweekleurige stof, schuine sluiting, afgewerkt met plissé en kleine schootjes in de taille. Verkrijgbaar in maat 40, 42, 44, 46. Benodigde stof: Geruite stof: 3 M. à 100 c.M. breed. Effen stof: 1 M. à 100 c.M. breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het mode-album „Zomerpracht“, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor compleets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling vooraf opgeven 't gewenste maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 142700; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan het

PATRONEN KANTOOR „PANORA“

NASSAUPEIN 1, HAARLEM waarbij 10 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

KINDEROPVOEDING

Zoet slapen gaan!

EEN gezond kind moet af en toe een flinke keel opzetten! dat was niet alleen een bakerswijsheid uit den tijd der neepjesmutsen, maar dat zal de moderne kraamvrouw-verpleegster u ook vertellen.

Het schijnt voor den nieuwen wereldburger, of de burgeres, een uitstekende longengymnastiek te zijn. Overdag is dat nu zoo heel hinderlijk niet. Als de kleine niet op tijd voedsel krijgt — schreeuwt ie!

Als hij niet verschoond wordt als het noodig is, zal hij wel huilen.

Als hij te strak ingespeeld wordt, zal hij het ook wel kenbaar maken.

En als de zuigeling moeder zijn wil kenbaar wil maken, als hij „in de armen wil genomen worden“, kan zoo'n klein menschenkind geweldig te keer gaan.

Hoeveel moedertjes, die geen hulp om zich heen hebben na den eersten zwaren tijd, gaan er niet toe over, den kleine dan bij zich te nemen, om haar kindje zoet te houden. Vooral 's nachts neemt ze het uit zijn wiegje, omdat de huisgenooten door zijn geschrei in hun rust gestoord worden. Die willen rustig slapen.

De man omdat hij 's morgens vroeg er weer uit moet naar zijn bezigheden. De andere kinderen omdat zij naar school moeten.

En — de burenen, die er zoo'n last van hebben.

Dan zit de jonge moeder met het kindje in haar armen tot het slaapt. Ze wil het in de wieg leggen, maar — dan begint de blaag opnieuw, zoodat ze hem in vredesnaam bij zich in bed neemt en zelf de zoo noodige nachtrust ontbeert.

En toch is het zoo eenvoudig, het kind er al, van den eersten nacht af, aan te gewennen, alleen te slapen — zonder huilen.

Tenminste: een gezond kind!

Ik heb het gezien in enkele grote kraamvrouw-inrichtingen in het buitenland, en de directeur-geneesheer verzekerde mij, dat deze manier voor moeder en kind de gezondste is.

Daar worden de kleinen, nadat ze voor den nacht nog eerst gereinigd zijn en gevoed, in hun wiegjes gelegd en met wieg en al in de zuigelingenkamer gedragen.

Hier slaapt een verpleegster bij het kleine grut. En... zij laat de schreeuwertjes stil schreeuwen en huilen. Zij vallen per slot van rekening wel in slaap.

Na een nacht of drie, vier zijn ze er al aan gewend, zoodat de moeders heerlijke rustige nachten hebben.

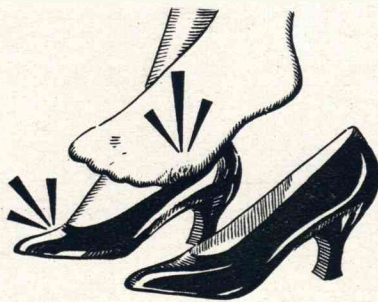
Als deze kraamvrouwen naar huis teruggaan, brengen zij een welopgevoed kindje mee, want... dit is eigenlijk de allereerste opvoeding van het wichtje.

Laten bakers en verpleegsters, kraamzusters of familieleden, die de eerste week de zorg voor moeder en kind op zich nemen, ook hiermede beginnen. Laten zij „moeders lieveling“ er dadelijk aan wennen, zoet alleen slapen te gaan.

Het is heusch niet hard of wreed en al heel spoedig zal de jonge moeder er o zoo dankbaar voor zijn.

Knellen Uw schoenen U?

Durft Ge van pijn haast niet te loopen?

Hoe ondraaglijk is het, dat lijden aan de voeten, de ellende van elken stap, die acute pijn veroorzaakt. Hoe gaarne zoudt ge als van ouds van zon en zomer genieten en er frisch en vrolijk op uit trekken. Maar een verre wandeling beteekent voor U een voortdurende kwelling.

En toch is genezing mogelijk, al is de kwaal ook nog zoo erg. En op een simpele wijze. Een Radox-voetbad geeft onmiddellijk verlichting. De vrijkomende zuurstof, die in belletjes opstijgt, verfrist en desinfecteert en reinigt de verstopte poriën. Daardoor kan de huid haar normale werking weer opnemen, en zure afscheidingen in spierweefsels en gewrichten, die de oorzaak van de kwalen en de pijnen zijn, weer langs natuurlijke weg verwijderen. Gezwollen voeten worden weer slank, brandende pijnen houden direct op, de stijve spieren worden weer lenig. Daar Radoxzouten tevens de huid zacht maken, kunnen likdoorns en eeltknobbels zonder gebruik van mes of schaar — een gevaarlijk procédé — verwijderd worden. De zuurstof werkt tevens versterkend op den bloedsomloop, wat een blijvende genezing in de hand werkt. Kortom, Uw voeten worden weer gezond en sterk, ge kunt weer lang staan en loopen, en elegante schoenen dragen, zonder pijn te lijden.

Radox is verkrijgbaar bij alle apothekers en erkende drogisten à f 0.75 per groot pak, omzetsbelasting inbegrepen. Importeurs: N.V. Rowntree Handels-Maatschappij, Heerengracht 209, Amsterdam.

kalkduiveltje uw gevoelig haar niet in gevaar brengen

Zorg, dat U hem vermijdt! Hij bezorgt talloze vrouwen heel wat last! Vrouwen, die gewone, alkalihoudende shampoos gebruiken! Zij krijgen een lastige, witte neerslag op het haar, die het dof en glansloos maakt en moeten haar toevlucht nemen tot een apart naspoelbad, wat het euvel maar ten dele opheft.

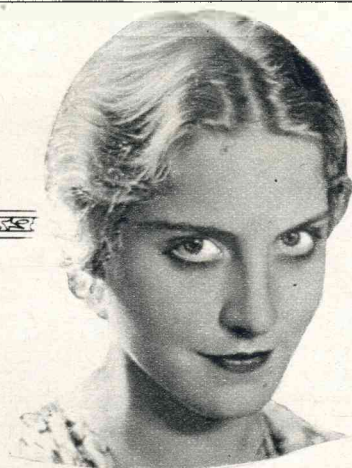
Aan al deze bezwaren wordt afdoende een eind gemaakt door Blondona en Brunetta, de alkali-vrije haarwasmiddelen. Geen tijd-rovend naspoelbad meer, terwijl Uw haar uiterst snel droogt is.

Elke blondine, die Blondona geprobeerd heeft, is verrukt over de fraaie, blonde tint. Het geheim hiervan is, dat alleen Blondona het preparaat Kamilliflor bevat met zijn ongeëvenaarde werking. En Brunetta is het enige haarwasmiddel, dat het heilzaam-werkende Hequil bevat, een speciaal preparaat, dat donker haar een prachtige, diepe glans geeft.

Vermijdt het kalkgevaar. Uw haar wordt mooier dan ooit tevoren met

VH.17-0152 62.

Schitterende blanke huid

is het verlangen van alle vrouwen. Hoeveel moeite doen ze om dit doel te bereiken en hoe vaak blijft succes achterwege door niet doeltreffende middelen! Creme Mouson vrijwaart U voor zulke teleurstellingen, want Creme Mouson bevat alle noodige bestanddeelen tot onderhoud van het huidweefsel. Ze moet niet bij toeval bescherming bieden tegen invloeden van buiten, zooals b.v. zonnebrand, doch in de huid indringen en van binnen uit heilzaam werken. Daarop komt het aan! De in de Creme Mouson verwerkte vetten kleven en glimmen niet; haar geneeskrachtige, glycerine-houdende bestanddeelen worden door de huid geabsorbeerd met als direct gevolg, dat ruwe en roode huidplekken binnen enkele uren verdwijnen.

In de diepe inwerking ligt de waarde!

CREME MOUSON

Vertegenwoordiger en Depôthouder: HAEIJEN & ARENDS, Amsterdam, Keizersgracht 154

HUN LAATSTE VACANTIEPRET